National Library
Bibliothèque Nationale
MAY 18 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 17 SESTDIENA, 1978. GADA 29. APRĪLIS 28. GADS

SATURDAY, APRIL 29, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Lietas kārtojamas valējām acīm

DV ASV 28. delegātu sapulce un 24. vanadžu salidojums 15. un 16. aprīlī Kalamazū bija saistījis jo kuplu apmeklētāju skaitu. No 24 apvienībām un 17 vanadžu kopām bija pārstāvēti 66 delegāti, bet sapulču gaitā, kopā ar klausītājiem, dažbrīd klāt bija tuvu pie 150 personu. Tā risinājās demokratiski izlīdzinātā un saskaņotā garā. „Kārtosim savas lietas ar siltu sirdi un valējām acīm," sapulces nobeigumā aicināja sapulces vadītājs V. Aparjods.

Holiday Inn viesnīcā 15. aprīļa rītā pēc mājas tēva Kalamazū DV apv. priekšnieka St. Logina uzrunas, solista P. Lielzuikas dziedātās ASV himnas un prāv. J. Turka svētbrīža sapulces atklāšanas runu teica DV ASV priekšnieks J. Lācis, aicinot Latvijas 60. dibināšanas atceres gadā ikvienu aktīvi iesaistīties pretpārkrievināšanas darbā, runu nobeidzot ar Latvijas himnu.

Apsveica PBLA priekšsēdis I. Spilners, ALA priekšsēdis J. Riekstiņš, DV Kanadā priekšsēdis V. Plūdons, Kanadas vanadžu priekšniece I. Breikša, ASV vanadžu priekšniece A. Hāznere, prāv. J. Turks, Latviešu biedrības priekšnieks Kalamazū V. Miķelsons un Latviešu fonda priekšsēdis J. Peniķis. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši: Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs, DV priekšnieks J. Frišvalds, V. Hāzners, no Anglijas DV — L. Rumba, DV Austrālijas valdes priekšsēdis M. Bumbieris, DV Vācijā priekšsēdis J. Leitītis un ALJA priekšsēde Dz. Lejiņa. DV ASV priekšnieks J. Lācis nodeva PB LA priekšsēdim I. Spilneram 2000 dol čeku iemaksai Latvijas brīvības fondā. Nobeigumā dziedāja Kalamazū vanadžu ansamblis diriģenta J. Zuikas vadībā.

Pēc akta vanadzes pārvietojās citā telpā, lai savu salidojumu risinātu atsevišķi, bet DV delegāti par sapulces vadītāju izraudzīja V. Aparjodu, palīgiem St. Loginu un A. Jērumani, sekretāriem G. Svētuli, V. Zemesarāju un A. Treizi, balsu skaitītājiem J. Oduminu, J. Baltiņu un R. Krūmiņu. Ievēlēja arī dažādas komisijas, kuŗas sapulces pēdējā dienā nāca ar saviem ieteikumiem.

Par pagājušā gada darbību ziņoja priekšsēdis J. Lācis. Revīzijas kom. priekšs. V. Antiņš savā pārskatā cildināja labo grāmatvedību. Debatēs Gavars kritizēja 2x2 nometnes, ka tās maz vērības veltī kristīgai mācībai. Viņu atbalstīja J. Utināns, J. Lācis un citi. „Mums atbalsta tikai tās skolas un nometnes, kas darbojas kristīgā garā," teica V. Antiņš A. Treize vēlējās statūtu maiņu, lai priekšsēdi ievēlētu tiešās vēlēšanās visi biedri. Viņš aicināja apmeklēt 6. Vispārējos dziesmu svētkus Bostonā. Daži apv. delegāti vēlreiz pieskārās savu apv. darbībai. T., piem., V. Zemesarājs no Klīvlandes uzsvēra, ka augušas aprūpes summas, atbalstīta jaunatne, Gavars no Linkolnas norādīja, ka nav atrasts veids, kā piesaistīt jauniešus. A. Spārniņš no Minesotas uzsvēra aktīvo jauniešu grupu, K. Ķuzulis no Vašingtonas izcili labo sadarbību ar organizācijām, V. Jansons no Indianapoles izteica bažas, ka mūsu cīņas gars sāk bālēt.

Plašas pārrunas izraisīja ALA līdzšinējās struktūras maiņa, Nobalsojums šai jautājumā bija vienprātīgs, ka nebūtu pārveidojama struktūra, bet izdarāmi daži labojumi statūtos. Ar balsojumu arī izšķīra, ka ALA valdes locekļiem un rev. kom. nebūtu jādod kongresā balstiesības.

A. Tīdemanis deva pārskatu par Gaŗezeru, uzsveŗot, ka tā faktiskā vērtība pārsniedz pus miljonu dol. Atbalsts nepieciešams jaunās internāta ēkas nobeigšanai, kas maksās 70.000 dol.. Par „Celsmi" A. Valters teica: „Celsme gandrīz tika uzcelta, bet 4. febr. tā modega." Par to, kas notiks tālāk, skaidro juristi.

Sapulce par DV delegācijas vadītāju ALA kongresā ievēlēja A. Braunfeldu V. Antiņa vietā, kas atteicās. Par kandidātu DV priekšnieka amatam izraudzīja līdzšinējo J. Frišvaldu; par kandidātiem DV ASV priekšnieka amatam — J. Lāci un D. Hāzneru, bet valdē A. Ābramu,

(Turpinājums 6. lp.)

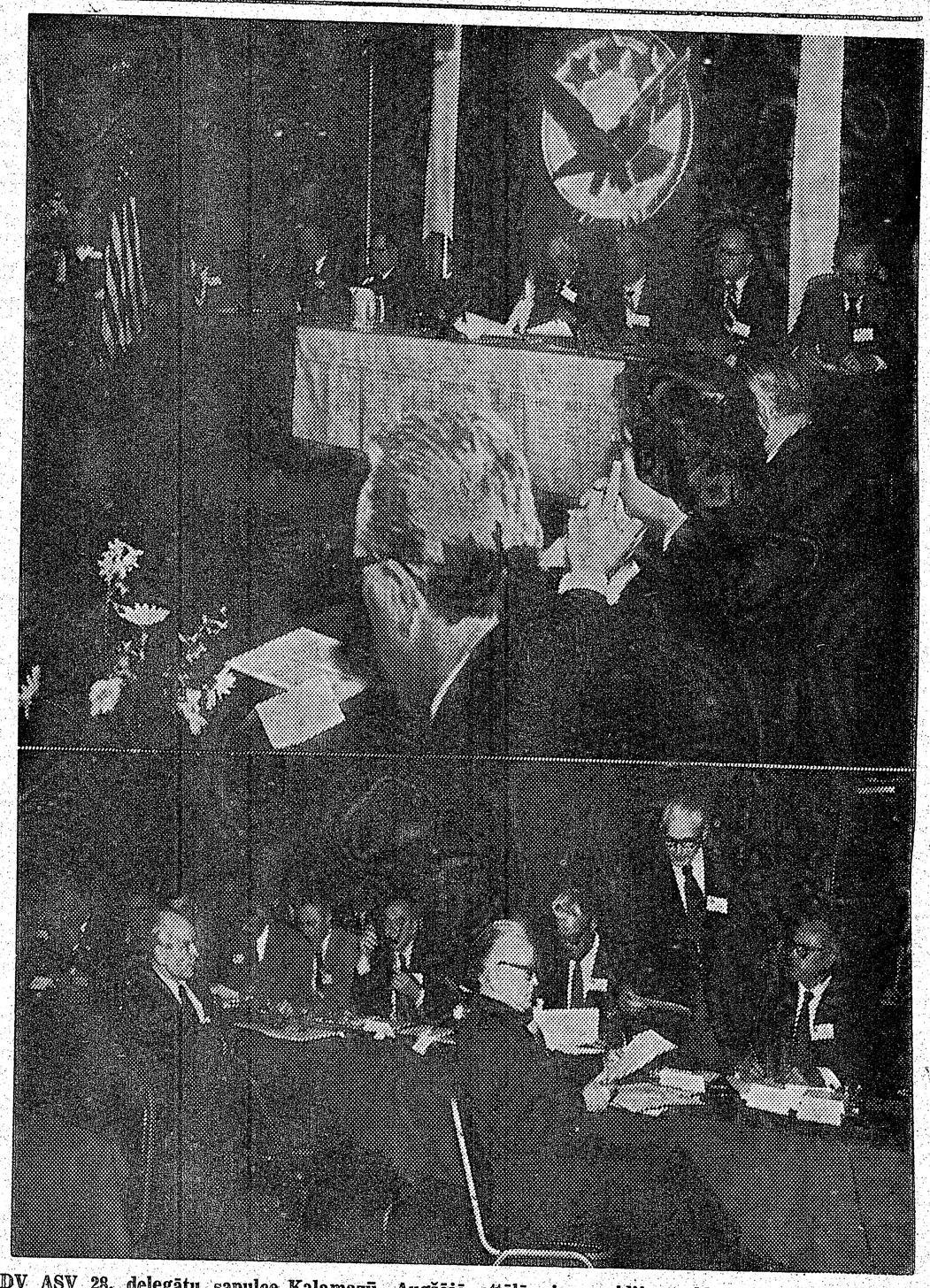

DV ASV 28. delegātu sapulce Kalamazū. Augšējā attēlā pie prezidija galda, no kreisās: ASV vanadžu priekšniece A. Hāznere (pie pults), G. Svētulis, A. Jērumanis, V. Zemesarājs, A. Treize, DV ASV valdes priekšsēdis J. Lācis, V. Aparjods, DV Kalamazu apv. priekšnieks St. Logins, PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners un ALA priekšsēdis J. Riekstiņš. Apakšējā attēlā daļa no delegātiem. Aiz galda stāv DV Ročestras apv. priekšnieks Īzaks, no viņa pa labi A. Bleķis, pa kreisi A. Valters.
Foto: V. Namatēvs

Vai pārslēgšanās uz slepenu diplomātiju?

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ.

ASV ārlietu ministra Vēnsa Maskavas misija jau pieder pagātnei. Pat lielākie optimisti atzīst, ka Vēnsa divu dienu ilgās apspriedes ar Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko nav devušas nekādus vērā ņemamus rezultātus. Šajās sarunās maz pieredzējušais Vēnss bija gauži vājš pretinieks rūdītajam komūnistu superdiplomātam Gromiko. Arī divu stundu ilgajās sarunās ar pašu sarkanās imperijas caru Brežņevu Vēnss neiedrošinājās likt galdā nevienu nopietnu argumentu. Stratēģisko ātomieroču ierobežošanas jautājumā abas puses atzina, ka vēl joprojām pastāv uzskatu dažādība. Šajā jautājumā domu izmaiņa turpināšoties soli pa solim.

Vēnss ne Brežņevam, ne Gromiko neiedrošinājās aizrādīt uz Maskavas ekspansiju Melnajā kontinentā. Pēc Angolas un Abesinijas akcijām var noteikti paredzēt, ka Maskava visiem spēkiem atbalstīs Rodēzijas partizānus pilsoņu kara radīšanai šajā stratēģiskajā telpā. Pēc amerikāņu izlūkošanas dienesta ziņām, paklausot Maskavas pavēlei, Kuba Afrikā jau sakoncentrējusi 40.000 vīru lie-

(Turpinājums 20. lp.)

Latviešu Kreditsabiedrība ar prieku paziņo

par jaunas nodaļas atvēršanu Toronto 1539 Bloor Street West (Bloor - Dundas krust.),

un aicina visus uz biroja apskati sestdien, 29. aprīlī, no pl. 13—17. Viesus pacienāsim ar atspirdzinājumiem.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. GADA 29. APRĪLIS, 17. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SĪDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917 — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tel. 466-1514

Vai esi jau LFB dalībnieks?

LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDA PADOMES PRIEKŠSĒZĀ DR. I. SPILNERA AICINĀJUMS

Pasaules politikā lielas pārmaiņas dažreiz rodas ļoti strauji. Tas nedrīkst pārsteigt mūs nesagatavotus. Tas nenotiks, ja būsim nepārtraukti iesaistīti aktīvā nacionālpolitiskā darbā visās mūsu trimdas zemēs, kā arī uzturēsim sakarus ar vietējām valdībām, tāpat ar latviešu tautas galveno daļu Latvijā mūsu nacionālo interešu laba.

1977. gads bijis Latvijas brīvības fonda tālākās augšanas gads. Fonda dalībnieku skaits pieaudzis par 125. Taču šis augšanas temps neapmierina. Mūsu sabiedrībā ir arī daudz tādu tautiešu, kas baudījuši Latvijas neatkarības gadus un, pateicoties šlem brīvības gadiem, guvuši izglītību, personisku pašapziņu un stiprumu, tā ka varējuši nodibināt labu materiālo bazi trimdas zemēs. Viņu pienākums tagad palīdzēt atgūt Latvijas neatkarību. Piedalīšanās LBF kr dalībnieka lemaksām ir viens veids, kā viņi varētu parādīt savu pateicību Latvijas valstij, kas viņiem tik daudz devusi, un pierādīt savu ticību latviešu tautas nākotnei

Mums izaugusi arī jauna paaudze, kas smēlusies izglītību un guvusi pieredzi trimdas zemēs, uzrādot panākumus darbā, profesijās un savos uzņēmumos. Viņus ar mīlestību un lielu pašuzupurēšanos audzinājuši vecāki — mātes un tēvi, kas viņus kā bērnus veduši, sargādami un glabādami, no briesmu pārņemtās Latvijas drošībā, kas tos audzinājuši grūtos apstākļos un kas apbrīnojamā pašaizliedzībā devuši tiem palīdzību profesionālai un latviskai izglītībai. Grūtajos trimdas sākuma gados latviešu savstarpējā palīdzība — kā atrast maizes kumosu, pajumti un darbu — bija dabisks, neaizstājams un stiprinātājs dzīves veids. Tas palīdzēja visiem, kā jauniem, tā veciem.

Mūsu sabiedrībā joprojām vēl daudz cilvēku, kuriem nav ģimenes un mantinieku. Bieži vien tiem ir iekrāti līdzekļi un īpašumi, bet viņi nav padomājuši, kas ar to visu var notikt, kad tie šķirsies no dzīvo vidus. Tas ir, tie nav uzrakstījuši testamentu. Tā ir liela kļūda. Aizgājēja manta, ja nav atstāts testaments, tikpat kā "automātiski" pāriet pašvaldību īpašumā. Bet notiek arī tā, ka Padomju savienības režīms šādiem cilvēkiem atrod mantiniekus vai nu Latvijā, vai arī kaut kur citur zem padomju varas. Padomju režīms ļoti alkatīgi un sistēmātiski meklē šādus mantojumus, režīms šādos gadījumos ir lielākais ieguvējs valūtas izmaiņā un nodokļu rēķinos. Tā mantiniekam Latvijā paliek tikai drupatas.

Šiem cilvēkiem — vienam kiem — būtu jāizskaidro, cik liela nozīme atstāt mantojumu Latvijas brīvības fondam kā kapitāla ieguldījumu Latvijas brīvībai.

Jau daudzas reizes, analizējot mūsu tautas grūto stāvokli un līdzekļu nepieciešamību nacionālpolitiskam darbam, esmu uzsvēris, ka vistuvākajā laikā LBF jāsasniedz vismaz miljons dolaru liels kapitāls nepārtrauktam, efektīgam nacionāl politiskam darbam. Es vēlētos redzēt šo mērķi sasniegtu — iemaksājumiem un parekstītiem solījumiem — trijos gados, tas ir līdz 1980. gada 31. decembrim. To mēs bez jebkādām grūtībām varam paveikt, ja visi liekam kopā arī savus personiskos LBF darba mērķus. Šis darbs prasa informēt, kā arī lūgt un atgādināt, pie tam jautāt sev: ar cik cilvēkiem es šai gadā, šai mēnesī, šonedēļ esmu runājis par LBF un aicinājis savus tuvākos tautiešus kļūt par tā dalībniekiem?

Jūs visi esat informēti par PBLA un citu organizāciju nacionālpolitisko darbību, ko materiāli atbalsta LBF ar kapitāla procentiem un atbalstītāju ziedojumiem. PBLA izkārtotā pagājušā gada Belgradas akcija ir liels pasākums ar nozīmīgiem panākumiem. Šādas „Belgrādas" mums un citām padomju režīma apspiestām tautām vajadzētu atkārtot atkal un atkal, nepartrauktā virknē. Tikai tad pasaule mūs sadzirdēs. Tikai tad apspiestās tautas sakustēsies visas reizē kopīgā cīņā, un padomju vara sabruks.

Ikviens, kas saņēmis LBF informācijas un jaunu dalībnieku piesaistīšanas materiālus, aicināts tos tūdal laist tautā. Pieaiciniet arī citus tautiešus kā pārstāvjus latviešu contros, kur vēl tādu nav, vai nav pie tiekami daudz. Visiem, LBF darbā, jārunā personiski ar tautiešiem, ar ikvienu, kam brīvība dārga, lai panāktu, ka tie iestājas par dalībniekiem LBF ar 500 dolaru minimālo iemaksu, maksājot to vai nu pa daļām vai arī vienā reizē. Vēlams arī mudināt tos, kas jau iemaksājuši kādu daļu no sava solījuma LBF, uzturēt šo solījumu spēkā un turpināt savas iemaksas, līdz solījums ir izpildīts. Atsaucīgajiem un apzinīgajiem LBF dalībniekiem nacionālo sanāksmju gadījumos derētu pasniegt LBF pateicības rakstus.

1977. gadu aizvadot, LBF iesaistījušies 570 dalbnieki. Tā kapitāls, ieskaitot parakstītos solījumus, 549.500 dol., kas ir nedaudz vairāk nekā puse no iecerētā.

Gaidu jūsu atzinumus un ieteikumus.

Dr. Ilgvars Spilners,
LBF padomes priekšsēdis

Lasītāju vēstules

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar A. Budrēvica atteikšanos no Kanadas latviešu centra Toronto izveidošanas komitejas, mūsu presē parādījušās dažas neskaidrības un kļūdas. Skaidrības labad vēlos sniegt sekojošo informāciju:

Centra komiteja š.g. 13. marta sēdē paredzēja apstākli, ka mūsu piedāvājumam pirkt Ontario Credit Union League īpašumu varētu būt ātra atbilde, un pārrunāja iespēju par ātras sēdes sasaukšanu vai telefonisku balsošanu. Un tā arī notika, jo nāca ziņa, ka vienošanās ar OCUL par cenu bija iespējama, līgai samazinot savu prasīto summu vēl par 50.000 dol. Tādēļ 14. martā notika telefoniskā balsošana. Es nekādā gadījumā neizšķīros grozīt iepriekšējo komitejas lēmumu, kā minēts L. A. š. g. 15. aprīlī, nedz arī ieteicu tā grozīšanu. Es iepazīstināju komitejas locekļus ar jauniem apstākļiem un lūdzu katru izteikties un nobalsot. Seši bija par un četri pret 1.400.000 dol. piedāvājumu, kuru OCUL vadītājs bija solījies pieņemt. Ar Birutas Rubesas pievienošanos šim lēmumam, balsu vairākums par to ir 7 pret 4.

Valdis Liepiņš,
Kanadas Latviešu Centra Toronto
izveidošanas komitejas
priekšsēdis

ZENTAS MAURIŅAS FONDS

Atbildot Zentas Mauriņas fonda labvēlei Mineapolē, paskaidrojams, ka ir pilnīgi nepamatotas šaubas par to, vai Zentai Mauriņai domātās ziedojumu summas sasniegtu rakstnieci Gada pārskatos, kas publicēti laikrakstos, vienmēr uzsvērts, ka ienākušās summas tiek izlietotas tieši pēc ziedotāju norādījumiem. Rakstnieces balvai, kopš ziedojumu akcija ir beigusies, nekādi nozīmīgi ziedojumi nav ienākuši. (Balvai jau ir izmaksāts tuvu pie 10.000 dol.)

Daudzbērnu ģimeņu balvas tiek piešķirtas no attiecīgi šim nolūkam ziedotām summām, un nav bijis sevišķas vajadzības radīt atkal jaunu fondu; tādu mums jau ir par daudz un daudzi jau sāk pamirt. Šai daudzbērnu ģimeņu balvu idejai piekritusi arī pati rakstniece, un viņa tiek informēta par viņas vārdā nosauktā fonda līdzekļiem un darbību.

Personiski saredzu lielu simbolisku jēgu, ka mūsu izcilākās rakstnieces fonds rūpējas arī par tik skaistu ideju kā daudzbērnu ģimeņu godināšanu. Rakstnieces īpašā vēlēšanās, lai izraudzītu tikai latviskas ģimenes, pilnīgi ievērota. Vietā pieminēt nelaiķa Alfreda Bērziņa nešaubīgos vārdus, ka mūsu tautas liktenis izšķirsies mūsu dzimtenes ģimenēs.

Z. M. fonda labvēle Mineapolē varētu būt lepna un fondam pateicīga, ka šis ir pirmais un līdz šim vienīgais fonds, kas šādu darbu uzņēmies veikt. Ja mēs to šodien atteiktos darīt, nozīmētu, ka esam kļuvuši dzīves akli, kas nespēj redzēt starpību starp šūpuli un zārku. Mums šodien ir neskaitāmi bēru fondi, bet tikai viens vienīgs „šūpuļu fonds". Tādēļ, godinot savu lielo rakstnieci, rūpēsimies arī, lai latviešu tauta dzīvotu mūžīgi. Tad nedzisīs arī Zentas Mauriņas iedegtā gara gaisma mūsu tēvu un sentēvu celtajā Gaismas pilī.

E. Upenieks,
Zentas Mauriņas fonda
valdes vārdā, Toronto.

KAS ĪSTI NOTICIS RAKSTNIEKU NEDĒĻĀ AUSTRĀLIJĀ?

LA 11. marta numurā Eduards Šmugajs, rakstīdams par Austrālijā notikušo 2. rakstnieku nedēļu, nav zinājis faktus. Viņš gan citējis Elgas Lejas un Kārļa Ābeles jun. pirmajās rakstnieku dienās Austrālijā lasīto darbu rindas, bet atturējies citēt šo autoru 2. rakstnieku nedēļā nolasītos darbus. Vai tas nozīmētu, ka šie autori 17 gados būtu nogājuši neceļos? Ed. Šmugajs par recenziju uzskata kāda anonima lasītāja vēstuli, ko Austrālijas Latvietis bija ievietojis nodaļā Ar pieri sienā. Tur pasmaidīts par Stokholmā dzīvojošā dzejnieka Jura Kronberga dzeju, kurā autors drāmatiski runā par bērnu, kas stāv pasaules krustcelēs ar

(Turpinājums 4. lp.)

Rotas koris 25 gadu jubilejas koncertā Mančestrā. Pirmās rindas vidū diriģents Valdis Aldiņš. Foto: J. Princis

Rotas koŗa 25 gadi

Mančestrā, Konektikatā, Rotaş koris ar koncertu un saviesīgu vakaru 1. aprīlī Brīvmūrnieku namā nosvinēja savu latviešu dziesmai veltīto 25 gadu atceri. Korim šūpuli kāris visa laika diriģents Valdis Aldiņš Vilimantikā, pulcējot kopā dziedātājus jau ar 1951. gadu. Ar 1953. gadu radās patstāvīga vienība — Rotaş koris. Aizvadītajos gados koŗa saime rīkojusi koncertus, dziedājusi sarīkojumos, kuplinājusi dievkalpojumus baznīcās, gan dziedot pilnā sastāvā, gan daļēji, vai piedaloties koŗa solistiem.

Pateicoties diriģenta draudzīgai sadarbībai, varējuši notikt arī lielāka apmēra koncerti ar Ņujorkas un Bostonas koŗu piedalīšanos. 1965. g. dziesmu svētkos Kanadā Koŗu apvienība Rotas korim kā rosīgākajam piešķīra ceļojošo balvu. Koris piedalījies visos vispārējos dziesmu svētkos. Koŗa sastāvā pašreiz dzied 41 dalībnieks, kas vietējos apstākļos uzskatāms par lielu skaitli. Gadu gājumā korī nav vairş viena otra no vecākās paaudzes, bet klāt nākuši jaunieši, to vidū arī no draudzes skolas, kuŗā diriģents V. Aldiņš visu laiku mācījis dziedāšanu. Arī šai skolai šogad būş 25 gadu pastāvēšanas jubileja. Koŗa vadībā vajadzības gadījumā radušies diriģenta aizstājēji, kā Oskars Ozols, Ronalds Princis un diriģenta paša dēli — Mārtiņš un Pēteris Aldiņi. Koŗa valdē pašlaik darbojas: priekšniece Āra Brāmane, sekretārs Vilnis Strazds, kasiere Romualda Kriškijāne, valdes locekļi Valdis Bērvalds un Ilze Ķīsele.

Jubilejaş koncertu ar uzrunu atklāja koŗa priekšniece Ā. Brāmane, diriģēja Valdis un Pēteris Aldiņi. Pirmajā daļā astoņas tautasdziesmas nodziedāja sieviešu koris (diriģ. V. Aldiņš), piedaloties vēl mūzikāli vokālajam ansamblim — Līgai, Mārtiņam un Pēterim Aldiņiem un Dainim Romānam (balsis, kokles, klarnetes, stabules), pie kam dzirdējām arī Pēteŗa Aldiņa pirmatskaņojumu — Labvakari saiminiece.

Otrā daļā jaukts koris Pēteŗa Aldiņa vadībā atskaņoja A. Jurjāna Pūt, vējiņi, E. Melngaiļa Rīgas torņa galā zīle un V. Dārziņa Ar brālīti dancot gāju. Nobeigumā, diriģējot V. Aldiņam, izskaņēja P. Barisona Latvijā (J. Akurāteŗa vārdi), V. Ozoliņa leišu daina Man sajāja trīş tautieši. D. Štauveres - Aperānes Aiz kalniņa linus sēju un Pēteŗa Aldiņa pirmatskaņojums Sīki putni kāzas dzēra. Solo — Skaidrīte Prince un ansamblis (āža rags, stabules, klarnetes).

Koristi un mūzicētāji saņēma daudz aplausu. Vajadzēja dot atkārtojumus un piedevu Es biju māmiņai. Koriste Silvija Grifina pasniedza diriģentam un solistiem ziedu veltes.

Diriģents V. Aldiņš paziņoja, ka Amerikaş latviešu apvienība pēc jau 1967. g. korim piešķirtā Goda raksta par īpašiem nopelniem latviešu tautas kultūras dzīves labā tagad piešķīrusi Atzinības rakstu par īpašiem sasniegumiem 25 gados, ar dziesmām nerimtīgi kalpojot latviešu kultūrai. Atzinības rakstus vēl saņēma koŗa dalībnieki Klaudija Andersone, Jānis Mintāls, Jānis Bērziņš un Arvids Kalācis.

Saviesīgajā vakarā pie cienasta galda cildinājumus saņēma koŗa organizētājs un diriģents V. Aldiņš. Kori no Ņujorkas latviešu koŗa apsveica S. Abens, Mančestras latviešu ev. lut. draudzes — E. Ozols, Vilimantikas latviešu ev. lut. draudzes— L. Pukinskis, Dziesmu Varas — V. Siksna (rozes), īpaši sveicot arī viņas koŗa dalībnieku un Rotas koristu un solistu Jāni Mintālu. No Bostonas Līgas koŗa sveica O. Ozols, bijušais Rotaş koŗa dalībnieks (aploksne), Konektikatas latviešu organizāciju līgas — V. Paegle, Konektikatas latviešu biedrības — P. Upītis (aploksne), Konektikatas latviešu mednieku un makšķernieku kluba — J. Urtāns. F. Hervarts pasniedza diriģentam V. Aldiņam Bostonas Līgas koŗa krūšu nozīmi sudrabā.

Ar rakstu bija sveicinājuši nelaikā komponista V. Ozoliņa dzīvesbiedre Valija, komponists J. Norvilis, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis J. Riekstiņš, bij. koriste V. Kalniņa no Mančestras un sasli-mušā ilggadējā koriste C. Pilsuma.

Vakaru vadīja J. Mintāls. Kārta bija dziedāt arī viesiem, sākot ar Nevis slinkojot un Daugav's abas malas. Spēlēja Rampāna deju orķestris.

P. S.

Konkurss dziesmu svētku zīmes metam

7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja izsludinājusi konkursu dziesmu svētku zīmeş un plakāta metiem.

Konkursa noteikumi:

Dziesmu svētku zīmeş un plakāta metiem jāatbilst dziesmu svētku idejai un jāietveŗ teksts: 7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā, 1981. Dzieşmu svētku zīmei jābūt piemērotai izstrādāšanai žetonam (metallā), kā arī izlietojami citām svētku publikācijām. Meta zīmējumam jābūt pilnīgi nobeigtam ar pievienotu 3,2 cm foto samazinājumu — Godalga — 300 dol..

—Svētku plakāta metş paredzams 1 - 2 krāsās, 43x56 cm liels, piemērots "ofşeta" tehnikai. Plakāta metam jābūt piemērotam izlietošanai arī citās dziesmu svētku publikācijās. — Godalga — 300 dol.

Zīmējumiem ar tekstu jābūt pilnīgi nobeigtiem. Iesniegtajiem darbiem jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi, bet uz aploksnes atzīmējamş moto, kāds jāraksta uz sacensību darbu kreisās puşes.

Sacensību darbi iesūtāmi 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas vicepriekšsēdim I. Alksnim, 30 Kecala Road, Scarboro, Ontario M1P 1K6, līdz š.g. 1 oktobrim.

Žūrijaş komisaija sastādās no Rīcības komitejas prezīdija un pa vienam pārstāvim no Mākslinieku apvienībaş Latvis, un Latviešu daiļamatnieku apvienības. Žūrijas komisijai ir tiesībaş godalgas dalīt vai arī nepiešķirt. Tās lēmumi ir galīgi un negrozāmi.

Noteikumi pieņemti 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas sēdē 13. aprīlī.

Miris pazīstams igauņu autors

VIŅŠ SARAKSTĪJIS GRĀMATU KAD KRIEVI NĀK

Neištatē, Vācijā, 8. aprīlī mūžības ceļos aizgāja igauņu rakstnieks un žurnālistş Roberts Raits, īstā vārdā Dr. phil. Maksis Haamers.

Maksiş Haamers dzimis Igaunijā, 1915. gada 4. novembrī, studējis Tērbatas universitātē filoloģiju un tur arī ieguvis otru akadēmisko gradu — Dr. phil. Kā jauns, tikko studijas beidzis, igauņu patriots, viņš pieredzēja krievu pirmo okupāciju Igaunijā un pārējās Baltijas valstīs 1940. gadā un aprakstīja šo necilvēcīgo akciju trijos plašoş sējumos darbā — Kad krievi nāk, Otra pasaules kaŗa laikā. Šis darbs tulkots 6 Eiropaş valodās, arī latviešu, un pēc Otra pasaules kaŗa beigām kalpoja kā smaga apsūdzība par krievu necilvēcībām Baltijas telpā. Cik zināms, šis darbş ir izpārdots, vienīgi latviešu valodā vēl dabūjami nedaudzi sējumi.

Dr. M. Haamers bez tam rakstīja esejas, apcerējumus ar vēturisku saturu, kā arī bezkompromisa apsūdzības rakstus pret okupantiem. Viņš darbojās arī igauņu un vācu presē un bija biežā kontaktā ar pazīstamo CSU vadītāju Vācijā — Franci Jozefu Strausu.

J. D.

PROF. H. TICHOVSKIS

Trimdas latviešu kultūras darba spogulis

BENJAMIŅŠ JĒGERS — LATVIEŠU TRIMDAS IZDEVUMU BIBLIOGRAFIJA, 1967 — 1970. DAUGAVA, 1977.

Profesora Benjamiņa Jēgera līdz šim paveiktais darbs bibliografijaş jomā ir labi pazīstams kā latviešu trimdas kopā, tā Latvijā. Pirmos desmit gaduş (1951 — 196') pēc ierašanās ASV, strādājot par bibliotēkāru Jēlas (Yale) USA un citās universitātīs, viņš bija sekmīgi apguvis bibliografa metodes un praksi. 60. gadu sākumā Dr. B. Jēgers uzsāka ģermāniştikaş profesora karjēru un, uzsācis pastāvīgu darbu Illinojaş universitātē Dekalbā (De Kalb), viņš ķērās pie latviešu trimdas bibliografijas pētījumiem un praktiskā darba. Šaiş pēdējos desmit gados bez mācību darba un filoloģiskiem pētījumiem (lai tikai minam viņa nesenos publicējumuş par bībeles tulkotāju Jāni Reiteru) latviešu trimdas grāmatu un periodisku izdevumu apzināšanā un aprakstīšanā viņš ir veicis vienreizīgu darbu latviešu gara kultūras druvā. Par viņa zinātnisko metodi, rutīnu un labo veikumu latviešu bibliografijā esmu izteicies šīş avīzes slejās, apskatot pirmoş abus sējumus Latviešu Trimdas izdevumu bibliografija 1940 — 1960, kuŗi iznāca 1968. resp. 1972. gadā.

1977.g. otrā puse Daugavas apgāds publicēja Dr. B. Jēgera sastādīto bibliografijas trešo sējumu. Tā zinātniskā vērtība un praktiskā vajadzība jau daudzkārt uzsvērta. Šeit varam vēlreiz pasvītrot, ka prof. B. Jēgers ar to pakalpojis ne tikai tagadnei, bet arī nākotnes pētniekiem, cik ilgi vien pastāvēs interese par latviešu tautu un tās garīgo un materiālo kultūru.

Paliekot pie mūsu abu pirmo bibliografijaş sējumu atzinīga novērtējuma, te īsi atzīmēsim vēl divus faktorus, kas ceļ šī izdevuma vērtību, nozīmi un vajadzību. Pirmkārt šiş — trešais sējums, kuŗā ietilpst latviešu trimdaş izdevumu grāmatu un periodikaş bibliografija no 1960. — 1970., liecina, ka latviešu trimdaş trešajā gadu desmitī latviešu garīgais darbs, tā jauda un apjoms vēl paplašinājieş un padziļinājies: salīdzinot ar iepriekšējiem divdesmit gadiem, pēdējā gadu desmitī aprakstu skaits ievērojami audzis, uzrādot 2169 aprakstu no 6370 kopskaita. Otrkārt, prof. B. Jēgers savu rūpīgo pētījumu vēl paplašinājis, papildinot šo sējumu ar agrāk vēl nepamanītiem izdevumiem vai arī ar iepriekš uzņemto rūpīgiem koriģējumiem. Šai darbā, tāpat kā iepriekšējoş sējumos, materiālu kompilācijā vinam bija visai piepalīdzīgas bibliotēkares L. Dunsdorfa un M. Rozentāle un vēl virkne citu līdzstrādnieku, ko autors ar pateicību min grāmatas priekšvārdos.

Grāmatas lietotājiem orientēšanoş atveiglo autora lietišķīgie ievadvārdi un ļoti rūpīgi sastādītie lietu, izdošanas, izdevēju, iestāžu, organizāciju, personu un nosaukumu rādītāji.

Kaut arī daļēji šī sējuma izdošanu atbalstījuši — Latviešu Fonds, PBLA Kultūraş Fonds un citaş organizācijas, tomēr vislielākā atzinība pienākas apgādam Daugava, grafiķim Normundam Hartmanim un par visu vairāk tās autoram un redaktoram prof. B. Jēgeram, kas ar lielu neatlaidību, pacietību un zinātnieka erudīciju veic un turpina šo svētīgo kultūras pasākumu, ar mērķi vēl sagatavot arī nākamos sējumus. Latviešu sabiedrības atzinība vislabāk izpaudīsies, iegādājjoties šo vērtīgo sējumu pašu mājas vajadzībām vai dāvināšanai citiem.

Gatavojas Latvijas jubilejai

ŅUJORKAS LATVIEŠU ORGANIZĀCIJU PADOME NĀK AR PLAŠU DARBA PROGRAMMU

Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes jaunievēlētā valde savā pirmajā darba sēdē uzstādīja plašu darba programmu 1978. gadam. Kad sēde beidzās, bija izraudzīti 21 dažādu pasākumu un komiteju vadītāji.

Jaunievēlētais valdes priekšsēdis Uldis Grava norādīja, ka latviešu sabiedrībā pašreiz domas dalās par divām pieejām sabiedriskā darbā. Vienā daļā darbinieku, kas bez atpūtas strādājusi gadu desmitus, iestājies mazs pagurums un tā uzskata, ka ir labi, ja varam saglābt to, kas mums jau pastāv. Otra daļa sabiedriskajam darbam pieiet ar lielāku optimismu, kaut arī ar mazāku sabiedrisku pieredzi, un kas uzskata, ka varam darīt vēl vairāk.

Zināmā mērā šīs pieejas sadūrās pilnsapulcē dažos balsojumos. No iepriekšējās valdes amatos palika tikai 3 locekļi, bet ievēlēja sešus jaunas valdes locekļus. Valdes caurmēra vecums tagad samazinājies par 30 gadiem. Jaunā valde galveno uzsvaru likusi uz tautiešu līdzdalības kāpināšanu Ņujorkas sabiedriskajā dzīvē. Apstiprināja saukli nākošajam gadam: „Es piedalos! Kā ar Tevi?"

Valde apzinās iebraucējus no citām pilsētām, pilsētas centrā reizi mēnesī rīkos kopējas pusdienas — „Latviešu launagu", nokārtos kopēju transportu uz dziesmu svētkiem. Bostonā, kā arī izdos brošūru par Ņujorkas latviešu organizāciju padomē sastāvošām organizācijām. Valde apņēmās Latvijas 60 gadu dibināšanas atcerē atrast 60 ņujorkiešus, kas katrs par 60 dol. iepriekš izpirktu dažādu centrālo sarīkojumu un pasākumu biļetes, tā nodrošinot šo pasākumu izdošanos.

Organizāciju padomes valde vēlas rast iespēju piedalīties vienreiz katras padomē sastāvošās organizācijas valdes sēdē, lai savstarpēji izmainītos ar informāciju, kā arī veicinātu kopējā darba sadali.

Katru no 26 organizācijām, kas sastāv Padomē, aicinās uzņemt sakarus ar vienu ASV tautas vietnieku nama locekli, sevišķi, lai iesaistītu viņu prezidenta Ulmaņa nāves vietas noskaidrošanas akcijā. Valde nolēma arī atdzīvināt sabiedrisko sarīkojumu kalendāru, lai dažādi sarīkojumi neiekristu vienā laikā. Šo darbu uzņēmās veikt sekretāre Renāte Grāvere un kasieris Kārlis Kitners.

Valde nolēma izveidot ciešākus sakarus ar Ņujorkas baltiešu koloniju (vadīs Dr. A. Bogdanovičs), tāpat ar Ņujorkas pilsētu, pilsētas galvas vietnieka līmenī (vadīs I. Dzelzgalvis).

Gada lielākais pasākums būs Latvijas valsts 60 gadu dibināšanas atcere. Tā kā šogad 18. novembris iekrīt sestdienā, tad visa diena paredzēta dažādiem svētku sarīkojumiem. Padome cer, ka draudzes pievienosies sarīkot svētku dievkalpojumu Manhatanas centrā tikko uzbūvētā Sv. Pētera luterāņu baznīcā, kam varētu pieslēgties svētku akts un koncerts kādā pilsētas centra viesnīcā. Turpat varētu notikt arī pieņemšana un vakarā svētku balle. Valsts svētku rīkošanas dažādās komitejās izraudzīja M. Buku, A. Abeni, N. Zāliti, R. Grāveri un S. Abenu.

Politisko pasākumu vadību uzņēmās priekšsēža vietnieks Dr. Aurēlijs Bogadanovičs, informācijas radio programmai — Sandors Abens, bet informācijas publikācijām — U. Grava.

Ņujorkas Latviešu organizāciju padomes valde sanāks uz sēdēm katra mēneša trešā piektdienā Daugavas Vanagu namā.

V. I.

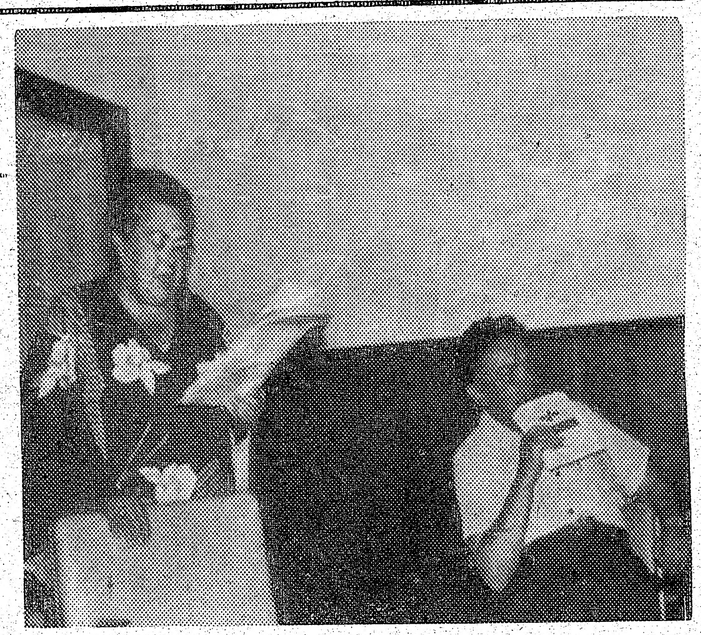

Augšējā attēlā Inārs Bredrichs, kas Austrālijā noorganizēja Rakstnieku nedēļu, un Velta Saulīte savu darbu lasot.
Foto: Dzidra Knocha

Sauciens pēc palīdzības

Grand Rapids Press šinīs dienās parādījās liels sludinājums līdz ar pievienotu foto attēlu, kurā citēta telegramma komūnistu partijas vadītājam Brežņevam. Telegrammas sūtītājs Theo R. Grevers no Grand Rapidiem citē sekojošo: "No draugiem esmu dzirdējis, ka mācītāja Feodora Ivanoviča Koratkova dēls, kas dzīvo Pamfilovskas šādžā, Kirgizijas provincē, Pad. savienībā, ir viens no mācītāja divpadsmit dēliem. Es vēlētos paziņot, ka māc. dēlam ir kaulu vēzis. Tēvs griezies pēc palīdzības rietumos. Vēlos slimniekam palīdzēt ar galvojumu un lūdzu viņam atlaut atstāt Padomju savienību iecerošanai Amerikā, lai viņš varētu saņemt nepieciešamo medicīnisko palīdzību."

V. Z.

Zinātnieku sadarbība par labu Maskavai

Kanadas federālā parlamenta loceklis konservātīvais Toms Kosits vaicāja parlamentā, kāpēc Otavas Karletona universitātes profesors Johannes Konigšteins nodevis Pad. savienībai augsti attīstītu lēzera staru aparātu, ko ieteto satelītos, un viņš tomēr turpinot saņemt valsts pabalstus lēzera staru pētīšanai. Prof. Konigšteins jau esot saņēmis 120.000 dol. valdības pabalsta. Kosits arī sacīja, ka pretēji Kanadas karaliskās jātnieku policijas drošības dienesta norādījumiem J. Konigšteins nodevis zinātnisko aparātu Maskavai.

Prof. Konigšteins noliedzis, ka būtu rīkojies nepareizi, jo viņam neesot sacīts, ka nevarētu sadarboties ar padomju zinātniekiem. Bez tam lēzera aparāts esot bijis novecojies un darbojas tikai 10 proc. kapacitātē. Profesors arī izteicies, ka lēzera staru pētījumi bijuši sekmīgi, un pad. zinātnieki apmeklējuši Kanadu varākas reizes, lai publicētu rezultātus.

Parlamenta loceklis T. Kosits sacīja, ka prof. Konigšteins apmekl. Maskavu, lai piedalītos zinātniskā sanāksmē, kur saticies ar padomju drošības policijas pulkveža sievu Galinu Nusinovu. Kosits izteicies, ka informāciju ieguvis no avotiem, kam tieša saskare ar Kanadas drošības dienestu. Pagājušā mēnesī Kosits atklāja Pad. savienības spiegošanu Kanadā.

Dievkalpojums

Brāļu kapos Katskiļu kalnos

ar urnu izvadi un piemiņas plākšņu iesvēti

svētdien, 28. maijā, pl. 13.00

Dievkalpojumu vadīs māc. R. Zariņš, piedaloties māc. E. Ķerģim. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalās J. Kļaviņš (bass-baritons), M. Millere-Grasmane (arfa) un A. Gēliņš (bazūne).

* * *

VAKARA SVĒTBRĪDIS SESTDIEN, PL. 21.00
BRĀĻU KAPOS

* * *

Urnas izvadei jāpiesaka līdz 1. maijam L. Apelim, Latvian Veterans Center „Rota"
Elka Park, N.Y. 12427 tel. (212) 325-6868.

Ziedi būs dabūjami pirms dievkalpojuma kapos. Ziedi arī pasūtināmi iepriekš, nosūtot Rotai pilnu samaksu par ziediem. Informācijai par bronzas urnu iegādi zvanīt E. Kundziņam, (212) FO5-8869.

Lakrakstu

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatniecī 491 College St. kā arī spiestuvē.

Lasītāju vēstules.

(Turpinājums no 2. lp.)

nocirstu galvu padusē. Kādam lasītājam bikšu vietā svārki? Kas gan būtu noticis ar Raimondu Dunkanu, kas visu mūžu staigājis togā, ja par to būtu rakstījis Ed. Šmugajs?

Es biju viens no „profesionāliem spēkiem", bet kailu ķermeni uz skatuves neredzēju. Redzēju gan tikai Valtera Nollendorfa krūšu kurvi, jo darbība prasīja, lai viņš novelk virskreklu. Rakstnieku nedēļā neviens nerunāja visu vārdā, bet gan katrs savā vārdā. Domu izmaiņa bija viens no galvenajiem rakstnieku nedēļas rīkošanas iemesliem. Kam paliks latviešu nami, rakstnieku nedēļas dalībniekus šī problēma nenodarbināja. Jaunās paaudzes pārstāvji Uldis Ozoliņš un Francis Svilāns gan minēja, ka varbūt vērtīgāki rezultāti, ja namos ieliktu naudu izlietotu trimdas latviešu kultūras veicināšanai. Dzejnieks Andrejs Eglītis savā laikā teica, ka namu būvēšanas vietā vajadzētu kāpināt politisko cīņu par Latvijas valsts brīvību. Nekāds ļaunums nav saskatāms ne jauniešu, ne arī Andreja Eglīša domu gaitā.

Patiesāk būtu minēt, ka jaunā drāmaturģe Māra Rozīte inscenējusi 1905. gada revolūcijas fragmentu un ka darbības risinājumā dalībnieki dziedāja Jāņa Akurātera sacerēto dziesmu Ar kaujas saucieniem uz lūpām. Apgalvojums, ka rakstnieku nedēļā dziedāta Internacionāle, izklausās tendenciozs. Jābrīnās, ka šādas nepārbaudītas ziņas publicē nopietni latviešu laikraksti.

Ed. Šmugajs savā rakstā saka, ka mēģinājis noskaidrot, kas īsti noticis „latviešu Hiltonā", jautājot Ņīnai Lucei, Elgai Lejai un Aleksandram Zariņam. Ar Elgu Leju raksta autors gan nav runājis. Nekādu informāciju, „ne smaidot, ne plecus raustot", tā viņam nav devusi.

Austrālijas rīkotajā 2. rakstnieku nedēļā nesprāga paveca pīles ola, un nedēļas notikumi nekādā veidā nespēj iespaidot Latvijas okupantu ožas organus. Austrālijā dzīvojošie latviešu autori ir pateicīgi saviem pārjūras kollēgām Indrai Gubiņai, Valteram Nollendorfam un Valdim Zepam par tālā ceļa mērošanu, lai varētu vienoties un arī dalīties domās 2. rakstnieku nedēļas darba gaitā.

Elga Rodze-Ķisele (Leja)
Austrālijā

KONGRESS UN KONFERENCE

LA 18. marta lasītāja vēstulē E. Liepiņš atzīmē, ka gadskārtējo Kanadas latviešu sporta darbinieku un sportistu sanāksmi nevar saukt par kongresu, bet par konferenci. Neesmu valodnieks, iespējams, ka tāds apzīmējums šādai sanāksmei ir pareizāks. Ieskatoties svešvārdu vārdnīcā, kuru ir sakārtojis Ed. Ozoliņš un rediģējis J. Endzelīns, rakstīts: „Konference ir lietpratēju sapulce, bet vārdam kongress ir sekojošs izskaidrojums — pārstāvju sapulce svarīgu jautājumu apspriešanai; atsevišķu valstu pārstāvju sanāksme..." Tā kā Latviešu sporta apvienības gadskārtējās sanāksmēs Kanadā izkaisītās sporta organizācijas pārstāv delegāti — pārstāvji, kas apspriež latviešu sporta dzīves svarīgākos jautājumus, tad varbūt vārds kongress tomēr ir pareizais nosaukums. Protams, var jau iztikt ar latvisku nosaukumu, un sporta vadības gadskārtējo sanāksmi varētu nosaukt par latviešu sporta saimes un delegātu gada sapulci.

Ž. Zentiņs Toronto

LĀČPLĒŠA CĪŅAS GARS

O. Ieviņš LA 11. marta numurā lasītāju vēstulēs raksta: „Līdz šim mūsu varoņu gara un cīņas simbols pret svešām varām bija Lāčplēsis." Pret to nevar būt iebildumu, bet kur palicis Lāčplēša cīņas gars, kad brīvajā pasaulē parādās ienīstās varas kalpi? Vai kaŗavīri ar Lāčplēša garu austrumu frontē cīnījās tāpēc, ka ienaidnieks viņiem patika? Patiesībā ir jācīnās, kaut arī cīņa būtu nepatīkama un riebīga, protams, miera apstākļiem piemērotā veidā. Parasti no ienaidnieka norobežojas tie, kam nav cīņas līdzekļu, ko raidīt pret ienaidnieku. Patiesībā „kult. sakarnieku", kas šeit ierodas, uzskati svārstās no verdzīskas padevības Maskavai līdz alkām pēc ārpasaules. Mums nebūtu no tiem jāizvairās, bet jāparāda Maskavas ideoloģiskās aplamības un atpalicība ekonomijā un citās dzīves jomās, un brutāla tautas virzīšana uz iznīcību. Mūsu pienākums ir efektīgi graut viņu uzticību un verdzīsko padevību Maskavai, veicināt to pienākumu apziņu pret cietēju tautu, lai tai palīdzētu, izmantojot savu privilēģēto stāvokli viņas labā. Jāpadomā, kā to labāk veikt, lai konfrontācija nekļūtu par neapvaldītu naida izvirdumu, bet būtu mērķtiecīgi konstruktīva darbība mūsu tautas interesēs. Par šo problēmu nacionālpolitiķiem būtu jāpadomā un jārada vadlīnijas. Miera apstākļos mūsu Lāčplēša garam ir vajadzīgs labs politisks apbrunojums — politiska gudrība.

A. Z.

Pārcukurotā Latvija

Okupētās Latvijas Skolotāju Avīze š.g. 29. marta n-rā ievietojusi Latvijas PSR Partikas rūpniecības ministres I. Kuzņecovas (krieviete) rakstu par šava resora darbību, panākumiem un nākotnes izredzēm. Komūnistu lielīšanās manījai visai raksturīgs jau pats raksta ievads:

"Lai varētu labāk apjaust gūtos panākumus, jāzina, kāda bija šī rūpniecības nozare Latvijā līdz padomju varas atjaunošanai 1940. gadā. Buržuazijskajā Latvijā bija raksturīga pārtikas rūpniecības sadrumstalotība daudzos sīkos uzņēmumos (90 procentos šo uzņēmumu strādāja mazāk nekā 20 cilvēku). Piemēram, maizi un tās izstrādājumus cepa 202 sīkās ceptuvēs, alu un bezalkoholiskos dzērienus darināja 67 brūžos, spirtu tecināja 67 spirta dedzinātavās. . . . Tagad republikas pārtikas rūpniecības sistēmā ietilpst 10 ražošanas apvienības un 16 lieli uzņēmumi."

Bet ministre laikam gan nezina vai nedrīkst atzīties, ka viņas izlielītā pārtikas rūpniecības centrālizācija ir viens no galvenajiem iemesliem, ka pie pārtikas veikaliem arvien ir rindas, ka darbinieki, sevišķi mama mātes, rītos uz darba vietu steigdamās, ņem līdz "avoskas" (tīkliņus). Sak, varbūt ieraudzīs rindu, kur "kaut ko dod", un tad varēs pieslēgties. Neatkarīgās Latvijas laikā pārtikas pircējiem nekad rindās nebija jāstāv, kā tas ir Padomijas pārvaldītajās zemēs.

Tālāk dažādo jauninājumu uzskaite:

"Rekonstruēja un paplašināja uzņēmumus, apvienoja mazās rūpnīcas, izlaida jaunus produkciju veidus, ieviesa jaunu technoloģiju, uzcēla jaunas ēkas, apgādāja uzņēmumus ar jaunu techniku. Darba ierindā stājās 13 jaunas maizes fabrikas, makaronu, šampaniešu un vīns, parfimerijas un kosmētikas izstrādājumu rūpnīcas. Tika radīta jauna (?) ražošanas nozare — konservu rūpniecība."

Un panākumi bijuši lieliski: "Veikto pasākumu rezultātā, salīdzinājumā ar 1940. gadu, tagad republika ražo 6 reizes vairāk pārtikas rūpniecības produkcijas, bet konditorejas izstrādājumu — 10,7, smalkā cukura — 6,8, makaronu ražojumu — 8 un alus — 4,3 reizes vairāk."

Lai jo pilnīgi pārliecinātu lasītājus par to pārtikas daudzumu, ko ražo viņas resora fabrikas, I. Kuzņecova dod arī absolūtos skaitļus šo koeficientu vietā. „Pašreiz gadā," viņa saka, „uz vienu iedzīvotāju ražojam 107 kg cukura (patēriņa norma 52,5 kg), 4.6 kg makaronu ražojumu (norma 2,6 kg) un 17,3 kg konditoreja ražojumu (norma 17 kg).

Praktiskais amerikāņu lasītājs te pārsteigts izsauktos: "Bet ir gan apskaužama dzīve tiem latviešiem! Divas trešdaļas mārciņas cukura diendienā, jauns vai vecs, visus zīdaiņus ieskaitot! Tikai pusi no visa šī kvantuma varot patērēt! Ja nu tikai nepiemestos cukurslimība!

Bet te jāatceras viena sevišķa komūnistu ražošanas pārskatu īpatnība. Tikai retos gadījumos tie rādīs, cik no visiem okupētās zemes režojumiem atdots vietējam patēriņam. Padomju Krievija, būdama šī laika lielākā koloniju zeme, savas kolonijas izmanto visaugstakā mērā. Ražošana ir piespiesta un to veicina, bet sava ražojuma patērēšanai vajadzīga lielvaras atļauja. Un tā nu tam nabaga ražotājam klājas gluži kā krievu pasakas kāzu viesim, kam garšīgais dzēriens „Po usām teklo, vrot ne popālo" (pa ūsām tecēja, mutē netika). Tāpēc arī rindas pie veikaliem, ja padzirdēts, ka kas atvests un ka to "dod". Tad veikali pilni pircējiem, starp tiem daudz "maiļelnieku" no „varen plašās", un tie pērk visu, ko vien var dabūt, sevišķi drēbes un audumus. Mājās pārdos ar augstu uzcenojumu.

Līdzšinējiem panākumiem vēl jo labas izredzes nākotnē:

"Līdz desmitās piecgades beigām (1979) paredzēts palielināt pārtikas rūpniecības produkcijas kopapjomu par 19,6 procentiem. Ražosim vairāk konservu bērniem. . . cukuru un konditorejas izstrādājumus. . . rekonstruēsim cechu Rīgas balzāma palielinātai izlaidei". Ar to kārdina dzimtenes apmeklētājus. Ārzemju valūta ļoti vajadzīga.

Viena no smagākajām problēmām Latvijas un arī vispār Padomijas skolu politikā ir „darbaudzināšana" skolu jaunatnei. Jau agrāk vecāko klašu skolēni pa vasarām strādāja ne vien darba brigādēs un fabrikās kā vieglāku darbu strādnieki un mācekļi, bet tagad ar to vien nepietiek.

„Tas viss labi," — saka Skolotāju Avīze š.g. 13. n-rā, "taču jaunās prasības paredz ko vairāk: katram jaunajam vidusskolas absolventam vajag radīt pārskatu par ikdienas darbu; nepieciešams katrā ieaudzināt gatavību strādāt ražošanā; katram palīdzēt profesijas izvēlē".

Kā nu šīs augstākās valdības prasības izpildīt, par to stāsta Pārtikas rūpniecības konditorejas fabrikas "17. jūnijs" vadība:

"Skolā izveidoja grupas pa 10 - 12 audzēkņiem katrā. Sākot ar šā gada februāri, katru dienu no plkst. 15,15 līdz 19,15 (4 stundas tūlīt pēc mācībām klasē) šīs grupas nāk strādāt dažādos fabrikas iecirkņos, kur pieļaujams bērnu darbs, atbilstoši otrajai strādnieku katēgorijai ("sapuvušā kapitālisma" zemēs bērnu nodarbināšana fabrikās aizliegta). Tiem bērniņiem, kas šajā ražošanas praksē labāk strādājuši, fabrika kopā ar skolu izsaka atzinību vai nu bezmaksas ekskursijas vai kādas citas balvas veidā."

Uz jautājumu, vai skola iedod saviem audzēkņiem darba mīlestību, atbilde dota izvairīgi, lai neatzītos tiešā neveiksmē:

„Tai vairāk jānāk no ģimenes, no mājām. Bērniem trūkst atbildības par savu darbu, trūkst pienākuma apziņas. Piemēram, pie vafeļu cepšanas, saiņošanas vai jebkura cita šī konveijera (4 bērniem stundas pie konveijera pēc darba skolā! Tas ir modernā sociālisma sasniegums!) Ja kaut uz brīdi aiziesi no slīdošās lentes, darba ritms izjuks, ja biedrs nepadarīs arī tavu daļu. Tādēļ nedrīkst tā vienkārši aizskriet, nebrīdinot. Bet skolēnu grupinās aizvien tomēr kāds pamet darba vietu, nerēķinādamies ar biedriem."

Fabrikas vadības atzinums tāpēc skolai neglaimo: "Laikam skola joprojam par maz dara jauniešu interešu izraisīšanā un izkopšanā. Arī fabrikas ļaudīm labi redzams, ka daudziem skolēniem neinteresē nekas. Tāds puisis vai meitene, arī fabrikā ienākot, uz visu noraugās ar garlaikotu smīniņu."

"Tad vēl kāds novērojums," saka fabrikas pārstāve: "Skolai, īpaši skolēnu sabiedriskajām organizācijām, vajadzētu panākt, lai vairāk bērnu labi apgūtu organizātoriskas iemaņas. Pašreiz tā ir viena no vārīgākajām vietām daudziem jaunajiem speciālistiem pat ar augsskolas diplomu."

Citiem vārdiem sakot, jaunatne vairs negrib būt kollektīvā iekļauts robots ar vienu visiem uzspiestu domu un interesi, bet persona ar savu atziņu pasauli un paša iecerētām vēlmēm.

„Raksturīgi," stāsta tālāk skolēnu darbu vadītāja fabrikā, "ka vecāko klašu audzēkņiem vēlēšanās strādāt ir mazāka neka jaunākajiem skolēniem. Piemēram, VIII klases skolēni daudz čāklāki un uzcītīgāki par saviem XI klases biedriem. Zēni taisa gaļas pauzes, — sprież par "gudrām lietām" un nemaz neuztraucas par to, cik padarīts. . . . Protams, padomju likumi aizliedz bērnu darbu, taču tie arī nosaka bērnu darbaudzināšanas nepieciešamību."

Šis ir viens no reti sastopamiem gadījumiem padomijas oficiālajā literātūrā, kur atklāti pasacīts, ka valsts likumi, kas kalpo propagandai un rādīšanai ārzemniekiem, ir visai progresīvi un humāni, kas tie stingri ievēro bērnu aizsardzību, bet iestāžu prakse var iet savu ceļu, izmantojot mazgadīgos kā darba spēku. Un kas tas jaunākais? Šāda pamatlikumu pārkāpšana savukārt pat oficiāli pavēlēta.

Jānis Kronlins

Latviešu namā Toronto 15. aprīlī pulcējās dejotāji rajona kopmēģinājumā dziesmu svētkiem Bostonā. Mēģinājumā piedalījās dejotāji arī no citiem tuvējiem latviešu centriem Kanadā un ASV. Nākošie mēģinājumi būs 22. aprīlī Čikagā un 29. aprīlī Priedainē. Jauna ir E. Kalviņa choreografētā deja — Spīdeklis, ko dejos tautas deju lieluzvedumā Bostonas dziesmu svētkos. Tāpat jaundeja ir V. Dzelmes (Čikagā) Saulīte. Augšējā attēlā dejotāji kopmēģinājumā. Apakšā: Bostonas dziesmu svētku tautas deju lieluzveduma vadītāja Lidija Zariņa un Toronto Diždanča vadītājs Zigurds Miezītis, kas vadīs tautas deju lieluzvedumu 1981. g. dziesmu svētkos Toronto.

Foto: J. Ligers

Gandrīz viss izdevumu budžets jaunatnei

Vairāk nekā 70 proc. no visiem izdevumiem atvēlēti pabalstiem jaunatnei Indianāpoles latviešu akadēmiskās kopas valdes sastādītajā šī gada budžeta projektā, ko pēc plašām un vispusīgām pārrunām vienprātīgi pieņēma kopas gada sapulcē. Budžets sabalansēts 780.00 dol. apmērā, šī gada ieņēmumos paredzot 408, bet izdevumos — 520 dol., no kuŗiem 365 dol. atvēlēti dažādiem jaunatnes pasākumu atbalstiem — 200 dol. vēl divu Gaŗezera paju iegādei (kopai jau pieder divas Gaŗezera pajas), 60 dol. stipendijām, 50 dol. vietējai latviešu sestdienas skolai, 30 dol. kopas gadskārtējam ziedojumam Minsteres latviešu ģimnazijai un 25 dol. kopas tradicionālajai novietnei vietējos latviešu bērnu svētkos — Runāsim latviski!

Plašu pārskatu par kopas iepriekšējā gada darbību sniedza kopas vecākais Arnolds Lācis, bet par kases stāvokli ziņoja kasieris Jānis Brīvulis. Atlikums uz 1. janvārī bija 371 dol. Revidents Richards Komisārs bija veicis grāmatu un attaisnojošo dokumentu pārbaudi. Kopā pašlaik 37 biedri, no kuŗiem 17 dzīvo ārpus Indianāpoles. Kopas biedru informācijai pagājušā gadā izdoti trīs Kopasziņu numuri.

Valdes, revidenta un dāmu komitejas amatpersonas izraudzīja ar aklamāciju, visas līdzšinējās, amatus sadalot šādi: kopas vecākais — Arnolds Lācis (2839 Eugene Street, Indianapolis, Indiana 46222), vecākā vietnieki — Gundārs Grīslītis un Francis Teirumniks, rakstvede — Helena Starca, kasieris — Jānis Brīvulis.

Gada sapulci vadīja Gundārs Grīslītis, bet protokolēja Jānis Brīvulis. G.

Latvietis,
galdniecības meistars,
pieņem visādus māju, vasarnīcu, pagrabu, vannas istabu u.c.
PĀRBŪVES DARBUS.
Zvanīt pēc pl. 18.00,
626-3661, Toronto.

Rasma Lielmane Minsterē, Ķelnē un Toronto

Rasma Lielmane ar labiem panākumiem 9. aprīlī koncertējusi Minsterē, gūstot labas atsauksmes arī vācu presē. Ļoti atzinīgu recenziju par koncertu ievietojis laikraksts Westfaelische Nachric'ten, starp citu rakstot: „... viņas pārsteidzošā spēja spēcīgi un tāpat iejutīgi drāmatiskās, kā arī liriskās pasāžas interpretēt iespaidīgi, temperaments, kas atļāva visdažādāko dinamiku."

11. aprīlī R. Lielmane koncertēja izmeklētai publikai Ķelnē.

Atis Teichmanis Latvijā raksta „Minsteres rātūža zālē Rasma Lielmane apliecināja seno veco patiesību, ka darbs rada meistaru, un, ja darba pūles iet kopsolī ar talantu, tad panākumi ir bagātīgi.

Ar plašo un daudzpusīgo izvēli vijoles literātūrā, sākot ar G. Tartini, J.S. Bacha, beidzot ar T. Ķeniņa, E. Chaussona un M. Ravela darbiem, viņa to pierādīja spīdoši.

J.S. Bachs ir stūrakmens katram skaņu māksliniekam, un Rasma Lielmane to apliecināja ar c-dūra sonātas interpretāciju suverēni. Šeit varēja apbrīnot viņas lielisko formas un tempa izjūtu, skaisto aristokratisko vitālo toni un lociņa techniku. Šis, manupāt, bija koncerta kalngals.

Vēl divi darbi vērsa sevišķu uzmanību, proti, T. Ķeniņa spraiguma pilnā sonāta un M. Ravela koncerta rapsodija „Tzigane". Abas kompozīcijas tika interpretēta nevainojamā technikā un ar dedzīgu temperamentu.

Daudzos sajūsminātos klausītājus viņa piedevām apveltīja ar Sibeliusa un Saint-Seansa darbiem. Uzmanīgs pavadītājs bija pianists Gerhards Cellers no Gracas."

Ceturdien, 20. aprīlā vakarā, Rasma Lielmane koncertēja Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas pēdējā koncertā.

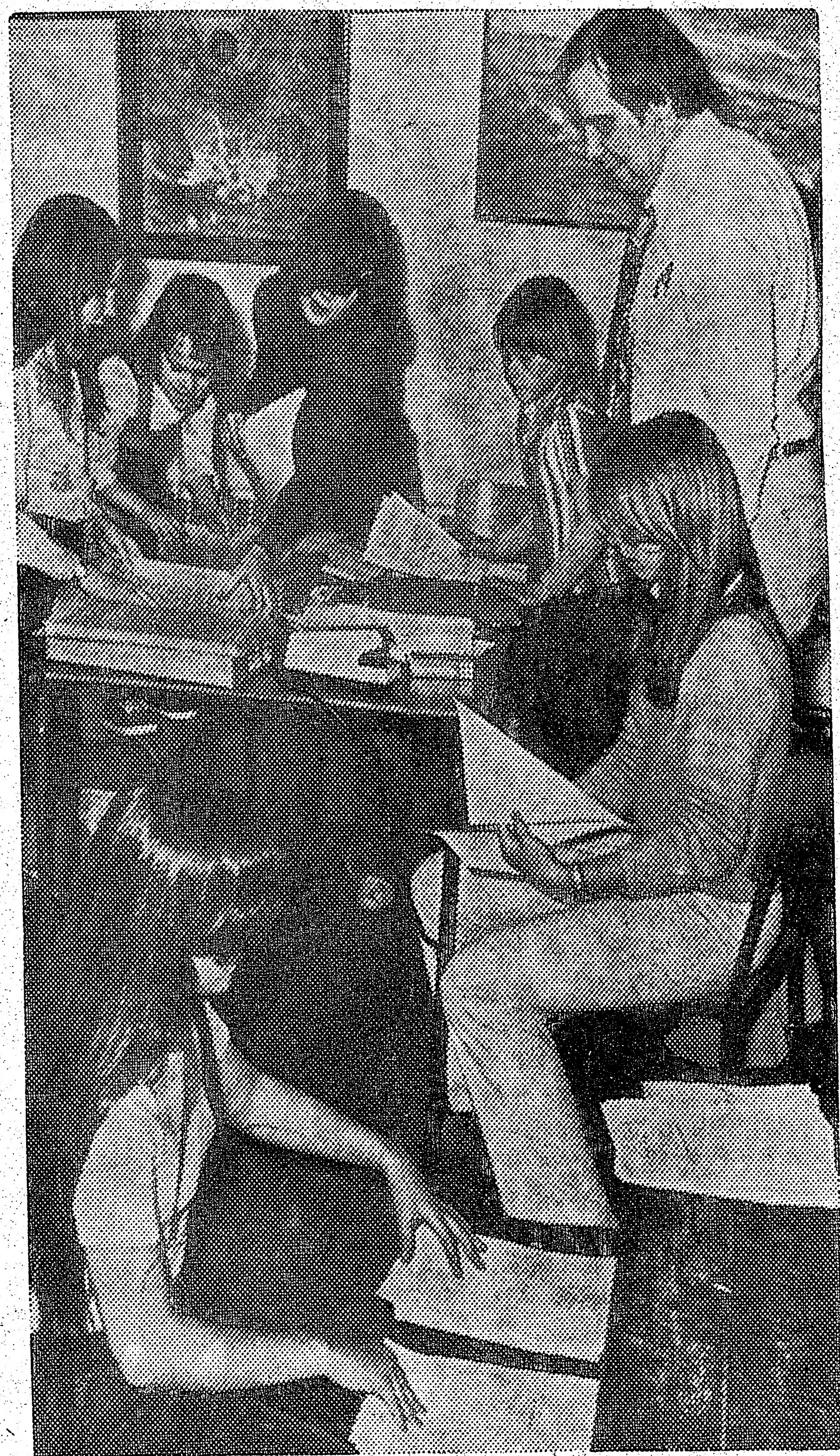

Jaunieši sakārto soļojuma Pēdu ritmi materiālus. Attēla priekšā Astrīda Ezergaile, tālāk no kreisās — Austra, Selga un Māra Gulēnas, Sarma Cālīte un Ilze Miezīte. Pa labi aizmugurē Pēdu ritmi vadītājs Dr. V. Gulēns. Soļotāji un „sponsorētāji" var būt visi, kam interesē jaunā latviešu Centra izveidošana Toronto. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Sabiedriskajiem namiem jābūt par vienotājiem

DV NAMA NOTINGHAMĀ 10 GADI

DVF Notinghamas nodaļas valde Anglijā bija izkārtojusi sava nama 10 gadu darbības atceri, kurā pulcējās 70 nodaļas biedri un ciemiņi. Tos apsveica nodaļas valdes priekšsēdis D. Čudars, bet uzrunu teica DV centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds.

Piecdesmito gadu sākumā pie nodaļas pastāvējušas 9 pašdarbības vienības, sākot ar latviešu skolu un beidzot ar vīru ansambli Mežezers. Nodaļa 1955. g. martā nolēma iegūt savu namu, uzsākot ziedojumu vākšanu, bet tikai 1967. gadā nodaļa priekšsēža D. Čudara vadībā sāka namu īrēt, ko ar aizdevumiem, talkā nākot zemes valdei un vairākām turīgām Ziemeļanglijas nodaļām, vēlāk nopirka, tāpat tai pašā ēkā esošos divus veikalus. Arī parādi tagad gandrīz dzēsti.

DV Centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds īsumā pakavējās pie DV organizācijas saimnieciskiem pasākumiem vispār. Pērn savus namus Austrālijā vēl iegādājušās Melburnas un Sidnejas nodaļas. Organizācijai pavisam tagad ir 22 nami. Tajos vairumā iekārtoti arī klubi, kas ir galvenie līdzekļu devēji. Telpas pašu namos veicinājušas arī dažādas nodarbības un interesi par DV organizāciju. Tā Bradfordā jau pirmajā gadā pēc nama iegādes biedru skaits audzis par 15 proc. bet Notinghamas nodaļā pat par 20 proc. Melburnas nodaļā Austrālijā pēdējos mēnešos iestājušies 14 vanagi un 12 vanadzes. DVF nodaļu iemaksas jau sastāda vairāk nekā trešdaļu no visa DVF budžeta, kas rada iespēju aizdot naudu arī citām nodaļām, kas vēlas iegūt savus īpašumus. Nupat ar šādu ieceri nodarbojas arī kaimiņu Mansfīldas nodaļa. Šie īpašumi nedrīkst kļūt par kādas saimes pašmērķi, bet tiem jākalpo mūsu kopības interesēm. Kāda DV nodaļa nav vienība par sevi, bet daļa no visas organizācijas.

Notinghamas nodaļu nama 10 gadu darbības atcerē personiski sveica Latvijas ev. lut. baznīcas Austrumanglijas draudzes priekšnieks R. Vītols, DVF Mansfīldas nodaļas valdes priekšsēdis V. Sīmanis, Mežezera vīru ansambļa un Lutera dr. priekšnieks Ilgvars Jurka. Kādas desmit DVF nodaļas bija sūtījušas rakstveida apsveikumus, tāpat arī rosīgais Dārlejmūras kopas pilnvarotais Aleks. Kleperis. Daļa no nama iegādes sava laika galvenajiem balstītājiem tagad dzīvo un darbojas citās vietās. Tā P. Tamsons dzīvo Derbijas grafistes Bukstonas kūrvietas pilsētā.

G. Tamsons ir DVF ārējās informācijas daļas vadītājs. Viņš dzīvo Ziemeļanglijā, Līdsas tuvumā, bet bijušais ilggadējais nodaļas valdes priekšsēdis A. Platacis mīt Indianapolē, ASV, ir turienes DV apvienības biedrs un veic arī sabiedriskus amatus. J. B.

Lietas kārtojamas

(Turpinājums no 1. lp.)

A. Braunfeldu, A. Bļodnieku, G. Milleru, A. Spārniņu, J. Spirģi, G. Svētuli, V. Rudzrogu, A. Valteri, M. Grīnu, M. Ķirsonu, V. Lagzdiņu, I. Švānfeldu, A. Treizi un J. Zariņu. Goda tiesā — Ž. Butkus, A. Tīdemani un R. Čaku, revīzijas komisijā — V. Antiņu, K. Kitneru un D. Maļinovski. Vēlēšanas, kas notiks rakstveidā, vadīs Kalamazū apvienība. Nākošā gada 29. sapulci uzņēmās izkārtot Grand Rapidu apvienība.

Pirmās dienas darba gaitu beidza ar kopējām vakariņām un balli, kurās dziesmas vadīja R. Zuika un V. Aparjods. Kalamazū vanadžu ansamblis (E. Ozola) apsveica jaunlaulātos Anitu un Daumantu Hāzneru ar torti.

Otras dienas sapulci ievadīja prāv. J. Turka lūgšanas vārdi. Ievēlētās komisijas nāca ar saviem ieteikumiem: Kultūras nozarē turpināt izkārtot izstāžu un koncertu rīkošanu, atbalstīt vasaras vidusskolas, izstrādāt kopēju plānu ar Kanadas DV par mākslinieku turnejas izkārtošanu., plānot nošu grāmatas izdošanu un kultūras krātuves izveidošanu rietumkrastā. Aprūpes nozarei organizējamas divas ziedojumu vākšanas akcijas gadā — 14. jūnijā un Ziemsvētkos. Sakarā ar augsto muitas nodevu, palīdzības saiņi pieprasāmi tikai nopietnos gadījumos. Atbalstāma latviskās izglītības iegūšana. Palīdzēt sagādāt testamentus tiem, kam nav piederīgo, un aicināt pensionārus pievienoties jau pastāvošām kopām. Delegāts V. Jansons ieteica ziedot Patiesības fondam. Jaunatnes nozarē aktīvāk atbalstīt jaunatnes darbu, sagatavot jauniešus Vispasaules kongresam, kas notiks no 3.—8. jūlijam pie Bostonas.

Delegāti, balsojot ar lielu vairākumu (35 balsis), atzina V. Aparjoda ierosinājumu, ka jaunatnes saieti rīkojami kopīgi ar delegātu sapulcēm. Ārējās inf. nozarei jāveicina un jāuztur sadarbība ar apspiesto tautu grupām un jāveltī lielāka vērība politisko semināru rīkošanā. Iekšējās informāc. nozarei jāievēro centrālās valdes prasības piesūtīt visus apkārtrakstus zemes valdes priekšsēdim un informāc. vadītājam. Sapulces protokols izsūtāms 5 mēnešu laikā.

D. Hāzners ieteica zemes valdes sēdes rīkot rotācijas kārtībā pa apvienībām. Sporta nozarē informēt sporta sekciju par visām sacensībām; sacensībās piedalās tikai DV biedri un biedri veicinātāji. Gaŗezerā ierīkot vietu sacensībām ar pistoli un piešķirt sekcijai 100 dol. sacīkšu rīkošanas izdevumiem. Sporta nozares vadītājs I. Švānfelds izsniedza apvienību pārstāvjiem pagājušā gadā korespondences ceļā izcīnītās balvas šaušanā. Ierosināja finanču nozarei piešķirt Kursas vasaras vidusskolai 600 dol., Beverīnas 500 dol. un Gaŗezera 500 dol., Nacionālajam fondam Zviedrijā 500 dol., Gaismas akcijai 500 dol., Ziemeļamerikas teātra kursiem 400 dol., un A. Balkai radio raidījumu izkārtošanai 400 dol., kā arī aizdot Gaŗezeram jaunās internāta būves vajadzībām 10.000 dol., saņemot 6 proc. augļus.

Valdes izstrādāto budžetu 11.200 dol. organizācijas un 30.000 dol. aprūpes līdzekļos pieņēma vienprātīgi.

Sapulces nobeigumā īsu uzrunu teica DV Kanadā priekšsēdis V. Plūdons. Nacionālpolītiskos jautājumos DV Kanadā savus uzskatus nav mainījuši. Runātājs aicināja nezaudēt ticību Latvijas brīvībai. Vanadžu priekšniece Kanadā Ilga Breikša vēlēja: „Lai Dievs dotu, ka mūsu kājas mītu ceļu uz mūsu brīvo Latviju!"

Ar pateicības izteikšanu sapulces rīkotājiem, Kalamazū DV un vanadzēm un apliecinājumu „Mēs esam demokratiska organizācija un tāda arī paliksim," sapulci slēdza DV ASV priekšnieks J. Lācis.

V. Bokis

4. Vispasaules Latviešu Jaunatnes Kongress 1978. g. no 3.—8. jūlijam

„Williamstown" pilsētā, Masačusetas pavalstī.

Kongresa pilnā dalības maksa ir $100.00, ja piesakās ar $50.00 minima iemaksu līdz 15. maijam. Citādi būs jāmaksā $115.00. Reģistrācijas nauda sūtāma rīc. kom. kasierim:

Jānim Krāmēnam, 3809 W. 67th Place Chicago, Ill. 60629

Maksājumus pieņems tikai ASV valūtā!

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un ... mots

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2919 Yonge St., Toronto

Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hepp

Brauciens uz urnu izvadi Katskilos

27. maijā no Toronto.

Vietu rezervēšanai lūdz zvanīt līdz 15. maijam O. Griķim 699-1678 (no pl. 17.00 — 23.00)

GRAND RAPIDI

● Amerikas latviešu baptistu dziesmu dienai 30. aprīlī pl. 15. Vienības draudzes baznīcā jau pieteikušies astoņi koŗi, to vidū Toronto latviešu baptistu draudzes koris. Dziesmu dienas izkārtošanu veic nelielā Grand Rapidu latviešu baptistu draudze.

● Latviešu biedrības teātŗa kopas gada sapulcē 7. aprīlī Latviešu biedrības namā par kopas darbību ziņoja sekretāŗe Terēze Valdmane, vispārēju pārskatu sniedza kopas priekš. R. Puriņa. Kopas darbība aizvadītā posmā bijusi rosīga. Darbības pārskatus sapulce apstiprināja un nolēma ziedot Latviešu biedrībai 500 dol. skatuves izbūvei. Kopas priekšniece amatam ievēlēja līdzšinējo R. Puriņu. Pārējiem valdes amatiem izraudzīja: Terēzi Valdmani, Artūru Kazlovski, Lidiju Tarbunasu, Jāni Ponemecki, Malviņi Poņemecki un Olgu Roziņu

● Atzīstamu atsaucību izrādījuši Grand Rapidu latvieši, ziedojot lielāku skaitu grāmatu Kentas valsts universitātes baltiešu grāmatu nodaļai. Vairākas grāmatas, kas tagad jau skaitās kā retums, nodevušas trīs ģimenes savu mirušo piederīgo — prof. Jāņa Rutmaņa. Jāņa Kušķa un Maijas Roziņas piemiņai.

● Latviešu baptistu draudzes dievkalpojums 2. aprīļa pēcpusdienā risinājās tuvojošās dziesmu dienas gaidās ar bagātīgu programmu. Spredikoja māc. A. Stefenbargs, dziedāja draudzes locekļu ansamblis A. Pakalna vadībā. Duetu dziedāja E. Pakalna un Ž. Ogriņa, deklamēja J. Arājs, Ž. Ogriņa un Ž. Oliņa. Dievkalpojuma gaitā klavieŗu pavadījumus veica brīvmāksl. E. Mekša un Dr. R. Markuss.

● Studenšu korporāciju kopas sarīkojumā 9. aprīļa pēcpusdienā Latviešu biedrības namā ALA kultūras biroja vadītāja Dr. Līga Ruperte runāja par tematu „Vērtību izvērtēšana kā ceļš uz apzinīgu latvietību." Sarīkojumu atklāja korporāciju kopas seniore Gaida Kalēja. Stāstījums izraisīja dzīvu interesi. Rebatēs piedalījās K. Audersone, J. Sprogis, V. Ostrovs, māc. V. Fricsone, Z. Lapsiņa, D. Aserīte, S. Lazdiņa, P. Kļaviņš, B. Maine un B. Auziņa. Apmeklētāju bija ap 80. Pēc priekšlasījuma visi varēja baudīt korporāciju kopas dāmu viesmīlību. Sarīkojuma atlikumu izlietos latviskās izglītības sekmēšanai stipendiju veidā.

● Grand Rapidu pilsētas mūzejs aicinājis šīs pilsētas un apkārtnes latviešus un sabiedriskās organizācijas piedalīties šī gada rudenī mūzeja gadskārtējā etnisko grupu (Ethnic Heritage Exhibit) programmas īstenošanā. Programma ietvers paplašinātu etnisko folkloras un kultūras izstādi ar priekšnesumiem un demonstrējumiem plašākai publikai. Latviešiem būs iespēja iekārtot savu novietni. Šis piedāvājums sakrīt ar Latvijas dibināšanas 60 gadu atceri. Latviešu organizāciju pārstāvju apspriedē jau izraudzīta rīcības komiteja nepieciešamo priekšdarbu veikšanai. Šo komiteju vada Latv. biedrības priekšnieka vietnieks V. Valkovskis. V. Z.

(46. turpinājums)

Piektajā gadā darbīgs bija neliela auguma students Mārtiņš Antons (dz. 1888. g.). Kopā ar vēlāko sociāldemokratu politiķi, ministru un sūtni Fēliksu Cielēnu tas nodedzināja skaisto Skrīveru pili. 1917. gadā pēc revolūcijas viņš atkal pieteicās politikā un reiz viens pats nobalsoja pret Pagaidu Nacionālo padomi. Viņa māsa strādāja latviešu preses birojā Stokholmā. Bija Tautas padomes un Satversmes sapulces loceklis. Vadīja visas prāvas Jaunāko ziņu izdevējiem Benjamiņiem. Pēc tam, kad apgabaltiesā bija panākts attaisnotājs spriedums pret junioru Jāni, tieslietu ministrs J. Pabērzs aizliedza prokuroram H. Apsītim spriedumu pārsūdzēt. Par Pabērzu bija zināms, ka viņš agrāk Krievijā bijis komūnists, tomēr Ulmanis bija labvēlīgs un aicināja viņu par tautas labklājības ministru, vēlāk iecēla par Daugavpils apgabaltiesas viceprieksšēdi. Komūnistiem 1940. gadā ienākot, Pabērzs atkal ir viņu vidū. J. Trasūns domā, ka V. Latkovskis (čekists), V. Lācis, P. Blaus un J. Pabērzs visi esot komūnistu partijā, — dep. J. Lejiņš „Mana dzimtene", 197. lp. Pabērzs aizbēga krieviem līdz 1941. gada vasarā, pēc tam neatgriezās.

Advokātu Antonu bija domāts iecelt kādā sevišķā godā, lai nodrošinātu Jaunāko Ziņu labvēlību (pēc Klīves atmiņām). Bet viņam neko vairs nevajadzēja, jo kā Georga Tālheima akc. sab. valdes priekšsēdis bija ticis pie turības.

Trasuni saimā lielu laiku bija divi: „tēva brālis" un „brāļa dēls". Tēva brālis bija Francis Trasuns (1864. — 1926.), baznīckungs un rakstnieks, kam lieli nopelni Latgales atmodā. 1905. gadā ievēlēts Krievijas valsts domē, bijis Tautas padomē un Satversmes sapulcē. 1917. gadā organizēja Latgales kongresu, kas pieņēma lēmumu iet kopā ar pārējo Latviju. Kādu laiku Latgales lietu ministrs, nodibināja un vadīja Latgoles Vordu, agrāk rakstīja fābulas. Kaut kāda paradoksa dēļ notika, ka viņu nolādēja un izslēdza no katoļu baznīcas. Šis patriots dus Rēzeknes brāļu kapsētā.

Jezups Trasuns (dz. 1898. g.) jau kā jauneklis piedalījās Tautas padomē un pēc tam visos parlamentos. Bija Latvijas bankas padomes loceklis, Latgales progresistu oficioza Jaunās Straumes redaktors. Pēc 15. maija tika iecelts šokolādes rūpnīcas Laima pārvaldē.

Brāļa dēls tika arī saukts par Skaisto Jezupu glītā izskata un slaidā, vieglajā dzīvē mazliet izlutušā auguma dēļ. Viņam bija balta, ieapaļa seja, mīlīgs smaids un patīkama balss. Dzīvodams pansijā pie gleznotāja Sutas mātes „Sukubā", pēc rīta kafijas viņš labprāt uzdziedāja kādu āriju pie klavierēm. Kad ienāca Romāns (Suta) un arī apēda rītišķa olu, tas nereti prasīja atbalstu kādam no saviem fantastiskajiem pasākumiem, bet Jezups bija taupīgs mecenāts. Vēlāk apprecēja jaunavu no iespaidīgās Rancānu ģimenes un kļuva vēl nopietnāks. Komūnistu deportēts līdz ar ģimeni.

Trešais Latgales politiķis Francis Kemps bija pazīstams kā separātists, viņu min daži no Latgales rakstniekiem, bet Unāma grāmatā viņa vārda nav, laikam būs Ulmani kādreiz apkaitinājis. Reiz diplomātiskās viesībās noskatījos, kā Kemps lieliski dejo mazurku.

Gribas pieminēt vēl dažus politiķus, kuŗu gaitas bija diezgan raibas. Kādreiz visai redzama personība bija centra sektorā Arvīds Kalniņš, profesors, deputāts. 1922. gadā bija zemkopības ministrs, 1925. gadā izglītības ministrs, no 1939. gada Jaunāko Ziņu lauksaimniecības nodaļas vadītājs. Līdz ar to viņš nonāca sakaros ar padomju sūtniecību, un sāka rosīgi organizēt „Kultūras tuvināšanās biedrību ar padomju tautām". Antons Benjamiņš (dz. 1860. g.) ar savu kundzi Emīliju bija iegādājušies Valdeķu muižu Zemgalē, ko centās labi izkopt, lai tur varētu pavadīt vecumdienas. — Saimniecību pārzināja Arvīda Kalniņa tēvs Jānis, un tā ar saviem produktiem piedalījās izstādēs, pārdeva sierus Benjamiņas rīkotajos tauta svētkos Vienības laukumā Rīgā. Protams, daudz naudas tika ieguldīts muižā, kas nepaspēja atmaksāties, jo 1939. gadā nomira vecais kungs un izcēlās Pasaules kaŗš.

Pirms nāves Benjamiņš vairāk laika pavadīja tur nekā Rīgā. Arvīds Kalniņš tad ne vien pārstāvēja izdevējus redakcijā, bet viņa pienākums bija katru rītu zvanīt uz Valdeķiem un izstāstīt jaunākās ziņas.

Boļševiku laikā sevišķi izcilā vietā Kalniņš netika, bet joprojām bija nodarbināts par profesoru universitātē.

Ap divdesmitajiem gadiem, priekš Breikša karjēras izvēršanās, redzamākie centra politiķi bija Kalniņš un Jānis Vesmanis, kas savā starpā, liekas, labi sapratās. Viņu rīcībā bija avīze, vecā Dzimtenes Vēstneša turpinājums Latvijas Vēstnesis (1920. — 1925.), taču Vesmanis izdevumā Es viņu pazīstu nav pieminēts, acīm redzot būs kaut kad K. Ulmani aizkaitinājis. Tautsaimnieks Vēsmanis bija mūsu delegācijas priekšsēdis miera sarunās ar Krieviju, viņš parakstīja mieralīgumu, 1920. gadā bija sūtnis Maskavā, turpretī izdevumā Es viņu pazīstu sacīts (502. lp.), ka mieralīgumu nolīgusi K. Ulmaņa valdība prezidenta vadībā, pat nepieminot Vēsmani. Pieminēsim pāris „melnās avis". Augstajā namā, kā parlamentu mēdza saukt, satversmes sapulcē bija 150, saeimā 100 vīru.

Satversmes sapulcē Zemnieku savienībai bija frakcijas loceklis Naķelis, vienkāršs lauku saimnieks ar dažām dīvainībām. Sociāldemokratu veiklais feļetonists Dr. Orientācijs (vecā partijas darbinieka Kārļa Dēķena znots Valdis Grēviņš, turīga Zemgales saimnieka atvase) šo politiķi bija izraudzījis par objektu savām zobgalībām. Karikatūrists Civis-Civinskis, kas illustrēja Orientācija rediģēto Kultūras Balss satirisko kalendāru, Naķeli zīmēja krēslā aizsnaudušos, ar šņabja pudeli kabatā. Reizēm tas skaidroja likumdevējas varas noteikšanu pār izpildvaru: „Un ja es ko vēlos no ministru kabineta, tad saku: kabinet, tu esi mans puisis, dari to un to..."

Ne Niķelis, ne viņa jaunākais kollēga, latgaliešu deputāts Jānis Opincāns, nav izpelnījušies vietu mūsu vārdnīcās. Opincāns bija no kreisajiem, nelabojams alkoholiķis, bieži tam gadījās sadursmes ar policiju, un viņu arī pieprasīja saeimai izdot tiesāšanai. Nelaimīgā sieva Tekla dzenāja vīru rokā pa zināmiem krogiem, un, ja atrada, pūlējās dabūt uz mājām.

ARVEDS BERGS UN HERMANIS ASARS

Kādreiz Latvijā bija dienas laikraksti. Nedēļas lapas nemaz lāgā pie preses nepiederēja. Dienas laikraksts prasa trīs līdz sešas reizes vairāk darba nekā nedēļas izdevumi, tāpēc toreiz, pirms gadiem 50 vai 55, mums bija spēcīga redaktoru un pārējo avīžnieku saime, apvienota Latvju rakstnieku un žurnālistu arodbiedrībā un Latviešu preses biedrībā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

Toronto latviešu koncertapvienība savu deviņpadsmito sezonu beidza 20. aprīlī ar vijolnieces Rasmas Lielmanes koncertu. Publika koncertu uzņēma atsaucīgi un izsauca komp. T. Ķeniņu pēc viņa Sonātas vijolei un klavierēm atskaņošanas. Piedevām R. Lielmane atskaņoja Jāņa Ķepīša Mazā Noktirne. Māksliniece saņēma rozes. Koncertā varēja iegādāties ārī divdesmitās sezonas kartes. Jubilejas gada sezonu ievadīs Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts 28. sept. pl. 20 Džonsona ēkā, 12 okt. pianista A. Ozoliņa koncerts; 2. dec. koncertēs soprāns Skaidrīte Līduma-Hildebrante no ASV un 29. martā vijolniece Ieva Graubiņa no Anglijas. Pēdējie 3 koncerti notiks Sv. Lorensa mākslas centrā.

Index of Ontario Artists ievietoti astoņi latviešu mākslinieki — gleznotāji Eduards Dzenis, Tālivaldis Ķiķauka, Kārlis Kronbergs, tēlnieks Zigfrīds Jurševskis, mākslas audēji Andris Hausmanis un Velta Vilsone,kā arī Valdis Ilgacs no Berijas, Ont.

Ticības jautājumu stundā 18. aprīlī Sv. Andreja baznīcā 50 dalībnieku noskatījās filmas izrādi — Pārskats par svētiem rakstiem, ko ar komentāriem papildināja māc. I. Gaide un J. Cālītis. Pēc tam bija pārrunas, lūgšanas un korāļu dziedāšana. Bija atspirdzinājumi. Šādas stundas notiks ik otrdienas vakaru pl. 19.30 Sv. Andreja baznīcā līdz maija beigām.

Austrumu draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdienā pēc 23. aprīļa dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcas zālē piedalījās 136 dalībnieki, kas pie kafijas galda noklausījās meiteņu ansambļa Gaismas rīts piecas dziesmas, pa lielākai daļai tautasdziesmu aranžējumus Vizmas Maksiņas vadībā. Sarīkojums deva dāmu komitejai 357 dol. atlikumu. Austrumu draudzes Tālavas pavasaŗa sezonas atklāšanas sarīkojums 21. maijā ar māc. A. Brieža vadītu dievkalpojumu. Pēc tam draudzes namā sarīkojums, priekšnesumu daļā piedaloties pensionāru korim Astras Vītolas vadībā.

Toronto Swansea zēnu hokeja ligā, Rietumtoronto Rotary Club vienībā, kuŗā trenētājs ir Jānis Šteinmanis, šogad spēlēja arī četri latviešu zēni. Vienība no 19 spēlēm zaudēja tikai vienu un izcīnīja meistartitulu savā grupā, iegūstot kausu. Attēlā (priekšā) Andris Miezītis un Betrams Šteinmanis. Aizmugurē no kreisās Rikijs Villa, Jānis Šteinmanis (treneris) un Alfreds Ķelle.

Foto: K. Šteinmanis

Toronto katoļu draudzes dāmu komitejas darbības laiks pagarināts uz 2 gadiem. 1978./79. darbības gadam dāmu komitejas pienākumus pārņem draudzes locekles, kuŗu uzvārdu pirmie burti sākas ar N, O, P, R. Dāmu komitejas konstruēšanās sēdē 9. aprīlī Latviešu namā par dāmu komitejas priekšnieci ievēlēja Jadvigu Pērkoni, priekšnieces palīdzi V. Reinsoni, sekretāri D. Niedru, kasieri J. Pļavinsku, saimniecības vadītāju V. Niedru ar palīdzēm I. Rubuli, V. Puriņu un L. Repši. Pie dāmu komitejas darbojas rokdarbu sekcija L. Jurānes vadībā, lai piesaistītu interesentes un gatavotu rokdarbus arī loterijai un bazāram.

Katoļu draudzes priekšnieks V. Miklašēvics sakopojis interesantu statistiku par draudzes sastāvu un pārmaiņām 30 gadu laikā, no 1948. — 1978. g. Draudzes locekļu skaits uz 1978. g. 1. febr. bija: vīrieši līdz 18 g. vecumam — 26, no 18—65 g.v. — 165, pensionāri 65. g.v. un vecāki — 58, vīrieši kopā 249 Sievietes līdz 18 gadiem — 25, no 18—65 g.v. — 159, pensionāres — 47, sievietes kopā 231. No 1948. līdz 1978. g. 1. februārim dzimuši 79 zēni un 82 meitenes; pavisam 30 gados dzimuši 161 bērns, salaulāti 55 latviešu pāri, 11 pāri, kur sieva latviete, vīrs nelatvietis, 8 pāri, — vīrs latvietis, sieva nelatviete. Pavisam kopā salaulāti 74 pāri. Kopš 1948. g. miruši 47 vīrieši un 15 sievietes. Laika tecējumā daži mainījuši dzīves vietas, citi salaulājušies. Par pārmaiņām ģimenes sastāvā vai adrešu maiņām lūdz ziņot Toronto latviešu katoļu draudzei, 65 Kennedy Park Rd., Toronto, Ont. M6P 3H2.

Ernas Ošiņas-Bērziņas klasiskās baletskolas audzēkne 15 g. vecā Mērija Elena Edvarda ieguvusi 1. vietu ar 85 punktiem baleta solo klasē Peel mūzikas festivālā, aprīļa sākumā — Bramptonā. Viņa klasisko baletu mācījusies sešus gadus pie Ernas Ošiņas-Bērziņas.

Latviešu biedrības sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 7. maijā pl. 15 Lietuviešu namā, College ielā. Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide. Bērnu priekšnesumi, vecāku sarūpēts cienasts, rotaļas. Ģimenes dienas sarīkojumā iznāks skolas žurnāls Auseklītis 13. nr. skolotājas Z. Ozolas sakārtojumā. Bērnu vecāki, kuŗu rīcībā būtu lietotas jaunāku bērnu, no 4—6 g.v., bilžu lasāmās grāmatas ar angļu tekstiem, lūgti tās nodot skolotājai S. Pogulei. Skolas bibliotēkā pieņem jaunas un lietotas bērnu lasāmās grāmatas latviešu valodā no visiem tautiešiem. Skolas pārzinis J. Ozols atgādina vecākiem un skolotājiem raudzīties, lai skolā un skolas sarīkojumos neizplatītu skrejlapas, biļetes, žurnālus, ziņojumus un citus iespiedumdarbus bez skolas vadības atļaujas.

Labdarības koncertā 16. aprīlī Sv. Patrika baznīcā, 141 McCaul St., piedalījās soprāns Apolonija Sapale-Raikovska, ērģelniece Anita Rundāne un Edmunds Treijs (vijole). Soliste A. Sapale-Raikovska dziedāja 8 dziesmas, kom. Sibēliusa, Morrisa, Devisa, Hendela, Bizē, Šūberta u.c. skaņdarbus. Anita Rundāne atskaņoja ērģeļu solo un kopā ar E. Treiju vairāku komp. darbus. Koncerts bija par labu bērnu dārzu palīdzībai Indijā un deva pāri par 800 dol. atlikumu.

Toronto slimnīcā 21. aprīlī miris 73 g. vecais Kārlis Šmits, atstājot sievu Austrul, kuŗai agrākos gados piederēja dāmu frizieŗu salons. Viņam paliek māsa Anna Rozīte ASV un otra māsa Latvijā. Nelaiķi 25. aprīlī uz Jorkas kapiem izvadīja māc. Ā. Čops.

Toronto latviešu pensionāru apvienības 20. aprīļa saietā Latviešu namā 130 dalībniekus ar dziesmām iepriecināja Marta Ādama. Dziedone arī vēl nodziedāja Nāc, paklausies, draudziņ .... Pie klavierēm Ruta Āze.

YMCA savlesīgajā sarīkojumā Sportistu prieks 22. aprīlī Latviešu namā pulcējās ap 100 apmeklētāju. Deju mūziku spēlēja Runči, kas ieradās kādu stundu vēlāk, jo ceļā sabojājusies automašīna. Tiem, kas pacietīgi gaidīja, ballē gāja gluži jautri. Mūzikanti nokavēto stundu „atspēlēja" ar uzviju.

Latviešu katoļu draudzes Mežciema dalībnieku sapulcē 23. aprīlī Latviešu namā piedalījās 32 no 57 apbūves gabalu ieguvējiem, kas pieņēma pārvaldes priekšnieka Valdemāra Bērziņa ziņojumu un darba plānu. Aizvadītā gadā Mežciemā uzlabota pludmale, uzbeŗot 50 smagās auto kravas smiltis, kas izmaksājis 1750 dol. Ziedojumu veidā iegādāta jauna skaņu sistēma 700 dol. vērtībā. Šovasar Mežciemā paredzēti šādi sarīkojumi: 20. maijā sezonas atklāšana, 24. jūnijā Jāņu svinēšana, 5. augustā tradicionālā Rudzupuķu balle un 2. sept. sezonas nobeiguma sarīkojums. Lai popularizētu tautas dejas, jaunieši Ilzes Garjānes vadībā visus sezonas sarīkojumus ievadīs ar tautas dejām. Pavasaŗa uzpošanas talkas Mežciemā notiks pirmajās trīs jūnija nedēļas nogalēs.

Toronto etniskās kopības komiteja īpašā paziņojumā aicinājusi visus piedalīties 28. aprīlī pl. 12.30 pie vecā pilsētas valdes nama demonstrācijām, lai atbalstītu laikraksta The Toronto Sun galveno redaktoru Pēteri Vorsingtonu, kas ir izteikts pretkomūnisma cīnītājs un patriots. P. Vorsingtons savā laikrakstā ievietoja rakstu par čekas aģentu subversīvo darbību Kanadā. Valdība tagad apgalvo, ka izlietotie materiāli bijuši slepeni. Paziņojumā teikts, ka demonstrācija ir visu kanadiešu lieta, kas mīl brīvību un atbalsta cilvēka tiesības. The Toronto Sun slejās bija izteikts arī vairāku laikrakstu redaktoru atbalsts redaktoram P. Vorsingtonam.

Latviešu kreditsabiedrība atveŗ jaunu nodaļu 1539 Bloor St., Toronto rietumos. Jaunais kreditsabiedrības birojs būs atvērts publikas apskatei 29. aprīlī no pl. 13 — 17. To oficiāli atklās pl. 16, dalībniekus pacienājot ar atspirdzinājumiem.

Latv. kaŗa invalidu pavasaŗa sarīkojums 22. aprīlī Latviešu namā bija pulcinājis 120 apmeklētāju. Galdus dekorēja pavasaŗa ziedi. Deju mūziku spēlēja Runči. Miervaldis Pavasars iepriecināja ar vairākām kuplejām savas ģitaras pavadībā. Bufeti vadīja dāmu kom. pr-ce Helēna Bulova ar palīdzēm, bet par atspirdzinājumiem rūpējās V. Ivāns un K. Blumbergs. Apvienības priekšnieks G. Krustiņš par ilggadēju darbu apvienības valdē pasniedza V. Suchovskim Viļa Hāznera grāmatu Varmācības torņi. Īpašas veltes saņēma jaunās dāmu komitejas darbinieces Mudīte Zichmane un Sofija Roze. Sarīkojuma vadītājs M. Bulovs pasniedza pārsteiguma balvas Melitai Irbei, Hildai Jēkabsonei un Valijai Trucei, kas tās ieguva uz ieejas kartēm. Laimestus loterijai bija dāvinājuši apv. biedri un labvēļi. Galveno laimestu, Arnolda Šiņķa gleznu, laimēja K. Blumbergs, bet Vilmas Suchovskas darināto tautisko segu — kāda kanadiešu viešņa.

Pēdu ritmu dalībnieki, kas 30. aprīlī precīzi pl. 8 sāks soļot no Latviešu nama, apstāsies šādās vietās: pie Sv. Jāņa baznīcas, Sv. Andreja baznīcas, DV nama, Sv. Barnaba baznīcas (Gardenia puķu veikals), Memorial Arena Austrumjorkā, gājienam pēc 25 km soļošanas beidzoties pie jaunā Latviešu centra. Visās apstāšanās vietās dalībniekiem paredzēti padzērieni un azaids. Kā informē gājiena vadītājs Dr. V. Gulēns, Pēdu ritmā piedalīsies ap 300 soļotāju..

Mednieku un makšķernieku klubs atklās sezonu Bērzainē 6. maijā pl. 10 ar tīttaru šaušanas sacensībām. Šaušanas sacensības ar 2 kanadiešu klubiem notiks 17. jūnijā pl. 9 Bērzainē.

DV Toronto nodaļa rīko 7. maijā pl. 16 DV namā Kurzemes cietokšņa atceri. Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide. Piemiņas runu teiks vpilkv. A. Silgailis. Programmā DV sieviešu vokālā ansambļa dziesmas un deklamācijas. Ieeja pret ziedojumiem.

Mednieku un makšķernieku klubs ar DV Toronto nod. šaušanas sekciju rīko 30. aprīlī pl. 10 DV namā šaušanas kursus. Piedalīšanās brīva. Rādīs arī krāsu diapozitīvus. Tuvāka informācija pie O. Zvirgzdgrauda, tālr. 221-2554. DV šaušanas sekcijas vad. apspriede pl. 16 DV klubā.

14. maijā baptistu draudzes dievkalpojumu vadīs viesis māc. Jānis Šmits.

RĪGAS PAVILJONS ŠOGAD NEBŪS

Lieltoronto internacionālās karavānas Rīgas paviljona rīcības komiteja, kas izraudzīta uz 2 gadiem 14 locekļu sastāvā, pēdējā šās sezonas sēdē 19. aprīlī DV namā, piedaloties 11 komitejas locekļiem, atzina, ka šovasar nav iespējams sekmīgi sarīkot Rīgas paviljonu karavānas laikā, no 23. jūnija līdz 2. jūlijam, kad notiek Bostonas dziesmu svētki, kur piedalās koŗu un deju kopu dalībnieki, mākslinieki un citi darbinieki.

Nolēma nākamo sēdi sasaukt 14. septembrī lai gatavotos Rīgas paviljona organizēšanai nākamgad.

Komiteja turpināja darbu sadalīšanu un ievēlēja par sekretāru Normundu Mieriņu, uzveduma daļas vadītāju Zigurdu Miezīti, izstādes vadītāju Aleksandru Gugānu, jaunatnes sekcijas vadītājas — Maiju Suksi un Maiju Vītolu, kuŗas vadīs apmeklētāju bērnu uzraudzību un nodarbības. Rīgas paviljons tehniskos darbus veiks pēc brīvprātības principa. Ja paviljons darbosies ar atlikumu, dalībnieces organizācijas saņems proporcionālu atlīdzību.

Rīgas paviljona rīkošanas vieta vēļ nav izlemta. Ja paviljona rīcībā būs arī jaunais Toronto latviešu centrs, tad izvēlēsies lētākās telpas. Bija ieskats, ka Rīgas paviljona apmeklētājiem parocīgāks ir līdzšinējais Latviešu nams, kas atrodas pilsētas centrā, tuvumā lielajam ukraiņu paviljonam, lietuviešu, ungāru un citiem mazākiem etniskajiem paviljoniem, kur pulcējas daudz karavānas apmeklētāju.

Rīgas paviljona rīcības komitejas priekšsēdis Daugaviņas deju kopas vadītājs Edv. Kalviņš paviljonu sekmīgi vadījis jau trīs gadus pēc kārtas, un paviljona rīcības kapitāls pašreiz pārsniedz 4000 dol.

—ls—

SADARBĪBA BALTIJAS VALSTĪS

Lietuviešu izdevums Aušra savā 8. numurā ziņo, ka Baltijas valstīs nodibinājusies igauņu, latviešu un lietuviešu nacionālā kustība, kam sakari arī ar baltiešiem rietumos. Organizāciju vada pārstāvji no katras tautības. Kā goda priekšnieki minēti vairāki ievērojami rietumu baltiešu un cittautu darbinieki. Organizācija izdod publicējumu ESLALI (pirmie divi burti no trim Baltijas valstīm), pie kam pirmais numurs iznācis 1977. gada 20. augustā Viļņā.

Lietuviešu patriots Balis Gajauskas 10. aprīlī Viļņā notiesāts uz 10 gadiem cietumā un pieciem gadiem izsūtījumā. Miliči kādā kratīšanā viņa dzīvoklī atraduši 390.000 dol. Solžeņicina fonda naudas, kas domāta politiskiem cietumniekiem.

Tiesa Viļņā ilgusi 4 dienas. Gajauskas jau agrāk notiesāts ar 25 gadiem izsūtījumā, brīvībā pavadījis tikai apmēram vienu gadu. Lietuviešiem Nujorkā nodibinājies labs ziņu dienests starp okupēto Lietuvu un tautiešiem rietumos.

Lietuviešiem rietumos izmācis pirmais žurnāls angļu valodā Bridges, tiltu veicināšanai starp veco un jauno paaudzi. Aprīlī tas atskatījās uz pirmā gada darbību.

Igauņiem miris ievērojams trimdinieks — Johans Holbergs. Viņš bijis visu Igaunijas parlamentu loceklis, no 1923. gada līdz padomju okupācijas laikam. Kādu laiku bijis Igaunijas valdības loceklis, veicot aizsardzības ministra pienākumus. Trimdā bijis igauņu Kanadas apvienības priekšsēdis, vēlāk pārcēlies uz ASV. Miris 10. aprīlī 85 gadu vecumā.

Baltiešu preses pārstāvji savā kārtējā sanāksmē pulcējās 20. aprīlī igauņu namā Nujorkā, kur apmainījās ar informāciju. V. I.

Padomju satelīts Cosmos — 849 ielidoja zemes atmosfairā 23. aprīlī, starp Afrikas un Dienvidamerikas kontinentu. Nav saņemta informācija par satelītā parādīšanos, un tāpēc pieņēm, ka tas iegāzies Atlantijas okeanā vai sadedzis zemes atmosfairā.

ASV augstākais sabiedroto spēku komandieris Eiropā ģenerālis Aleksandrs Haigs draudējis ar atkāpšanos, sakarā ar ASV prezidenta Kārtera valdības vairākiem aizsardzības lēmumiem, ieskaitot arī ņūtrona bumbas ražošanas atlikšanu. Ģen. Haigu tomēr pierunāja palikt amatā ASV ārlietu ministrs Vēnss un aizsardzības ministrs Harolds Brauns, kas izteikuši bažas, ka ģenerāļa atkāpšanās var iedragāt Ziemeļamerikas aizsardzības organizāciju un kaitēt ASV attiecsmēm ar Rietumvāciju. Pēc vairākiem pārsteiguma lēmumiem, iepriekš nesazinoties ar sabiedroto spēku komandieri, ģen. Haigs jau martā piedāvājis savu atkāpšanos. Ģenerāli sarūgtinājis tas, ka maza grupa Pentagonā un Baltajā namā izdarot izšķirīgus lēmumus pilnīgā izolācijā.

Kādēļ biedrība?

LATVIEŠU CENTRA TORONTO KOMITEJAS PRIEKŠSĒŽA V. LIEPIŅA PASKAIDROJUMS

Domājot par Kanadas latviešu centra Toronto juridisko izveidojumu, Centra komiteja izpētīja vairākas iespējas, vadoties no dažādiem apsvērumiem. Svarīgākie no tiem bija individu iesaistīšana. Centra izveidošana un pārvaldīšana, kapitāla nodrošināšana latv. sabiedrībai un līdzekļu sagādāšana Centram. Galvenā izšķiršanās bija starp diviem organizāju veidiem — akciju sabiedrību un labdarības biedrību.

Akciju sabiedrībās parasti runā nauda.

Kam vairāk naudas, tam vairāk akciju. Kam vairāk akciju, tam vairāk teikšanas. Komerciālos pasākumos tam tā arī jābūt, jo pamatā tiem ir personiskās peļņas motīvs. Sabiedriskos pasākumos ir citi apsvērumi — sabiedrības kopējais, ne kāda individa vai maza nogrupējuma labums. Sabiedriska organizācija, lai tā patiesi kalpotu sabiedrības kopējam labumam, ir dibināma kā biedrība, kur katram biedram var būt tikai viena balss, neatkarīgi no viņa financiālā atbalsta lieluma. Tomēr kāds paprāvāks minimuma atbalsts ir jāpieņem, pirms var iegūt balstiesības, lai veicinātu līdzekļu vākšanu projektam. Sabiedrisks pasākums vairs nebūtu sabiedrisks, ja to dominētu daži turīgāki ļaudis. No tīrī demokratiskā viedokļa sabiedriskam pasākumam biedrība, nevis akciju sabiedrība, ir piemērotāks organizācijas veids.

Atklātai akciju sabiedrībai, t.i., tādai, kuŗai akcijas pērkamas un pārdodamas brīvā tirgū, draud varbūtība, ka to var pārņemt nezināmi un pat sabiedrības mērķiem kaitīgi elementi. Biedrībai pret šādu iespēju ir divkārša garantija — biedrības balstiesības nevar uzpirkt un valdei ir tiesības pieņemt vai noraidīt kāda individa pieteikšanos kļūt par biedru Centrā. Rezultātā vienmēr ir zināms, kas sastāv biedrībā un kam ir balstiesības.

Slēgtā akciju sabiedrībā arī katram jāiesniedz lūgums valdei kļūt par sabiedrības dalībnieku vai akcionāru, kaut vēl arvien pastāv iespēja, ka turīgākiem ir vairāk akciju un lielāka teikšana. Lielākā problēma tomēr nav kontrole, bet tieši pats fakts, ka akciju sabiedrība ir slēgta ar ierobežotu akcionāru skaitu, kas ierobežo plašākas latviešu sabiedrības tiešu un aktīvu līdzdalību sabiedrības darbības noteikšanā. Ja Kanadas latviešu centram Toronto būtu izvēlēts šāds organizācijas atrisinājums, nebūtu iespējams katram individam paredzēt tiešas balstiesības Centra darbības noteikšanā. Tūlīt, kad ierobežotais akcionāru skaits būtu pārsniegts, būtu jālieto kāds formulējums par balstiesību nodošanu kādam citam. Individam vairs nebūtu tieša teikšana par to, kas Centrā notiek. Viņš ieguldītu līdzekļus, bet viņa vietā runātu un lemtu kāds cits.

Tātad atklāta akcionāru sabiedrība jāatmet par nepiemērotu Centram tādēļ, ka Centra akcijas un kontrole varētu nonākt nezināmu un nevēlamu elementu rokās un slēgta akcionāru sabiedrība tādēļ, ka tā strikti ierobežo, faktiski atņem, individu tiesības direkti iesaistīties Centra pārvaldīšanā un nav spējīga tieši iesaistīt plašāku sabiedrību Centra darbības vadībā un noteikšanā. Turpretī biedrība patur kontroli par biedru sastāvu un dod katram iespēju aktīvi un tieši piedalīties Centra pārvaldīšanā.

Daudz svarīgāk par visiem šiem apsvērumiem ir mūsu pašu sabiedrības rosība un stiprums. Ja esam gatavi uzņemties financiālu līdzdalību un vadīšanas atbildību, tad Centra formālais organizatoriskais izveidojums attieksmē uz pārvaldi un kontroli nav tik svarīgs. Mēs paši tad esam vajadzīgā garantija, ka būsim noteicēji par savu Centru.

Tas, ka Centram jābūt pieejamam arī plašākai publikai, ja tas dibināts uz labdarības principiem, praktiski neko nemaina no pašreizējās situācijas Latviešu namā. Tas nozīmē to, ka Centra zāles ir izīrējamas arī citām grupām, kas tādā veidā palīdzētu Centru uzturēt.

Kapitālu, ko ieguldīsim Centrā, arī var nodrošināt biedrības veida organizācijā. Paši biedri lemj par organizācijas likvidēšanu. To neviens nevar piespiest, izņemot, ja laužam likumu vai nonākam bankrotā. Tādi paši apsvērumi attiecināmi uz kuŗu katru citu organizācijas veidu, ieskaitot akciju sabiedrību. Likvidācijas gadījumā vispirms jāatmaksā parādi un paši biedri sevišķā sapulcē lemj par atlikušo līdzekļu sadalīšanu. Tie pēc likuma jānodod līdzīgām (labdarības) organizācijām, kam, kā paredzēts valdības pieņemtos KLCT statūtos mērķi vistuvāki Centra mērķiem. Tādas ir mūsu draudzes un Daugavas Vanagi. Kaut individs savu ziedojumu atpakaļ nesaņemtu, saziedotais kapitāls tomēr palktu mūsu pašu sabiedrībai.

Visvieglākā izšķiršanās starp akciju sabiedrības organizācijas veidu un biedrības, sevišķi labdarības, veidu ir tā, kas balstās uz financiāliem apsvērumiem. Kanadas latv. centra Toronto gadījumā labdarības biedrība mums papildus dod vienu miljonu dolaru, jo labdarības veids dod tiesības atvilkt ziedojumu Centram no saviem ienākumiem, aplēšot gadskārtējos nodokļus. Tas nozīmē, ka caurmērā par katru ziedoto dolaru nodoklu saņemam atpakaļ 30 centu. Ja saziedojam apaļu 1,000,000 dol., nodokļu inspektors mums „atdod" ap 300.000 dol. Tas, pērkot akcijas, nav iespējams!

Bezpelņas organizācija, kāda ir Centrs, ir arī tiesīga saņemt Wintario atbalstu. Šis atbalsts pēc jaunākās informācijas Centram ir aplēsts par apmēram 700.000 dol. Akciju sabiedrība uz tādu pat nevar cerēt.

Tātad labdarības veida organizācija Centram ir vērta ap vienu miljonu dolaru. Ja kāds vēl uzskata akciju sabiedrību par piemērotu Centram, tad viņam vispirms jānorāda, kā aizstāt šo vienu miljonu dolaru, ko iegūstam papildus.

V. Liepiņš
Kanadas latviešu centra komitejas priekšsēdis

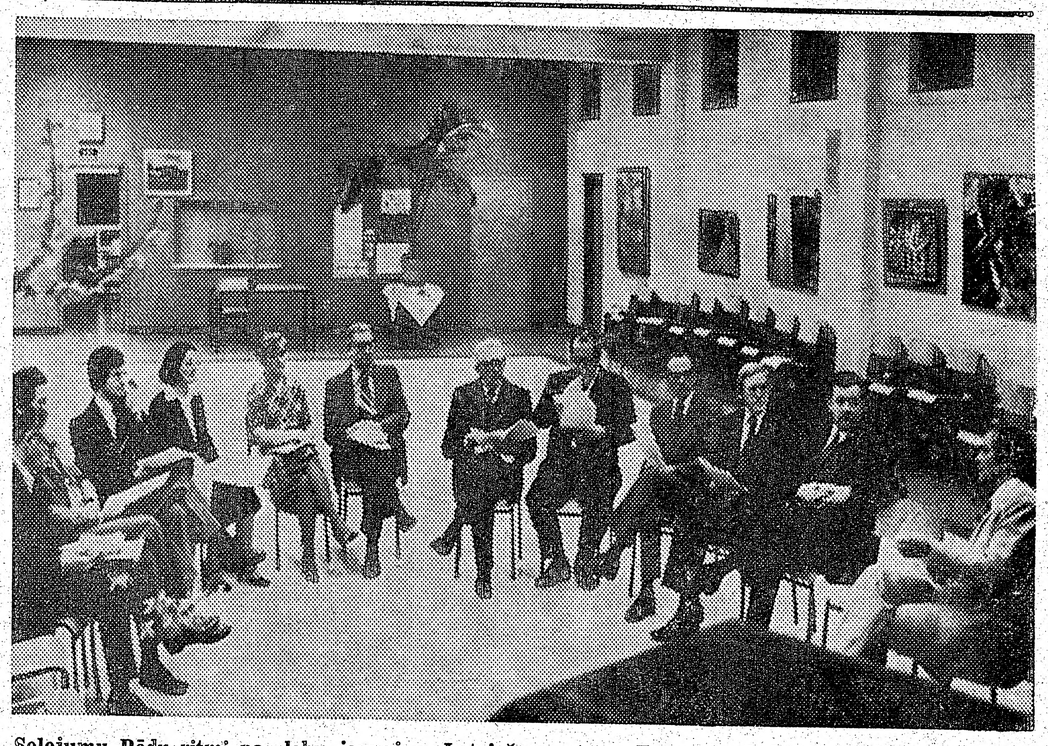

Soļojumu Pēdu ritmi par labu jaunajam Latviešu centram Toronto atbalsta 27 locekļu liels organizāciju un draudžu goda prezidijs, kas pulcējās Sv. Jāņa baznīcas zālē, lai ar Pēdu ritmu vadītāju Dr. V. Gulēnu pārrunātu šī 25 km distances maratona pasākuma īstenošanu. Augšējā attēlā redzama daļa no goda prezidija apspriedē. No kreisās: LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons, māc. J. Cālītis, Studenšu korporāciju kapas sen. S. Korule, I. Kalniņa, Austrumu draudzes priekšnieks A. Bērziņš, māc. Ā. Čops. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, Sv. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons, Toronto latviešu nama valdes loc. E. Baumanis, adv. V. Kānbergs un Dr. V. Gulēns. Kā jau agrāk ziņots, gājiens sāksies no Latviešu nama un beigsies jaunajā Latviešu centrā. Soļošanas dienā jaunais Centrs būs atvērts publikai no pl. 12 — 16.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Slēpj kaŗa noziedzības

PAR TO STĀSTA NIKOLAJA TOLSTOJA GRĀMATA JALTAS UPURI

Vairāk nekā 2 miljoni bēgļu no Krievijas, pret viņu gribu, sabiedrotie starp 1944. — 1947. gadu nodeva Staļina rīcībā, kas sen bija zināms. Sīkākas informācijas par šo traģisko notikumu Eiropā tomēr trūkst, jo ASV, bet vēl uzcītīgāk Anglijas archīvi līdz šim laikam vēsturniekiem nav pieejami. Ir saprotams, ka atzīties slepkavībā nav viegli nevienam, un ērtāk aizbildināties, ka nav vajadzības bijušos notikumus cilāt vai pētīt. Slepkavību līdzdalībnieku intereses tomēr nedrīkstētu dominēt, jo priekšroka jādod patiesībai. Tāpēc apsveicams ikviens nopietns pētījums necilvēcīgos notikumos. Tāds pētījums ir slavenā krievu rakstnieka Ļeva Tolstoja radinieka Nikolaja Tolstoja 1977. g. publicētā (angļu valodā) grāmata Jaltas upuri, kas pārbagāta ar dokumentāriem un liecinieku pierādījumiem.

1944. g. vasarā Anglijas valdība apsvērusi, kā rīkoties ar krievu gūstekņiem, uz Vāciju atvestiem strādniekiem un bēgļiem. Valdībai, galvenokārt pēc ārlietu ministrijas ieteikuma, bijusi tendence no tiem atbrīvoties iespējami ātrāk piespiedu repatriācijas ceļā. Izteiktas arī citādas domas, piemēram, lords Šelborns ieteicis ievērot cilvēcību un meklēt labāku izeju. Viņš savu viedokli galvenokārt balstījis uz majora (vēlāk pulkvedis) L. H. Mandelstama ziņojumu, kas radies, intervējot daudzus krievu gūstekņus Francijā un Anglijā. L. H. Mandelstams veikli piemuļķojis krievu pulkvedi Čihajevu bēgļu lietās. (Plkv. Mandelstams dzimis 1901. g. Rīgā, no Latvijas izceļojis 1926. g. un tagad dzīvo Londonā. Viņa brālis B. Mandelstams, redzams Latvijas jurists, kopš 1976. g. dzīvo Toronto. Viņa brālēns Osips Mandelstams, ievērojams dzejnieks, mira 1938. g. izsūtījumā Sibirijā. — Mūsu kompliments šai ģimenei, kas spodrinājusi Rīgas vārdu).

A. Irens un augstākie ārlietu ministrijas ierēdņi palikuši pie ieskata, ka sentimentālu rīcību nevar pieļaut un panākuši valdības piekrišanu tādiem ieskatiem. Armijas vadība un ASV valdība tomēr ilgi pretojušies šādam nokārtojumam, un ģen. Eizenhauers, Aleksanders un Montgomerijs domājuši, ka repatriācija pieļaujama tikai ar attiecīgās personas piekrišanu, Bet lietu izšķīra Idena un Molotova slepenais līgums 1944. g. 11. oktobrī Maskavā, ko apstiprināja Jaltas konference 1945. g. 11. februārī, ka visi „krievi" jāsūta uz Padomiju.

1945. g. martā kāds angļu kuģis atvedis bēgļu kravu Odesas ostā, kur čekas vīri gaidīto preci saņēmuši un bēgļus steidzīgi aizveduši aiz ostas ēkām. Tad atlidojuši 2 bumbveži un ar skarbu troksni lidojuši virs kuģa. Tai pašā laikā sākusi darboties tuvējā kokzāģētava, kas ar troksni pārspējusi pat bumbvežus. Kņazs Lievens bijis starp kuģa pavadoņiem un labi saskatījis, kas notiek ostā: bēgļi apšauti ar lielu veiklību! Lielais troksnis organizēts, lai šāvienus nedzirdētu. Odesā ieradušies arī citi kuģi ar bēgļiem, kuriem pirms aizbraukšanas izsniegtas labas drēbes un apavi, bet ostā viņi izģērbti kaili un saņēmuši vecas lupatas un aizvesti nezināmā virzienā.

Tam sekoja kazaku un kaukaziešu traģēdija Austrijā, kur tie nokļuva angļu gūstā. Kaza-

(Turpinājums 12. lp.)

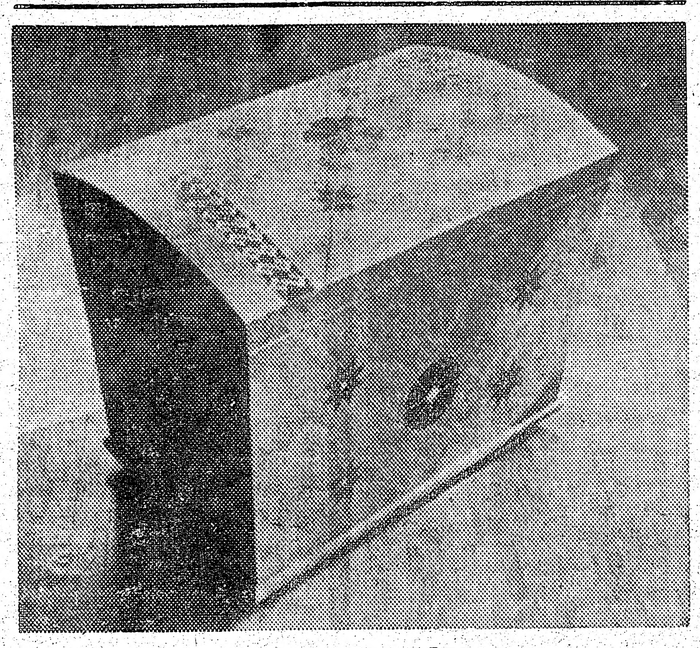

GATAVO PŪRA LĀDES.
Skaista dāvana visos gadījumos. Zvanīt 363-7654

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

30. aprīlī no pl. 10—16 DV namā šaušanas kursi. Visi laipni ielūgti. Pl. 16 DV kluba telpās šāvēju apspriede. Tuvāka informācija pie O. Zvirgzdgrauda, tālr. 221-4554.

30. aprīlī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Atlikums par labu Latviešu namam.

4. maijā pl. 14 Latviešu namā pensionāru kārtējā sanāksme. Jānis Grīnbergs stāstīs par pensionāru dzīvi Floridā.

7. maijā pl. 16 DV namā Kurzemes kapitulācijas atcere. DV Toronto nod. sarīkojums.

11. — 14. maijam Toronto universitātē AABS Baltijas studiju 6. konference un baltiešu skulptoru izstāde.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1978./1979. G. SEZONAS KONCERTI

28. septembrī pl. 20 Johnson Building, Walter Hall Melitas Mičules (mecosoprāns) koncerts.

12. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Ozoliņa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumas-Hildebrantes (soprāns) un Valža Treimaņa (piano) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

4. novembrī Dainas koņa koncerts.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un salidojumu.

SV. KATRĪNAS

29. aprīlī vīru koņa Viesturs koncerts-balle 185 Bunting Rd.

BĒRZAINĒ

6. maijā (sestdien) pl. 10 TL MM kluba tītaru šaušanas sacensības.

HAMILTONA

27. maijā pl. 19.45 Daudzkultūru centrā 35 Catharines St. S. DV vīru koņa Kanadā uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā". Pēc tam saviesīgs vakars. Bufete.

SIDRABENE

28. — 30. jūlijā Sidrabenē lielsarīkojums.

SAULAINE

13. maijā Saulainē tradicionālie Ziedu svētki — jautrā stunda pl. 18, Ziedu balle pl. 20. Ziedu princeses un pavasaŗa prinča vēlēšanas. Ieeja 5 dol., bērniem — brīva.

Māju KRĀSOŠANA
Zvanīt vakaros 536-1459
Alberts Freibergs

Klusā mājā izdodamas
istabas
ar virtuves lietošanu vecākam pārim vai vieniniekam - vieniniecei.
Zvanīt 466-1386

„Reiz tālu kaujas laukā" saucās uzvedums, ar kuŗu DV vīru koris Kanadā devies Eiropas turnejā. 23. apr. Toronto latviešu publika to noskatījās Bikforda parka viduskolas auditorijā. Attēlā redzama aina dzelzceļa stacijā, kur leģionāri ar jauniesauktajiem gaida transportu. Trešais no labās uzveduma vadītājs Elmārs Krūka žandarmu virsnieka lomā ar lielo „bleķi" uz krūtīm.
Foto: J. Liģers

DV vīru koris Kanadā dodas uz Eiropu

LABI APMEKLĒTS ATVADU SARĪKOJUMS TORONTO

Daugavas Vanagu vīru koris Kanadā svētdien, 23. aprīlī, Bickford Park vidusskolas zālē, savam atvadu sarīkojumam pirms Eiropaş turnejas bija izvēlējies nosaukumu „Reiz tālu kaujas laukā," lai pakavētos atmiņās un melodijās. Divu stundu gaŗajā priekšneşumā skanēja iemīļotās kaŗavīru dziesmas, kuŗas papildināja ainas no kaŗavīru dzīves, piedaloties arī Vilibaldam Drosmiņam (Imants Lapiņš), dzimtenes meitenei Lamcadricu Ellai (Mirjama Bērziņa), solistiem V. Brantam, A. Ceram un A. Vītolam, teicējiem Elmāram Krūkam un Voldemāram Veitmanim.

Vīru koris, kuŗa programmu ar uzrunu ievadīja koŗa priekšnieks E. Krūka, uzsoļoja kaŗavīru tērpos un pirmajā daļā diriģenta A. Pērkona vadībā nodziedāja komponista J. Vītoliņa Vakarjundas dziesmu, J. Norviļa Daugavas krastos un Jelgava, klavieŗpavadījumu spēlējot koŗa mūzikālajam vadītājam Imantam Saksam. Kļātesošo komponistu J. Norvilu klausītāji godināja aplausiem. Priekšnesumos piedalījās arī ari jau minētie solisti, dziedot arī duetu komponista I. Šaksa klavieŗpavadījumā.

Programmas otrā daļā, „Reiz tālu kaujas laukā", kaŗavīru grupā — darbojās Voldemārs Veitmanis, Alberts Lucs, Arturs Bērziņš, Ainārs Māliņš, Kārlis Pavasaŗs un Alfreds Jekums. Jaunos rekrūšus apmācīja Vilibalds Drosmiņš, kas arī atgādināja, ka kaŗi nekad nebeidzas: „tagad letiņi kaujas sāk nama dēļ". Bija arī kaŗavīru dziesmas „Urlaubšeines" skatā, kur leģionāru tēloja Stans Butkēvics, žandarmu Elmāŗs Krūka un jauniesaukto Alberts Jekums. Meža skatā un Leģionāri atvaļinājumā starp dziesmām bija arī komponista Imanta Saksa nesen komponētā Rudens roze un Visiem rozes dārzā zied, J. Norviļa Klip, klap (veltījums gaisa spēku izpalīgiem). Dzimtenes meitene M. Bērziņa nodziedāja humoresku Es tik' lādē un tik šauj un Lilī Marlēna. Zilajam lakatiņam un Paliec sveiks, maņs mazais draugs piedziedājumu dziedāja arī publika.

Uzveduma teksti un iestudējums Edgara Kraujiņa. Dekorātors Pēteris Krūka priekšnesumus papildināja ar ainām uz ekrāna. Par gaismu un skaņu efektiem gādāja Imants Ķipis. Nobeigumā DV Toronto nodaļas vanadžu koŗas priekšniece U. Dumpe pasniedza diriģentam A. Pērkonam ziedus un piezīmju grāmatu. Sarīkojums bija pulcējis ap 400 apmeklētāju. Daudzi iegādājās arī iznākušās DV skaņu plates.

—ls—

Latvju dzimtas daudzinājums

Dievtuŗu svētrīts — Latvju dzimtas daudzinājums — 16. aprīlī Latviešu namā bija pulcinājis ap 100 dalībnieku, kas noklausījās viesa Dr. phil. Jāņa Tupeša referātu par latviskās dievestības izpratni. J. Tupesis norādīja, ka latviskā dievestība izaugusi dabā un ir viena no marāli un ētisti līdzvērtīgām reliģijām, jo tajā ir visi reliģiskie un ticības elementi. Katrs individuālais cilvēks, dzīvojot dabā, iegūtos pārdzīvojumos izjūt Dieva klātieni. Runātājs minēja, ka latviešu tautas pastāvēšanai „situsi divpadsmitā stunda" trimdā un dzimtenē. Latviešu identitāte apdraudēta. — Ja Latvija reiz kļūtu brīva, ir bažas, vai tur vairs būs latviešu vairākums.

Svētrītā piedalījās koklētāji R. Memenis, A. Freimanis, G. Brumelis, Z. Pērkons un TLB sestdienas skolaş koklētāji Arijānas Liepiņas vadībā. Dainas teica jaunieši — Jānis Palieps un Zintis Pērkons, kā arī Arvīds Memenis un Jānis Vandelis. Svētrītu vadīja vīkšējs Dr. A. Pērkons, kas pateicās apmeklētājiem, to vidū arī Sv. Andreja draudzes mācītājam J. Cālītim. Nākošais — Ūsiņa saiets 6. maijā Kr. Puriņa saimniecībā, bet 17. jūnijā Jāņu svinēšana Jumalās.

Dižrunas teicēja Dr. J. Tupeša ģimene cēlusies no Nīcas pagasta, Kurzemē, kur senču tradicijas bija dzīvas līdz pat Latvijas brīvvalsts pēdējām dienām. Viņa tēva Miķeļa Tupeša Kursaş lauku sēta pārvesta uz Brīvdabas mūzeju Rīgā. Šo māju agrākais saimnieks, 76 g. vecais M. Tupesis 5. aprīlī aizgājis veļu valstī. Braucot mājup no Brusubārdaş koŗa mēģinājuma Milvokos, viņš nogalināts smagā autosadursmē, kuŗā neviens no braucējiem nav palicis dzīvs. Nogalināta 73 g. vecā Irma Silta, kas vadījusi auto, un viņas vīrs, 76 g. v. Ansis Silts. Tie visi ir kādreizējie liepājnieki. M. Tupesis ilgus gadus bijis Liepājas policijas vecākais kārtībnieks. Sadurşmē nogalināts arī otrs automašīnas vadītājs, 23 g. v. amerikānis.

Policija konstatējusi, ka viena no mašīnām šķērsojusi ceļa centra balto līniju, iedrāzusies pretējā virziena satiksmē, galiski skaŗot pretīm braucošo mašīnu. Abās mašīnās esošie cilvēki saspiesti starp lūžņiem. Domāja, ka vienīgi M. Tupesim bijusi cerība izglābties, ja viņš būtu lietojis drošības jostu. Viena no automašīnām braukusi ar ļoti lielu ātrumu.

—ls—

DV Toronto nodaļas vanadžu koŗas priekšniece Margrieta Duempe pēc „Tur tālu kaujas laukā" izrādes pasniedz DV vīru koŗa Kanadā diriģentam Dr. Auseklim Pērkonam adrešu grāmatu, novēlot visam korim „labu ceļa vēju" Eiropas turnejā.
Foto: J. Liģers

Apspiestās tautas drosme

GAISMAS AKCIJAS ATBALSTAM LNAK ORGANIZĒTAIS SARĪKOJUMS TORONTO DEVA VAIRĀK NEKĀ 300 DOL.

Jaunākā informācija no okupētās Latvijas liecina, ka komūnistiskajam režīmam vēl joprojām nav izdevies visās apspiestās tautās iedzīt bailes un iznīcināt drosmi cīņai par taisnību un brīvību. Latviešiem šī cīņa ir daudz grūtāka sava ģeografiskā stāvokļa dēļ, un režīma kontrole daudz stingrāka. Tomēr viņu pretestība apspiestībā izpaužas daudzos un dažādos veidos. Tas izrietēja no dzirdētā LNAK sarīkojuma Latviešu namā Toronto par labu Gaismas akcijai. LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, ievadot sarīkojumu, norādīja, ka nākotnē šādi sarīkojumi paredzēti regulāri, vismaz vienu vai divas reizes gadā.

Archibīskaps A. Lūsis savā referātā iepazīstināja klausītājus ar pēdējā laika notikumiem un apstākļiem okupētajā Latvijā. Bez mīlestības uz tautu un tēvzemi nevar būt vienotības apziņa. Šo vienotības apziņu kā dzimtenē, tā arī šeit, trimdā, apdraud uzskatu dažādība nacionālos, politiskos, kultūrālos un arī saimnieciskos jautājumos. Tik bieži esam dzirdējuši mudinājumus un atzinīgus vērtējumus par tā saucamajiem „kultūras sakariem", bet no apspiestās tautas dzimtenē aizvien biežāk pienāk brīdinātājas balsis izvairīties un ignorēt tos, jo tie ir rūpīgi plānoti režīma nostiprināšanai. Tāpat arī daži šejienes paustie ieskati, ka latviešiem dzimtenē komūnistu partijas biedru karte varētu kalpot tautas interesēm, ir maldinoši.

Pieskaņoties Rūtiņas dienas grāmatai — Viņai tā gribējās dzīvot — archibīskaps A. Lūsis izteica domu, ka to vajadzētu tulkot arī citās valodās, ko vēlāk atbalstīja arī LNAK padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis.

Saistošā un faktiem bagātā referāta nobeigumā A. Lūsis uzsvēra, ka dzimtenē patiesību ir spiesta noklusēt pat baznīca, jo visa tauta nes nebrīvības važas. Tādēļ mūsu uzdevums ir izmantot katru iespēju, vēršot pasaules uzmanību uz katru netaisnību un pārestību.

LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva plašākā referātā pakavējās pie Gaismas akcijas darba un mērķiem, strādājot „International Christian Mission to the Communist World, Inc.", kas veica palīdzības darbu vajātajiem kristiešiem komūnistu pārvaldītajās zemēs. Ap 1970. gadu radās iespējas šajā palīdzības darbā ietvert arī okupēto Latviju, kur to atbalstīja Latvijas demokratiskās jaunatnes komiteja, Latvijas neatkarības kustība un Latvijas kristīgo demokratu apvienība.

Par Gaismas akcijas darbu arī mūsu laikraksta lasītāji jau vispusīgi informēti atsevišķos gadījumos. Inta Purva to papildināja ar vairākām vēstulēm no okupētās Latvijas, kas liecina par režīma vēršanos pret katru brīvu domu un cilvēka tiesībām. Pēdējā laikā tas izraisījis pretestību gan rūpnīcās, gan sabiedrībā un it sevišķi baznīcās. Ir gadījumi, kur ignorētas pat komūnistu tirranijas „brīvās" vēlēšanas. Dažādās pretestības izpausmēs sevišķi aktīva ir jaunatne, kas liecina par uzņēmību un bezbailīgu drosmi.

Referātiem sekoja paneldiskusijas, kurās vidējo un veco paaudzi pārstāvēja Herta Jurševska un Hugo Miķelsons, studējošo jaunatni — Sandra Markikitante, bet latviešu ģimnaziju Māra Ozola un Viktors Krēsliņš. Diskusijas vadīja Inta Purva; tajās piedalījās arī daži klausītāji.

Sarīkojums Gaismas akcijai deva vairāk nekā 300 dol.

R. Norītis

LNAK kultūras nozares rīkotā referātu pēcpusdiena par labu Gaismas akcijai beidzās ar paneļdiskusijām. Attēlā paneļa dalībnieki, no kreisās: Viktors Krēsliņs (TLTA ģimnazija), LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, Sandra Markitante (Spīdola), režisors Hugo Miķelsons, archibīskaps Arnolds Lūsis, Herta Jurševska un Māra Ozola (ģimnazija).
Foto: J. Liģers

Toronto latviešu YMCA - JKS turpmāk vadīs O. Kurcigs

Priekš 28 gadiem, 1950. gada 19. martā, nodibinājās Toronto latviešu YMCA ar ļoti aktīvu darbību daudzās sabiedriskās dzīves nozarēs. Vēlākos gados, kad Toronto nodibinājās daudzas citas latviešu organizācijas, YMCA galveno uzmanību veltīja latviešu sporta jaunatnei. Tā kļuvusi par vienīgo latviešu organizāciju Kanadā, kas tik plašā apmērā darbojas ar latviešu sporta jaunatni. Četrās vingrotavās treniņi visām vecuma grupām, sievietēm un vīriešiem. Vairākus gadus YMCA vadībā darbojas arī Sidrabenes sporta skola. Biedru sapulcē Toronto Latviešu namā 16. aprīlī ievēlēja jaunās audzes valdi. Vēlot atsevišķi, par priekšsēdi izraudzīja Olģertu Kurcigu, bet valdē Andri Ciemgali, Jāni Daugavieti, Dainu Egli, Modri Lorbergu jun., Ati Ozoliņu, Ernestu Skujiņu jun. un Jāni Vilmani. Kandidātos Karina Simsone un Andris Rāva. Par revidentu ievēlēja Voldmāru Galviņu.

J. Daugavietis savā ziņojumā atzīmēja, ka organizācijas darbība kļuvusi ļoti rosīga, bet ir laiks organizācijas aktīvā darbā iesaistīt visus biedrus, it īpaši jauno audzi. Ž. Zentiņš atskatījās uz Latviešu YMCA sākuma gadiem. Ir zināmas izredzes, ka latviešu YMCA — JKS iegūs Nacionālas latviešu JKS statusu. Latviešu JKS darbinieks A. Ludriksons šajā jautājumā ir saskarē ar Pasaules YMCA ģenerālsekretāru Ženēvā.

Agrākie JKS statūti novecojušies. Pilnsapulce daudz laika veltīja statūtu projekta apspriešanai. Galīgo izstrādāšanu nodeva statūtu komisijai, kurā darbosies Ž. Zentiņš, A. Ticmanis, O. Kurcigs un J. Vilmanis. Jauns iestādījums ir — padome, kas piedalīsies valdes sēdēs.

Pagājušais gads bijis ļoti labs volejbolistiem. Vīriešu volejbola vienība pirmo gadu startēja AA līgā. Kaut arī šinī sezonā nevarēja kanadiešu līgā būt labāka sastāvā, tomēr iekļuva Ontario finālspēlēs, kur palika ceturtā vietā. Negaidīti labi veicas meiteņu volejbolistēm, kas, spēlējot pirmo gadu kanadiešu "Intermediate" līgā, iekļuvušas spēļu finālos. Kā vīrieņu, tā sieviešu vienības šogad guvušas izcilas sekmes daudzos latviešu turnīros.

Plašu vasaras sporta programmu Sidrabenē izstrādājis J. Daugavietis. Basketbolā viesosies vairākas spēcīgas kolledžu vienības. Dažāda raksturа turnīri būs arī volejbolā. Īpašu vērību nākotnē veltīs arī Eiropas futbolam. J. Daugavietis ar palīgiem šogad atkal darbosies par Sidrabenes sporta skolas vadītāju. Sporta skolā var piedalīties meitenes un zēni. Volejbolam būs veltīta pirmā nedēla, sākot ar 30. jūliju, bet basketbola skola sāksies 6. augustā. J. Daugavietis sācis arī apzināt tos latviešu sportistus, kas dzīvo Vatertlū un Kičenerā, lai iesaistītu latviešu sporta saimē.

Sapulci raiti vadīja E. Skujiņš sen., protokolēja Ž. Zentiņš un O. Kurcigs.

Ž. Zentiņš

Šveicē mirusi Rakstniece Zenta Mauriņa

Redakciju šim numuram slēdzot, no Rietumvācijas pienāca ziņa, ka 25. aprīlī Bāzelē, Šveicē, mirusi rakstniece Zenta Mauriņa. Viņu pārsteigusi sirdstrieka, kad tā atradusies savā priekšlasījumu turnejā. Rakstniece bija pārkāpusi sava mūža 80. gada slieksni.

Jau 17. patstāvīgā izstāde

Pēc sešiem gadiem mākslas cienītājiem Toronto bija atkal izdevība iepazīties ar gleznotājas Gundegas Cennes pēdējā laika darbiem. Izstādē, kas notika Sv. Jāņa baznīcas telpās, bija skatāmas 38 gleznas, no kurām 4 nebija pārdodamas. Izstādes atklāšanas dienā pārdotas 22 gleznas. Šī bija mākslinieces 17. patstāvīgā izstāde. Viņa vairākkārt piedalījusies arī kollektīvās grupu izstādēs kā Kanadā, tā arī ASV. Izstādi atklājot, LNAK valdes priekšsēža vietnieks uz izglītības nozares vadītājs J. Mežaks cildināja mākslinieci kā latviskās folkloras paudēju savos darbos. Gundegas Cennes gleznās vērojams teiksmainais reālisms. Izstāde bija izraisījusi sevišķi plašu interesi, un atklāšanas dienā to apmeklēja ap 200 mākslas cienītāju.

R. N.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
401 College St.
kā arī spiestuvē.

Gundegas Cennes gleznu izstādē Toronto. Attēla priekšā māksliniece ar savu 9 g.v. meitu Laumu. Aizmugurē no kreisās: Ivars Cenne, Kārlis Vasarājs un izstādes atklājējs, LNAK valdes viceprieksšēdis un izglītības nozares vadītājs Jānis Mežaks.
Foto: J. Liģers

TEAKWOOD mēbeles

791-2355

Hwy 7

Airport Rd.

Pārdošana noliktavā

Yonge St.

Don Caster Ave.

Einar Clausen Ltd.

Steels Ave.

881-0000

Kad Ausma Jaunzeme vēlējās Reinholdam Milleram parādīt 3 skaistākās vietas Kalifornijā, vai viņa zināja, ka šis ceļojums viņas mūža pēdējais?

Viņas latviešu valodas programmu Stanfordā ir iespējams veicināt ziedojot: Ausma Jaunzemis Memorial Fund, 301 Encina Hall, Stanford Univerity, Stanford CA 94305, vai arī nopērkot Reinholda Millera tikko iznākušo piemiņas grāmatu KOKLE TUKSNESĪ, kuras peļņa ir arī atvēlēta šim fondam. Cena $5.00, Echo West, PO Box 7130, W. Menlo Park, CA 94205.

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AME., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD vārda

Slēpj kaŗa . . .

(Turpinājums no 9. lp.)

ku korpusa 1475 virsnieki 1945. g. 28. maijā aicināti uz apspriedi ar feldmaršalu Aleksanderu Spitalā, kaut tur nav bijis ne apspriedes, ne Aleksanders. Virsnieki apcietināti un „apspriede" bijusi tikai viltīgs izdomājums. Šos virsniekus 29. maijā nodeva krieviem Judenburgā, bet visus pārējos kazakus, kopā ar viņu ģimenēm 1. jūnijā, pavisam apm. 30.000 kazakus un 5000 kaukaziešus. Kā lai saprot angļu rīcību? Kazaku korpusā bijuši 3 Krasnovi: ģen. Pēteris K., dzimis 1869. g., pilsoņu kaŗa laikā bijis angļu sabiedrotais, apbalvots ar britu ordeņiem, emigrācijā kļuva par redzamu rakstnieku; viņa dēls ģen. Semjons K. un mazdēls ltn. Nikolajs K. Kopā ar tiem izdeva leģendāro ģen. Škuro. Šos redzamākos gūstekņus krievi 4. jūnijā ar lidmašīnu aizveda uz Ļubjankas cietumu Maskavā. Tur viņus apskatījis un izklausinājis Merkulovs. Pēc tam Krasnovi izšķirti, abi ģenerāļi nosūtīti uz nometnēm ziemeļos, kur Semjons miris pēc pāris mēnešiem. Nikolajs K. bijis Dienvidslavijas pavalstnieks, tāpēc baudījis mērenāku sodu un 1955. g. dabūjis izceļošanas atļauju. Pēc tam viņš uzrakstījis pārskatu par saviem piedzīvojumiem. Par ģen. P. Krasnovu un Škuro 1974. g. 17. janvārī Pravda rakstīja, ka tiem izpildīts nāves sods.

Pēc kazakiem sekoja Vlasova armija. Pašu Vlasovu apcietinājuši iefiltrējušies čekisti, kad tas braucis uz kādu amerikāņu stābu. Arī viņš lidmašīnā aizvests uz Maskavu, kur vēlāk saņēmis nāves sodu. Tad nāca masveidīga repatriācija no Italijas, Vācijas un Norvēģijas.

Grāmatā lasām, ka 1945. g. septembrī kādā Polijas stacijā pieturējis vilciens un katrā preču vagonā bijuši 45 braucēji ar savām mantām. Nav teikts, vai tur bijuši brīvprātīgi vai piespiesti braucēji. Kāda latviete stāstījusi, ka Žilomiras tuvumā vagonā mirusi vecāka latviete, ko braucēji apraksuši dzelzceļa malā. Šai vagonā braucis arī Konservātorijas profesors Šuberts, kas miris 11. oktobrī Žlobinas stacijā. Viņa apglabāšana nav atļauta, bet noteikts to kailu izlikt uz platformas. Braucēji tomēr profesoru izlikuši ar veļu un zeķēm, bet vilciens ceļojumu nav turpinājis līdz nākošai dienai, tikai pārbīdīts uz citām sliedēm. Naktī bijis pērkoņa negaiss, bet nākošā rītā divi jaunieši aizgājuši pārbaudīt, vai Š. apbedīts. Tie atgriezušies ar ziņu, ka Š. vēl nav apraksts, bet viņa ietērps pazudis un tas kails guļot dubļos. Šī ziņa noklusēta Š. kundzei, kas arī bijusi vagonā. — Tāda ir bijusi gādība par repatriantiem.

1946. g. 14. augustā Italijā sākās „Keelhaul" operācija, bet 8. un 9. maijā paveikts „Eastwind" pasākums. Kā par brīnumu britu un amerikāņu iestādes kopš paša sākuma atteikušās runāt par igauņu, latviešu, lietuviešu un poļu piespiedu repatriāciju. Tas gan nenozīmē, ka tādu gadījumu nebūtu bijis, jo neskaidros apstākļos daudzas lietas izšķira vietējie darbinieki pēc savas saprašanas. Tomēr daudzi minēto četru tautību pilsoņi aizbrauca uz austrumiem zem „brīvprātīgas atgriešanās" karoga, bet tarp tiem bija prāvs skaits ar nebrīvu izvēli.

Par 15. Latv. divīziju autors raksta, pa plkv. Osis kādreiz atgriezies no britu stāba un paziņojis, ka divīzijai „jāpazūd", un kaŗavīri izklīduši nometņu drošībā. Pieminēti arī 167 latvieši Zviedrijā, kas tur ieradās 7. un 8. maijā. Zviedru valdība izrādījusi ļoti vāju pretestību krievu prasībai un valdības lēmums bijis labvēlīgs krieviem. Kad tas nācis zināms, ltn. O. Liepa izdarījis pašnāvību, tam sekojis E. Alkšņa mēģinājums, ar ko viņš pazaudējis vienu aci, bet izglābās no izdošanas. Pēdējā dienā savu dzīvību vēl izbeidza ltn. P. Vabulis. Pēc tam Zviedrijā sākušies lieli strīdi, valdošie marksisti un arodbiedrības izdošanu atbalstījušas, pārējās partijas un baznīcas to nosodījušas. Publiskā aptaujā veirākums atbildējis, ka valdība rīkojusies pareizi, bet tas panākts ar sociālistu laikrakstu un arodbiedrību propagandu. Marksisti par humānitāti daudz runā vēlēšanu laikā, bet pēc tam to aizmirst. Arī daži latviešu sociālisti toreiz meklēja ticamu attaisnojumu mežonīgai rīcībai, bet 32 gados to nav atraduši. Zviedrijas lēmumā sava loma būs bijusi Polijas piedraudējumam, ka tā nevarēs piegādāt ļoti vajadzīgās ogles.

20. gadu simtenī civilizācijas šūpulis Eiropa sevi ir apkaunojusi daudzkārtīgi. Pēc komūnistu apvērsuma lielākā Eiropas valsts kļuva par slepkavību un vergu zemi. Uz īsāku laiku līdzīgs stāvoklis bija otrā lielvalstī. Pēc tam „lielās demokratijas" sevi pazemoja ar līdzīgu rīcību, tādēļ recenzējamā grāmata ir vērtīga.

J. Lejiņš

JAUNAS GRĀMATAS

P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona rom.	$18.00
K. Kurzemniece — Izziemosim, dz.	$5.00
V. Mežezers — Sirds ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
Rūgtais apinis Nr. 46 — 49, katrs	$2.50
P. Kalniņš — Linu dvielis, tēloj.	$12.00
Dr. P. Cirsis — Neticīgā glābšana	$8.00
H. Biezais — Ēnas pār torņiem	$5.00
Z. Mauriņa — Zemes dziesma	$9.00
M. Kovaļevska — Sentiments un mazliet sniega	$8.00
Degsme — Dr. K. Ulmaņa atziņas un vēlēj.	$22.50
Latviešu trimdas bibliografija 1961-1970	$26.00
Veltījums Dr. Zentai Mauriņai — sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.00
Bīskaps Jāzeps Rancāns, rakstu izlase, sakārtojis Dr. H. Tichovskis	$12.50
B. Veisberga — Orindas piezīmes	$5.00
Lietiškā māksla Nr. 10	$3.50
Mūsu virtuves noslēpumi, recepšu krājums	$5.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu kaŗavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	**$24.00**

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

TLB vēlas informāciju par jauno Centru

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS GADA SAPULCE DEBATĒ PAR LATVIEŠU NAMU UN JAUNO LATVIEŠU CENTRU

Toronto latviešu biedrības gada sapulcē 23. aprīlī Latviešu namā bija ieradušies 57 biedri. To ar īsu lūgšanu ievadīja R. Roze. No četru stundu ieilgušās sapulces vairāk nekā stundu aizņēma pārrunas par Toronto jauno Latviešu centru un jau esošā nama likteni.

Kā norādīja Latviešu biedrības valdes priekšsēdis J. Briedis, biedrības biedru ieguldījums Latviešu nama akcijās ir 7000 dolaru, tāpēc vēlējās dzirdēt sapulces domas. Izdarītā aptauja rāda, ka vairākums akcionāru vēlas palikt pie sava nama.

J. Grodnis paskaidroja, ka Centrs ir „nogaidīšanas stāvoklī". Akc. sabiedrības Latviešu Nams likvidēšanā jāvadās pēc statūtiem. Z. Miezītis domāja par īpašas sapulces sasaukšanu, lai runātu par TLB līdzekļu ieguldīšanu Centrā. Inž. J. Šmits apšaubīja izraudzītā Centra objekta lietderību latviešu sabiedrībai un tā izmantošanas iespējas. Edīte Āpše, G. Liepiņš un Anita Liepiņa ieskatīja, ka Centrs latviešu sabiedrībai kalpotu daudz labāk nekā esošais Latviešu nams. Ieilgušajās debatēs vēl piedalījās vairāki runātāji, izteicot līdzīgus ieskatus, kādi jau izpaudušies abās Latviešu nama akcionāru sapulcēs un citās sanāksmēs. Sabiedrības domas nav vērsušās pret Centra ideju, bet tās dalījušās par latviešu nama pārdošanu, kas latviešu sabiedrībai jau kalpojis vairāk nekā desmit gadu un kuŗa iegūšanai savus līdzekļus ieguldījusi galvenokārt vecākā paaudze.

Pēc ieilgušajām debatēm, kuŗas brīžiem visai iekarsa, sapulcei bija jābalso par divām iesniegtām rezolūcijām. A. Liepiņas rezolūcija lūdza biedrības valdi izkārtot īpašu biedrības biedru ārkārtas sapulci, kuŗā noskaidrotu TLB viedokli Latviešu nama un Centra jautājumā, pirms biedrības valde ieņem savu nostāju. Rezolūcija saņēma desmit balsu. Otru rezolūciju iesniedza V. Slavieša, lūdzot valdi sasaukt sapulci, kuŗā varētu iegūt informāciju par Centra statūtiem, apsaimniekošanu un ēkas stāvokli speciālistu vērtējumā. Šī rezolūcija ieguva 34 balsis.

Pārrunās par TLB sestdienas skolu Biruta Senkēviča bija neapmierināta par otras, līdzīgas skolas nodibināšanu — Valodiņu, kas uzsākusi mācības šī gada sākumā, atdaloties no TLB Sestdienas skolas ar 16 audzēkņiem, kuŗu daži vecāki ir pat TLB biedri. Otras skolas nodibināšana līdzinoties „zāģa pielikšanai zaļošam kokam". Zigurds Miezītis aprādīja, ka savā laikā bijusi neapmierinātība arī par deju kopas Daugaviņa nodibināšanos un vairāku dejotāju atdalīšanos no Diždanča, kas tomēr izrādījies par apsveicamu pasākumu. Arī Valodiņas darbošanās ārpus TLB skolas tikai veicinās bērnu lielāku interesi par latviešu skolu. G. Liepiņš ziņoja, ka jaunā skola Valodiņa jau spējusi saistīt 40 latviešu bērnus, kas nododas mācībām ar lielu interesi.

TLB Sestdienas skolai šis ir jau 28. mācības gads ar 194 skolēniem 12 klasēs. Jaunākajām klasēm mācības beigsies 27. maijā, izlaiduma akts absolventiem 3. jūnijā. Skolu šogad paredz beigt 23 audzēkņi, kopīgais absolventu skaits skolas 28 gadu darbības laikā tad būs 721.

Toronto latviešu biedrība apvieno 352 biedrus. Aizvadītā darbības gadā iestājušies 32 biedri, izstājušies 3, mūžībā aizsaukti 4, kuŗus pieminēja ar klusuma brīdi. Biedrība šogad atskatīsies uz saviem 30 darbības gadiem. Noorganizēta jubilejas rīcības komiteja ar priekšsēdi Imantu Alksni un locekļiem Edīti Āpši un Vilni Pētersonu. Nodibinājušās divas jaunas sekcijas — biškopju Dravinieki un Vecais Diždancis no agrākajiem dejotājiem Diždancī, kuŗu vada Z. Miezītis ar palīgu I. Kārkliņu, dejo 13 puiši un 16 meitas, Lielajā Diždancī 13 zēni un 18 meitenes, bet Mazajā Diždancīti 16 zēni un 12 meitenes, kopīgais sastāvs 42 zēni un 46 meitenes. Diždancis ar visiem dejotājiem iecerējis piedalīties tautas deju lieluzvedumā Bostonā, tāpat arī uzvedumā šovasar Sidrabenē. Visi trīs Diždanči dažādos priekšnesumos pagājušā darbības gadā nodejojuši 96 tautas dejas. Diždanča vadītājs Zigurds Miezītis ievēlēts 1981. gada Kanadas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejā.

Aizvadītajā gadā valde izdevusi 4 apkārtrakstus 600 eksemplāros. Baltijas Vēstneša 25 g. jubilejas piemiņas grāmatas (otrā izdevumā) nosūtītas uz Eiropu, ASV, Austrāliju un Braziliju. Noorganizētas 4 referātu pēcpusdienas. Zinātņu kopas (vad. Vera Slavieša) izkārtojumā notikuši 2 paneļi, sarīkots arī lielāks skaits citu sarīkojumu.

Revīzijas komisijas ziņojumā priekšsēdis I. Alksnis pateicās skolas darbiniekiem. J. Gribusta fonda augļus izlietos skolas mācību gada nobeigumā. Palielinājušās Latviešu nama akcijas par 300 dol. Valdes kasieris veicis darbu apsīnīgi. Īpaši aktīvs bijis dāmu komitejas darbs, tās kasē atlikums 4.277 dol. Biedru nauda atstāta līdzšinējā, 8 dol. gadā. I. Alksnis arī informēja par priekšdarbiem biedrības 30 gadu jubilejas atcerei šoruden. Iecerēts izdot īpašu jubilejas izdevumu.

Pieņēma valdes izstrādāto budžetu 6.000 dol. apmērā un A. Bencones ieteikumu atbalstīt Patiesības fondu.

Biedrības valdē ievēlēja līdzšinējos J. Briedi (55 balsis), Mildu Matīsu (51), R. Bērziņu (49), Zigrīdu Birni (45) un V. Pētersonu (36); no jauna L. Ozolu (46) un Ingeborgu Veinborgu (27). Kandidāti V. Āpše un G. Liepiņš. Valdē vairs nekandidēja Fr. Linde. Revīzijas komisijā ievēlēja: I. Alksni (48), R. Rozi (38) un N. Pētersonu (27). Visi līdzšinējie. Kandidāti: A. Lazdiņš un A. Freimanis.

Sapulci vadīja V. Upeslācis, protokolēja Mirdza Lejiņa.

O. K.

Pēc ilgām un grūtām ciešanām Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

Jānis Zvirbulis

bij. Jaundzelzkāju māju saimnieks,

dzimis Ērgļu pagastā, miris 1978. gada 7. aprīlī 83 gadu vecumā. Apglabāts Ērgļu kapos.

No kopā ietiem coļiem,
No dienām senajām
Iet mīlestība līdzi
Zem zaļām velēnām.

Par viņu dziļi sēro un viņu mīļā piemiņā vienmēr paturēs

sieva ar bērniem un māsas ar bērniem dzimtenē, brālis Pēteris ar sievu Kanadā, māsa Olga ar bērniem ASV un māsas dēls Juris ar ģimeni Kanadā

Izdevumi par izcilākiem latviešu karavīriem

Sakarā ar Latvijas valsts 60 gadu jubileju, Daugavas vanagi un Latviešu karā invalīdu apvienība vienojušās atjaunot grāmatu izdošanu par izcilākajiem karaviriem Otrā pasaules karā.

Piecdesmitajos gados to jau pasāka apgāds Zeltā Ābele,, izdodot pulkveža V. Veisa un kapteiņa Ž. Butkusa biografijas, kuŗās bija apraksti arī par viņu kauju gaitām. Tagad DV, LKIA un korporācija Lettonia kā pirmo izdos grāmatu par kapteini Miervaldi Ādamsonu, bruņinieku pakāpes Dzelzs krusta kavalieri, kuŗa liktenis pēc Kurzemes cietokšņa krišanas nav pat pilnīgi zināms. Tai sekos grāmata par LKOK pulkvedi Kārli Apsratu un plkv. ltn. Nikolaju Galdiņu, kā arī par pārējiem ar Bruņinieku krustu apbalvotajiem latviešu cīnītājiem.

Ir zināmas grūtības viņu likteņu noskaidrošanā, sevišķi par kara pēdējo posmu, kādēļ izdevēji aicina viņu kara līdzgaitniekus un draugus sniegt ziņas par šiem dižajiem karaviriem, kas vairs nav mūsu vidū. Ziņas un uzņēmumi sūtāmi: Mr. Roberts Ancāns c/o Latvian American Disabled Veterans Center "Rota", Elka Park, N.Y. 12427 U.S.A.

Precizam izdevumam noderīga katra informācija. Ziņas, uzņēmumi, atmiņu fragmenti un dokumenti nosūtāmi R. Ancānam līdz 15. julijam.

R.A.

aabs

SESTĀ BALTIJAS STUDIJU KONFERENCE TORONTO UNIVERSITĀTĒ 1978. GADĀ NO 11.—14. MAIJAM

- 121 referāts, 38 sesijās, par literatūru, moderno vēsturi, seno vēsturi, politiku, sociālām zinātnēm, mākslu, bibliografiju, folkloru un valodām
- Žūrēta baltiešu mākslinieku izstāde „Hart House" galerijā no 10. maija līdz 4. jūnijam
- baltiešu trimdas grāmatniecības izstāde Robarts bibliotēkā, no 20. aprīļa līdz 4. jūnijam
- atklāšana ceturtdien, 11. maijā, pl. 10.00, ar prof. Teresas Rakovskas - Harmstones referātu par nacionālismu Baltijas valstīs un Padomju Savienībā
- baltiešu dzejas vakars (angļu valodā) 12. maijā
- „Baltiešu valodu un kultūru pastāvēšanas izredzes trimdas apstākļos" — simpozijs sestdien, 13. maijā
- konferences bankets un balle „Hart House Lielajā zālē" 13. maijā, pl. 19.30 vakarā
- cenas: visa konference $60 — tikai konferences referāti: $10 dienā (studentiem un pensionāriem $5 dienā) — pusdienas 12. maijā $4 — pusdienas ar priekšlasījumu 13. maijā $6 — konferences bankets un balle 13. maijā $20
- tuvāka informācija: Ilze Kalniņa, 172 Church Ave., Willowdale, Ont. Canada M2N 4G5
  AABS Registration, 86 Ellis Park Rd., Toronto, Ont. Canada (416)-766-0203

(78. turpinājums)

„Vai tev kāds pircējs arī gadījies?" Spogulis interesējās, atminēdamies, kādēļ Ceriņu te bija nometinājis.

„Viens bija ieradies — farmeris, tur, viņpus kalna. Cūkai esot piedzimuši sivēni, varot kādu atkal atnest."

Ceriņš niekus nebija stāstījis. Spogulis atminējās, ka reiz no tā paša lauksaimnieka bija nopircis brangu sivēnu Priedulim, lai Mirdzai, sākot savas pirmās gaitas brīvajā pasaulē, sērās pēc savām kolchoza cūkām nebūtu garlaicīgi. Taču Ceriņu vajadzēja griezt pie prāta.

„Vai tev, dullais, sivēns bija jāpērk? Tev bija jāparāda farmerim mana zeme un viņš jāpārliecina, cik tā vērtīga. Farmerim tas būtu izdevīgs pirkums, jo robežas saiet kopā."

„To gan vajadzēja, neienāca prātā," Ceriņš nožēloja.

Spogulis bezcerīgi atmeta ar roku.

Kad pēdējās desiņas bija apēstas un medņieku ūdens izdzerts, Spogulis pa jokam izšāva vēl pāris reizes gaisā kā atvadu salūtu vasarai, tad svinīgi pastāvēja pie ugunskura vietas, kur nočūkstēja pēdējās karstās ogles.

„Ar uguni vienmēr jāapietas uzmanīgi," viņš pamācīja.

Mājup braucot, Spogulis ceļa malā izrāva pagaru mietu, kur bija piestiprināts dēlis ar uzrakstu — „For Sale", un iesvieda krūmos, nikni iesaukdamies:

„Pieliks atkal citu gadu, ko tāds ērms te visu gadu stāvēs!"

30.

Pēc atgriešanās no Spoguļa purvājiem Ceriņš vairs projām negāja.

„Kur es citur palikšu?" viņš vientiesīgi jautāja.

„Vai tev savas iedzīves vairs nav?" Spogulis brīnījās.

„Es visu savu mantu nesu uz muguras," Ceriņš paplēta atpogāto kamzoli. „Cerēju, ka varēšu tavā lauku pilī palikt visu ziemu."

„Tur tu ziemā nosaltu kā pliks prusaks."

„Jā, prusaki ātri nosalst. Kad dzīvoju vēl uz laukiem pie mātes, mums bija daudz prusaku. Tie sildījās pie pavarda mūrīša, aplipuši kā spožs vaŗš. Māte tos saslaucīja uz pannas un izbēra sniegā. Man bija prusaku žēl. Es sagrābu viņus ar visu sniegu un ienesu atpakaļ istabā," Ceriņš stāstīja

„Nu redzi, tu būtu gribējis tāpat nosalt. Arī man tevis žēl," Spogulis runāja ar Ceriņu kā ar mazu bērnu. „Tavi prusaki bija paēduši, ko tu būtu ēdis manā būdā?"

„Ar ēdamo gan būtu pagrūti, laucinieki paši brauc uz pilsētu pēc maizes," Ceriņš sprieda.

„Tagad tu prātīgi runā. Es tevi varētu kādas naktis izguldināt, bet ne līdz pastardienai. Man pat nav atsevišķas virtuves, jo paēdu klubā," Spogulis iežēlojās mākslinieka.

„Mēs tur paēdīsim kopīgi!" Ceriņš priecīgi iesaucās.

„Protams, to mēs varētu darīt, ja tev būtu par sevi ko samaksāt. Brīvpusdienas mēs nevienam nedodam — kā polis Žirbinskis."

„Vai tev nav kas uzgleznojams, nopelnītu."

Spogulim nebija ienācis prātā, ka Ceriņš varētu kaut ko pastrādāt. Klubā viņš būtu noderīgs.

„Vai tev patiktu iztukšot cigarešu pelnu traukus. Līdz šim es pats to darīju."

„Tas ir darbiņš, kas jādara," Ceriņš atzina.

„Tu varēsi novākt no galdiņiem arī tukšās alus pudeles un, ja roka netrīcēs, pienest viesiem arī kādus dzērienus, sevišķi svētdienās, kad tie pasniedzami tieši pie galdiņiem, kur patērējami kopā ar maltīti. Tāds ir noteikums. Tur tev atkristu arī kādas dzeŗamnaudas," Spogulis nopietni skaidroja.

Ceriņš nākošā dienā cītīgi uzmanīja pīpmaņu pelnu traukus. Līdzko kādā bija sakrājušies vairāk izsmēķēto cigarešu galu, viņa roka pastiepās pāri dzērāju galvām un pievāca rāžu, sabeŗot palielā skārda bundžā, kur agrāk bija stāvējuši marinētie gurķi. Pelnu trauku vajadzēja katrreiz stiprāk piedauzīt pie skārdenes malas, lai viss tā saturs izbirtu. Ceriņam kabatā karājās parupjas drānas gabals, ar kuŗu viņš pēc tam trauku rūpīgi izberza un pabāza atkal pīpmaņiem. Tā viņš staigāja, skandinādams no galda pie galda, kā italiešu nažu uzasinātājs ar savu zvaniņu pilsētas ielās. Tukšās alus pudeles viņš sabāza kastēs rindu pa rindai kā čakla bite, kas piepilda savas vaska šūniņas.

Dzeŗamnaudu par dzērienu pienešanu maksāja retais. Parasti viesi paši gāja pie bufetes, samaksāja un ar laimīgu smaidu atgriezās savā vietā — vai nu ar alus pudeli rokā vai glāzi, kuŗā tīksmi skanēja ledus gabaliņi. Ceriņam ražīgākā diena bija svētdiena, kad viesiem dzērieni bija jāpienes klāt un tūliņ jāiekasē arī samaksa. Parasti tie uz paplātes uzmeta arī dažus liekus sīknaudas gabalus, kuŗus Ceriņš smaidīdams iebāza kabatā. Tā bija gandrīz arī viņa vienīgā nedēļas peļņa. Bagāts ar to nevarēja palikt, bet pašam nu bija sava pelnīta nauda. Arī Spogulis īpašā skārdenē krāja sīknaudas gabalus, kuŗus viesi pie bufetes viņam bija atstājuši. Dienas beigās tā bija salasījušies daži dolari, par kuŗiem, darbu nobeidzot, varēja piepildīt paprāvu mēru sev pašam un arī Ceriņam.

„Pagaidi, kad kāds no kluba biedriem nomirs. Ja tas bijis vientuļnieks, kādu mums netrūkst, izvadītāji parasti klubā rīko bēŗu mielastu. Tad tev būs plaujas laiks," Spogulis savu izpalīgu priecināja.

Šādās reizēs visa māja smaržoja pēc skābiem kāpostiem un cūkas karbonādes. Kluba vienā kaktā vairākus galdus sabīdīja kopā, pārklāja ar baltu galdautu un aizdedzināja sveces. Arī šo darbu Ceriņš prata veikli izdarīt. Bēŗinieki tad priecīgām sejām sasēdās ap galdu kā apkūlību talcinieki. Nebija jau arī par ko skumt, jo šāds aizgājējs tuviniekus nebija atstājis, vienīgi kādu krājumiņu savā bankas kontā. Ja tas bija nodrošināts ar testamentu, kuŗu Maskavas garā roka nevarēja aizsniegt, varēja izkārtot arī godīgas bēres, kādas katrs kristīgs aizgājējs bija pelnījis. Ar aizgājēja ietaupījumu tomēr nevarēja šķiesties. Parasti katram noteica pāris dzērienu. Kad kvota bija cauri, Spogulis vairāk par velti nevienam mēru nelēja. Tad nu lielākajiem sērotājiem vajadzēja pirkt par savu naudu.

(Turpinājums sekos)

Marija Urnežus

KĀPES

Viss būtībā ir gars,
Viss saistīts dzīvībā
Un nav atoma,
Kas būtu ārpus Dieva.

Viņš visa Pirmsākums,
Kas daudzveidībā zaro
Un katrā daļā Pats
Tās nemainīgais Lielums.

Tā sīkais nav vairs sīks,
Bet vienreizībā liels,
Jo Mīlestības spēks
Mūs vieno neredzams.

Caur ritmiem dažādiem
Ļauts pilnveidoties katram
Un attīstības kāpes
Uz bezgalību staro.

Jānis Pastalnieks

KONGRESĀ

(Vārdu spēle ar atskaņām)
Trimdotāji, dzīrotāji,
Vienotāji, sappotāji,
Darboņi, vadoņi,
Komilitoņi
Kongresā.

Putras strēbēji,
Gaisa grābēji,
Grābekļi,
Grabekļi —
Orātori.

Dekorētas telpas,
Aizturētas elpas,
Spožas gaismas,
Runas baismas —
Briesmas!

Kāds sauc: „Paklausi!"
Aplausi.
Zāles solos
Skeptiķi norūc:
„Esam kokos!"

Kongresā
Orātori —
Briesmas!

Alma Richtere

TAUTU MEITA

Daiļā jaunava, vēl tava atspulga
Tautas gadsimtu
spoguli redzama.

Senču tikumos ieaudzināta,
Darba čaklumā nepārspēta,
Sirds skaidrības apgarota . . .

Ģiedra, daiļa, kā stirniņa bikla,
Balta kā ziedoša ieva!

Pati sev tautiskās rotas
vēl darini:
Krāšņiem rakstiem
jostu izaudi . . .
Vainagā mirdzošas
pērlītes iešuvi . . .

Pirkstiņi veikli prot
kokli skandēt,
Balss senču garā dziesmas
prot godāt.

Grozoties tautisko deju virpuļi
Šķelmīgi tautu dēlam
tu smaidi . . .

Godam nes vainagu,
jaunava daiļā,
Paliec senču tikumā baltā!

Neaizmirsti, tev dvīņu māsa
Ir dzimtenes Daugavas krastā:
Ieva ziedošā — mūžam baltā!

Pret pārkrievināšanu un komūnismu

DV ASV 28. delegātu sapulces beigās Kalamazū lielā vienprātībā pieņēma un apstiprināja rezolūciju komisijas (D. Maļinovskis, N. Rasiņš, J. Utināns) ieteiktos atzinumus:

1. DV ASV atzinīgi novērtē PBLA labi noorganizētās akcijas Belgradas konferences laikā un izsaka pateicību PBLA priekšsēdim I. Spilneram. Tā kā šādas akcijas saistītas ar līdzekļiem, delegātu sapulce aicina DV apvienību biedrus atbalstīt Latvijas brīvības fondu.

2. DV ASV atzīst, ka nepamatotu aizdomu celšana par latviešu sabiedrības locekļu nacionālo stāju un godīgumu veicina Latvijas okupantu mērķus — sašķelt mūsu nacionālo vienību.

3. Latviešu tautas pastāvēšanai nākotnē lielākais drauds ir pārkrievināšana un komūnisms. DV ASV aicina netaupīt pūles un līdzekļus — vākt pierādījumus, lai kopā un PBLA vadībā šos draudus latviešu tautai novērstu.

4. DV ASV apzinās vienotības un saskaņotas darbības lielo nozīmi — kā centrālo organizāciju, tā organizāciju, draudžu un atsevišķu biedru starpā. Šis viedoklis ir vadījis DV ASV darbu līdz šim, tam jāvalda arī nākotnē. (V.B.)

KALAMAZŪ

Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes gadskārtējā padomes sēde galvenokārt bija veltīta pagājušā gada darbības pārskata izvērtēšanai un pieņemšanai. Draudzes priekšnieks P. Līzenbergs ziņoja, ka draudzes locekļu skaits pagājušā gadā par 10 samazinājies. Uz 1. janvāri bija 365 dvēseles. Laulāti 3 pāri, no kuŗiem viens jauktas tautības, Kristīti 5 bērni, iesvētīta 1 jaunava, 7 miruši. Budžetā 3.493 dol. atlikums. Dāmu komiteja no 7 sarīkojumiem ieņēmusi 5.298 dol. Minsteres latviešu ģimnazijai nosūtīti 160 dol. Par delegātu ALA kongresam Klīvlandē ievēlēja draudzes priekšnieku P. Līzenbergu.

V. B.

RĪGĀ MIRUSI MIRDZA ŠMIDCHENA

Rīgā 1. aprīlī mirusi aktrise Mirdza Šmidchene. Viņa dzimusi 1887. g. Rīgā, no 1908. g. līdz 1915. g. spēlējusi Rīgas Jaunajā teātrī. Mūža lielāko daļu bijusi uzticīga Nacionālajam teātrim. Jaunībā tēlojusi Raiņa Vizbulīti un Baibu, vēlāk arī citas lomas. I.F.

Meklēju vecāku nesmēķētāju sievieti

īrnieci

un līdzdzīvotāju latviešu mājā vienai sievietei Broadview Danforth rajonā.

Zvanīt 461-2256

RELIĢISKĀ DZĪVE

Māc. Jānis Praulinš

Vislaimīgākais aicinājums

(Mat. ev. 11, 28—30)

Pasaulē ir daudz un dažādi aicinājumi. Starp tiem ir arī skaisti un laimi sološi. Vai bērns netop iepriecināts, dzirdot mātes balsi — nāc pie manis! Vai sirds netop līksma, kad kāzu rītā līgava sadzird sava drauga aicinājumu: Nāc, atspiedies uz mana pleca, iesim kopīgu dzīves ceļu! Skaisti ir šie aicinājumi, bet cilvēcīgi un maldīgi. Dzīvē bieži notiek, ka cilvēki, kas kāzu dienā solījuši viens otram mūžīgu uzticību, viens otru atstāj un aizmirst. Nolasītā Dieva vārdā tevi šodien pats Pestītājs aicina. Viņa aicinājums ir vislaimīgākais aicinājums. Tajā mēs varam saklausīt: nākt pie Jēzus, klausīties Viņa vārdos un pēc viņa vārdiem dzīvot.

Tavs Pestītājs tevi aicina! Viņš neaicina vienu vai dažus, bet visus. Viņa aicinājumā neviens nav izslēgts vai aizmirsts. Jēzus vislaimīgākā aicinājumā mēs vispirms dzirdam: Nākt pie Viņa. Cilvēki šai pasaulē ir izvēlējušies un izvēlas dažādus vadītājus, bet bieži ir ticis aizmirsts patiesais vadonis — Jēzus. Bez Jēzus viss ir veltīgs, zaudēts, iznīcināts. Vēsture rāda, ka tautas ir uzgavilējušas saviem vadoņiem, bet beigās cerētās laimes un brīvības vietā nākusi drausmīga katastrofa. Bez Jēzus svētības un Viņa spēka zemes bērnu rokas velti sniedzas pēc laimes vainaga, kas nesairst, kā to skaisti izsacījis kristīgais dziesminieks.

„Varbūt ka laimes vainagu tik košu tu dzīvē velti satvert tīkoji. Nāc manim līdz, es pats tev laimi došu, Daudz lielāku, nekā tu kāroji" . . .

Nāc pie Viņa, Viņš tev dos laimi, lielāku nekā to, pēc kuŗas ilgojas tava maldīgā zemes bērna sirds. Nemeklē iepriecinājumu pasaulē un pie cilvēkiem, tie to nespēj dot. Viss labais, patiesais un svētais saņemams vienīgi no Jēzus. Viņš vienīgais arī spēj nožāvēt visas asaras un visas vainas pārvērst gavilēs. Viņš spēj arī iepriecināt visus bēdīgos un grūtsirdīgos un atvieglināt, kas pie Viņa nāk. „Nāciet šurp pie manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, es jūs gribu atvieglināt." Šodien tev atskan vislaimīgākais aicinājums, lai maldīgais un noskumušais zemes bērns tiktu iepriecināts un kļūtu debesu laimes mantinieks.

Bet lai tas piepildītos, tad jāiet klausīties Viņa vārdos un jāmācās no Jēzus. „Nemiet uz sevi manu jūgu un mācaities no manis, jo es esmu lēnprātīgs un no sirds pazemīgs; tad jūs atradīsit atvieglinājumu savām dvēselēm." Jēzus vispirms sauc bēdīgos un grūtsirdīgos un pēc tam arī aicina visus pārējos.

Bēdīgie šai pasaulē visos laikos ir bijuši vairāk par priecīgajiem. Tā tas bija Jēzus laikā, tā tas ir arī vēl tagad. Bēdu un sāpju daudzumu šai pasaulē vienmēr ir saskatījuši kā cilvēces lielie gari, tā parastais cilvēks. Kad savā laikā Londonā, Anglijā, ievērojamam angļu filozofam un matemātiķim Īzakam Ņūtonam jautāja par sāpēm šai pasaulē, viņš atbildēja: „Es redzu lielo bēdu kalnu un mazo laimes saujiņu".

Katram kristīgam cilvēkam būs allaž bēdas šai pasaulē. Ja arī tam pašam nebūtu bēdu un labi klātos, redzot daudzus ļaunumā un grēkā staigājot, patiesi ticīgais še nevar sajust īstu prieku. Tāpēc ir jāmācās no Jēzus, jāskatās uz viņu, kāda Jēzum bija nostāja šai pasaulē visās lietās, tad bēdas un sāpes būs pārvarētas un atkal valdīs prieks. Jēzus arī saka: „Nemiet uz sevi manu jūgu" . . . Ar vārdu „jūgs" jāsaprot viss tas, ko Jēzus katram savam sekotājam ir uzlicis un prasa no tā. Lai mēs spētu tapt svēti un reiz ieietu Viņa valstībā, tad jāmācās pēc Viņa vārdiem dzīvot.

Laikā un mūžībā izšķirīga ir cilvēku nostāja pret Jēzus vārdiem, vai tu viņa vardiem paklausi un pēc tiem dzīvo, vai esi tikai vārdu klausītājs un neesi darītājs. Vārdu klausīšanās vien nepalīdz, tādiem nav apsolījuma, bet gan vārdu darītājiem. Vairums cilvēku šai pasaulē nekad nav dzīvojuši pēc Jēzus vārdiem, jo pasaulīgais cilvēks labākā gadījumā ir Dieva vārda klausītājs, bet nav darītājs. Miljoni vēl nav saklausījuši un paklausījuši sava Glābēja vislaimīgākam aicinājumam, bet paklausīgi seko pasaules maldiem. Tam, kas grib dzīvot pēc Jēzus vārdiem, ir jāmācās atteikt paklausību pasaulei un jāpaklausa vienīgi Dievam . . . Mums ir jāpārbauda katra lieta, ko pasaule mums piedāvā, lai mēs nekļūtu šai pasaulei līdzīgi. Jēzus mums palīdz un mūs stiprina.

Paklausi jau tagad Viņa aicinājumam, atstāj zemes maldus un kļūsti debesu laimes mantinieks. Ja tas notiks, tad pasaulē izzudīs ļaunums, sāpes un bēdas, un no nāves pusnakts cilvēcei ausīs gaiša dzīvības diena. Tavs Pestītājs tevi šodien aicina. Vai esi gatavs pie Viņa nākt, Viņā klausīties un pēc Viņa vārdiem dzīvot?

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide astopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc lapriekšējas norunas. Draudzes kancelejа atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

30. aprīlī pl. 11 Sv. Jāņa draudzes garīgās mūzikas dievkalpojums. Piedalās: Hamiltonas latv. Kristus draudzes koris diriģentes Almas Skudras-Kārkliņas vadībā.

7. maijā pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes svētdienas skolas un jauniešu grupu darba nobeigums.

14. maijā pl. 11 Vasarsvētku un Ģimenes dienas dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis. Dziedās vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā.

21. maijā pl. 11 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Soprāns Rita Dzilna-Zaprauska no Filadelfijas.

Māc. J. Calitis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

30. aprīlī pl. 15 dievkalpojums. Jaunāko jauniešu grupa pl. 14.

7. maijā pl. 13 dievkalpojums angļu valodā, pl. 15 dievkalpojums. Jaunāko jauniešu grupas sanāksme.

14. maijā pl. 11 Ģimenes dienas un Vasarsvētku dievkalpojums. Dievgalds. Viesosies māc. V. Fricsone no Grand Rapidiem. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums ar māc. V. Fricsones referātu.

21. maijā pl. 15 Trīsvienības svētku dievkalpojums. Māc. Ā. Čops.

28. maijā pl. 11 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Māc. J. Cālītis un Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

30. aprīlī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 10. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

30. aprīlī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums, pl. 12 pensionāru apvienības sarīkojums.

7. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 draudzes dievkalpojums.

14. maijā (Vasarsvētki un Ģimenes diena) pl. 10 dievkalpojums angļu valodā . Pl. 11 svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, koris. Pl. 12 — svētdienas skolas nobeiguma uzvedums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3433 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

30. aprīlī Debesbraukšanas dienas dievkalpojums pl. 13.30.

7. maijā pl. 11 draudzes namā Ģimenes dienas svētbrīdis ar sekojošu sadraudzības stundu.

14. maijā pl. 13.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

21. maijā pl. 13 iesvētību dievkalpojums Rosedale United Church; dievgalds, dziesmu lapiņas.

Ev. lut. Latviešu draudzes Montrealā Vasarsvētku dievkalpojums 14. maijāpl. 11 Tērvetes nometnes saiešanu telpās. Māc. Arturs Dūmiņš, dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pāteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

7. maijā pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma skolas mācības gada nobeiguma akts baznīcas zālē.

14. maijā pl. 14 Vasarsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

21. maijā pl. 14 Trīsvienības svētku dievkalpojums, pēc tam Celsmes stunda.

4. jūnijā pl. 14 ģimeņu dievkalpojums.

13. maijā pl. 20 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

18. maijā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRITIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMOS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 8.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 569-3126

SAVIENOTAS VALSTIS

LINKOLNA

● Linkolnas (Nebraskā) slimnīcā nesen mūžībā aizgājis Alberts Muzikants, piedzīvodams 91 gadu, dzimis Valmieras apr. Ternejas pag. Libertos. Amatu jau agrā bērnībā ieguvis no sava tēva Jāņa, kalēja. Vēl jaunekļiņ būdams, patstāvīgu kalēja darbu uzsācis netālā Maratas smēdē, veicot arī sabiedrisko darbu, bet sākoties 1. strādājis ieroču darbnīcā 1. Valmieras kājnieku pulkā, vēlāk Armijas ieroču darbnīcā. Rīgā Atbrīvošanas karam beidzoties, atkal nodevās savam kalēja darbam dzimtajā pusē, iesaistoties arī Rūjienas un apkārtnes sabiedriskās dzīves veidošanā. Darbojies pilsētas domē un draudzes padomē, kā arī amatnieku un rūpnieku un citās organizacijās. Aizgājēju izvadīja draudzes mācītājs Herberts Jesifers. Dziedāja Linkolnas latviešu korīs V. Luca vadībā. Atvada svecienus nodeva draudzes priekšnieks Caune un A. Amerikš no valmieriešiem un ziemeļniekiem, kā arī no Talivalža Muzikanta. Piedalījās ap. 100 pavadītāju. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Martu, dēlu Jāni, meitu Ernu un 5 mazbērnus.

A. Ameriks

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes gada sapulcē 26 organizāciju 35 delegāti noklausījās ziņojumus par padarīto, debatēja un ievēlēja jaunu valdi. Par jauno prezidiju priekšsēdi ievēlēja U. Gravu, viņa vietnieku līdzšinējo priekšsēdi Dr. A. Bogdanovicu. Par sekretāri darbosies līdzšinējā R. Grāvere, kasieris K. Kitners, bet no jauna ievēlēja jauno pasaudzi Aiju Abenu, S. Abenu, M. Buku, N. Zālīti un I. Dzelzkalnu. Budžetu nākamam darbības gadam pieņēma 3000 dol. apmērā. Organizāciju dalības maksu atstāja līdzšinējo 10 dol. gadā. Par locekļiem uzņēma Ņujorkas latviešu kori un Pokipsijas latviešu biedrību.

● Ņujorkas latviešu skolu sarīkojumā Riversaidas baznīcas telpās bija ieradušies ap 200 viesu, kas vēroja dažādo Ņujorkas latviešu skolu audzēkņu priekšnesumus. A. Prince lasīja pasaku un deklamēja, Nuarkas skolas zēni vingroja ar spieķiem, meitenes ar lentēm Z. Lapiņas vadībā. Skolēni dejoja tautiskās dejas G. Biernes vadībā. Bronksas skolas jaunāko klašu skolēni dejoja N. Zālītes vadībā. Programmu vadīja M. Ermanis. Skolēniem bija nodarbības. Par cienastu rūpējās Nuarkas skolas vecāki.

Vk

GRAND RAPIDI

● Bladžeta slimnīcā 30. martā miris 77 g.v. Kārlis Valduss, kas Grand Rapidos darbojās organizācijās un bija ilggadējs savas draudzes pērminderis. Dzimis Raunas pagastā, vēlāk dzīvojis Drabešos, būdams lauksaimnieks. Aktīvi piedalījies vietējās sabiedriskās dzīves rosināšanā, dziedot korī un spēlējot teātri, būdams arī vairākās sabiedriskās organizācijās. Drīz pēc Latvijas valsts nodibināšanās brīvprātīgi iestājies jaundibinātos bruņotos spēkos un iedalīts 7. Šiguldas kājnieku pulkā. Bijis vienības sastāvā, kas ar kuģi Saratovu reizē ar pagaidu valdību pārvesta no Liepājas uz Rīgu. Kādu laiku bijis 4. Valmieras kājn. pulka sastāvā, piedaloties cīņās Latgales frontē, vadījis arī karavīru kori. Aizlūgumu 2. aprilī un izvadīšanu uz Vūdlavna kapsētu 3. aprīlī no Egebīnes bēru namā vadīja māc. J. Mednis. Kapsētā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes vārdā atvadījās un ziedus nolika A. Valdmanis, no Mežvidu pārvaldes un talciniekiem E. Avots, Bēru fonda B. Maine, pensionāru biedrības Dr. R. Markus, Libekas laika draugiem un darba biedriem Ed. Avots, Latviešu biedrības teātza kopas T. Valdmane, pērmindeju saimes J. Šoks, Latviešu biedrības un dzimtenes draugiem H. Ķerpe. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, meitu, dēlu, divas mazmeitas u.c. tuviniekus.

● Savā dzīves vietā 4. aprīlā mīrusi 71 g. vecā Marta Rēķe, dzimusi Lauru kolonijā, daļēji pārzināja igauņu valodu. Nelaikei veltīts aizlūgums notika Egebīnes bēru namā 7. aprīļa vakarā un izvadīšana uz Vūdlavna kapsētu nākošajā dienā, dievvārdus sakot māc. J. Mednim. Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes vārdā atvadījās un ziedus nolika H. Ķerpe. Nelaikē atstāj divus dēlus, vedekļu un divus mazbērnus.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

TORONTO — HAMILTONĀ — LONDONĀ

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no pirmdienas — ceturtdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā, piektd. no pl. 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz pl. 1.00 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7939
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 16.00 — 20.00.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

162 Huron Street, London, Ont. N6A 2J4. Tel. 439-2559
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.5%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).
Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

Blackhawk indiāņu ārstniecības augu
līdzekļi, lietoti no krasta līdz krastam.
Firma dib. 1920. g. Pieprasiet brīvu 1978. g. cenrādi. Blackhawk Indian Remedy Co., Dept. LA, Beattie Road 2, Cowansville, Que, J2K 3G7

Paziņojums

Jūnija beigās DV CV izdevumā iznāks 3. grāmata

„LAIKS, TELPA, ĻAUDIS"

vēsturisks apskats par DV organizāciju 25 gados

Redaktors Vilis Hāzners

Grāmatai būs ap 900 lpp. un ap 280 foto attēli. Grāmatā aplūkota organizācijas izvēršanās pa zemēm brīvajā pasaulē, darbība un panākumi aprūpē, kultūrāli sabiedriskā un politiski informātīvā darbā, par mūsu tautu un Latvijas valsts brīvības atgūšanu. Šī grāmata būs Laiks, Telpa, Ļaudis serijas izdevuma noslēgums.

Grāmatas cena $26.00. Pasūtinot līdz 1978. g. 1. jūnijam, (ārpus Amerikas kontinenta līdz 15. jūnijam) subskribcijas cena ir $21.00. DV nodaļām, apvienībām, kopām un grāmatnīcām, pasūtinot vismaz 3 eks., 20% atlaide cietā rēķina maksājumā. Pasūtinājumi un nauda sūtāmi: Mr. K. Bencons, 223 High Park Ave., Toronto, Ontario M6P 2S5 Canada.

Apgāda krājumā vēl ir Laiks, Telpa, Ļaudis I daļa — cena $14.00 un II daļa — $15.00. Pasūtinot vismaz 3eks., 20% atlaide.

DV Centrālās valdes apgāds

Lūdzu man piesūtīt „Laiks, Telpa, Ļaudis" .....

Pievienoju čeku/naudas pārveddumu par $ .....

Uzvārds: ..... Vārds .....

Adrese: .....

.....

VINIPEGA

● Latvieši šovasar piedalīsies ar savu paviljonu Rīga etniskā festivāla Folkloramā, kas notiks no 12. - 19 augustam Vinipegā. Paviljona atbildīgais vadītājs ir O. Radovskis un Rīgas paviljona vecākais — Pauls Tizeks Paviljona iekārtošanai vajadzēs 1500 dol. rīcības kapitāla, ko sagādās ar organizāciju aizdevumiem. Vinipegas latviešu biedrības priekšnieks O. Klaviņš saziņā ar DV Manitobas nodalas priekšnieku J. Jandavu sagatavos Folkloramas darbu organizešašanas sēdi. Latviešu meitenes uzaicinātas kandidēt Miss Rīga reprezentēšanai Filkloramā.

● Vinipegas latviešu ev. lut. Sv. Krusta draudzes dāmu komitejas Gimenes dienas sarīkojums 14. maijā pl. 17 pēc dievkalpojuma, ar priekšnesumiem un dāmu komitejas rīkotu izlozi. Draudzes skola no Kanadas valdības daudzkultūras ministrijas saņēmusi 200 dol. pabalstā.

● Latviešu biedrības rīkotā referātu vakarā Austra Krastiņa referēja par Gunāra Janovska romāniem Pār Trentu kāpj migla un Uz neatgriešanos biedrības priekšnieka Ojāra un Z. Kļaviņu mājā. Šis bija A. Krastiņas pēdējais referātu vakars pirms pārceļšanās ar dzīvesbiedru Kārli uz Hamiltonu. Latviešu biedrības priekšnieks O. Kļaviņš pasniedza Krastiņiem atvadu veltes.

MONTREALA

● Montrealas latviešu skolas latvisko Lieldienu galda sarīkojumā piedalījās 30 bērnu un 40 pieaugušo. Prāv. A. Voitkus teica lūgšanu, skolas pārzinis I. Steprāns iztirzāja latvisko rakstu atšķirības un demonstrēja olu krāsošanu sīpolu mizās un zāļu stiebriņos. Skolnieki spēlēja kokles, dziedāja tautasdziesmas un cītīgi spēkojās ar pašu krāsotām olām. Skolotāja A. Čopa lasīja T. Zeltiņa poēmu Zelta gailis par Lieldienām. Galdā, par kuru bija gādājušas mātes un skolotājas, netrūka dažādu gardumu. Labprātīgos ziedojumos skolas kasē ienāca 65 dolari. Skolas mācību gada nobeigums 13. maijā.

● Sakarā ar LNAK padomes sesiju Montrealas Latv. biedr. sapulce pārcelta uz 12. maiju pl. 19.30 Latviešu namā. Balstiesības biedrības sapulcē baudīs tikai biedri, kas nokārtojuši biedru maksu.

● Montreālas Trīsvienības ev. lut. draudzes māc. prāv. A. Voitkus pasniedza draudzes priekšniekam Visvaldim Goldem par ilggadēju aktīvu kalpošanu draudzei Baznīcas virsvaldes piešķirto atzinības rakstu. Draudzes dāmu kom. darbiniecēm Stadiņai un Šmitei par ilggadēju aktīvu darbu draudzes valdes pateicības rakstu pasniedza draudzes priekšnieks. Dāmu komitejas priekšniece Z. Gārne pasniedza apbalvotiem ziedus. J. Graudiņš izrādīja ceļojuma laikā Izraēlā uzņemtās krāsu slīdītes.

● Montrealā mūžībā aizgājuši četri Trīsvienības draudzes locekļi. Februārī pārpelnots 65. g. vecumā mirušais Aleksis Priedītis un 77. g. vecumā mirušais Dr. Jekabs Vilis Kalniņš. 10. martā mirusi vecākā latviete Montrealā 103.g.v. Kristine Kurle, dzimusi Rozenberga. 9. martā 76 g. vecumā mirusi Elza Liepiņa, dzimusi Apmane.

V.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

DĀMU ZIEMAS UN PAVASARA MĒTEĻI
IETAUPIET
25% - 50%
UN VAIRĀK
Visi mēteļi nocenoti izpārdošanai — Liels ietaupījums
Mēs arī gatavojam mēteļus visos lielumos pēc pasūtinājuma
PASTEIDZIETIES
LAI IZMEKLĒTU LABĀKO
BRISTON FASHIONS
312 ADELAIDE ST. W. (2 ielas uz austrumiem no Spadina ielas) 1. STĀVĀ. Tālr. 364-0944 368-4557
Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9 rītā līdz 6 vak.

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

RM
ROSAR-MORRISON
NSM
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
226-6950 — 5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) Willowdale, Ont.
445-5325 — 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.
Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St., (Pie Bloor St.) Toronto Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-8183

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZIRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
ENGLISHES
30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

VINIPEGA

● No latviešu saimes šķīrušies 56.g.v. Harolds Alfreds Rabans no Bird Riveras, atstājot sievu, divus dēlus, vecākus un divas māsas, un 63 g.v. Teofils Šaraps no Lacdu Bonnetas; apglābāts Lee River kapsēta. Viņš atstāj sievu, dēlu, piecus mazbērnus un četrus brāļus.

● Vinipegas latviešu ātrslidotājai Silvijai Burkai šī ziema nebija no izcilām, jo veselības traucējumi kavēja iegūt iepriekšējo gadu uzvaras. Labākos rezultātus viņa uzrādīja Helsinkos, iegūstot 3. vietu 1000 metru distancē. Vispārējo punktu skaitā viņa ieguva sesto vietu. Z.

Pēc īsām un grūtām ciešanām
Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

Kārlis Šmits

dzimis 1905. gada 12. februārī Cēsīs,
miris 1978. gada 21. aprīlī Toronto

Par viņu sēro

sieva, māsas ar ģimenēm ASV un Latvijā un svaine ar ģimeni Toronto

Pēkšņi no mums šķīries mūsu draugs

Kārlis Šmits

Viņu piemiņā paturēs

Koskenu un Medņu ģimene

Mūsu mīļais tēvs, audžu tēvs un svainis

Jūlijs Rūdolfs Marrinovs

dzimis 1902. gada 20. maijā valmierā
miris 1978. gada 7. aprīlī Hamiltonā, Kanadā.

Par viņu sēro

audžumeita un svaine ar ģimeni Kanadā, dēli ar ģimenēm dzimtenē, un svešumā.

Adolfs Kārlis

dzimis 1901. gada 22. jūnijā,
miris 1978. gada 9. aprīlī

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Hamiltonas LMMK gada sapulce

Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējā sapulcē 2. aprīlī piedalījās 18 kluba biedri. Pēc pārrunām par kluba darbību revīzijas komisijas ierosinājumā izteica pateicību kluba valdei pa sekmīgi veikto darbu. Par kluba priekšnieku ievēlēja līdzšinējo R. Mierkalnu jun., valdē: Z. Upīti, D. Kalvu, L. Ozoliņu, Ed. Šmitu-Kalēju; revīzijas komisijā: J. Vītolu, R. Mierkalnu, sen. un V. Kraukli.

Kluba tradicionālajā ballē „Šalc zaļais mežs" 8. aprīlī Polu zālē bija saradušies ap 100 ballinieku. Deju mūziku spēlēja Runči. Ceļojošo balvu kā sekmīgākais kluba biedrs saņēma V. Krauklis. Apbalvojumus saņēma arī kluba sekmīgākie žibulētāji Z. Upīte, J. Vītols, L. Ozoliņš, V. Krauklis, T. Jansons un Ed. Šmits-Kalējs. Par lielāko aļari J. Stangas ceļojošo balvu saņēma R. Mierkalns, sen.

Par Hamiltonas pilsētas krāsu aizstāvēšanu Kanadas mērogā šaušanas sacensībās (ar mazkalibra šauteni) balvu saņēma Z. Upīte un J. Rudzroga. Balvas pasniedza kluba priekšnieks R. Mierkalns ar N. Ozoliņu. Vakara programmu vadīja Z. Upīte. O. K.

Īpaši aicināts goda prezidijs atbalsta latviešu jaunatnes iesoļošanu jauniepirktajā Latviešu centrā. DARIET TO ARĪ JŪS: atbalstiet mūsu jaunatnes līdzdalību mūsu kopējās nākotnes veidošanā!

Soļojums „Pēdu ritmi"

izies no Latviešu nama š. g. 30. aprīlī pl. 8.00 no rīta. Soļojuma gala punkts — Kanadas Latviešu Centrs Toronto — būs arī atvērts publikai apskatei no plkst. 12.00 līdz 4.00 pēcpusdienā. Jaunā centra adrese ir: 4 Credit Union Dr., dienvidaustrumos no Don Valley Pkwy un Eglinton Ave. East krustcelēm.

Informācija par soļošanu ir dabūjama, zvanot 482-6747 un materiāli pieejami Toronto latviešu kreditsabiedrības telpās.

GODA PREZIDIJS

Archibīskaps A. Lūsis
Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks
LNAK padomes pr-dis V. Upeslācis
LNAK valdes pr-dis T. Kronbergs
DV Kanadas valdes pr-ks V. Plūdons
Mācītājs A. Briedis
Mācītājs Ā. Čops
Mācītājs I. Gaide
Mācītājs J. Cālītis
Baptistu draudzes pr-ks L. Nams
Sv. Andreja ev. lut. dr. pr-ks J. Pētersons
Sv. Jāņa ev. lut. dr. pr-ks J. Koncis
Toronto Austrumu ev. lut. dr. pr-ks A. Bērziņš
LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks
LNAK kultūras nozares vadītāja I. Purva
LNJAK valdes pr-ks I. Purvs
Kanadas Gaidu Jendas pr-ce vad. Inta Kalniņa
Kanadas skautu Jendas pr-ks vad. G. Kārkliņš
Toronto Latv. Kreditsab. valdes pr-dis A. V. Kānbergs
Latv. Dziesmu svētku b-bas Kanadā valdes pr-dis Ž. Šmits
LPB Kanadas kopas valdes pr-ks O. Liepa
Toronto Latviešu Biedrības valdes pr-ža vietn. V. Pētersons
Latviešu Sporta Apv. Kanadā valdes pr-ža vietn. Ž. Zentiņš
Studenšu Korporācijas Kopas sen. S. Korule
Toronto Korporāciju kopas sen. Dr. A. Vanags
A/S Latviešu nams valdes loc. E. Baumanis
Deju kopas DIŽDANCIS vadītājs Z. Miezītis
Deju kopas DAUGAVIŅA vadītājs E. Kalviņš

V. Liepiņš, KLCT izveidošanas kom. pr-dis
V. Gulēns, „Pēdu ritmi" soļojuma vadītājs

Kurzemes krišanas piemiņas akts

7. maijā pl. 16.00 DV namā Toronto.

Svētbrīdi vadīs māc. I. Gaide.

Piedalās: virspulkv. A. Silgailis.
Solo, dueti deklamācijas Zīle izpildījumā — Dzidra Egle, Skaidrīte Leja, Kristīne Vikmane, Herta Jurševska.
Pianists P. Zariņš.

Ieeja pret ziedojumiem par labu Gaismas akcijai.
Visus laipni ielūdz

DV Toronto nod.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIIEPRASIET TELEFONISKI
DEŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

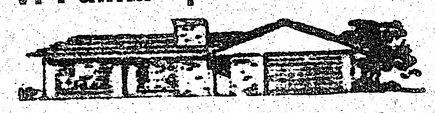

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

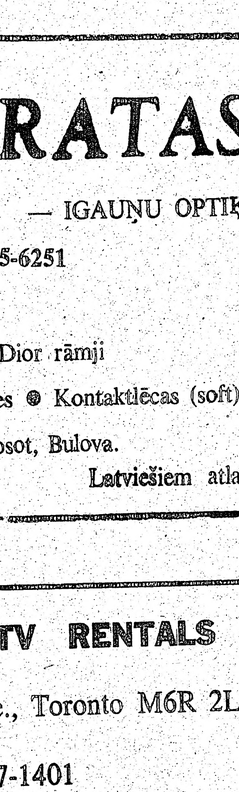

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416) 863-1166

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VALŪTE
DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalejs
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

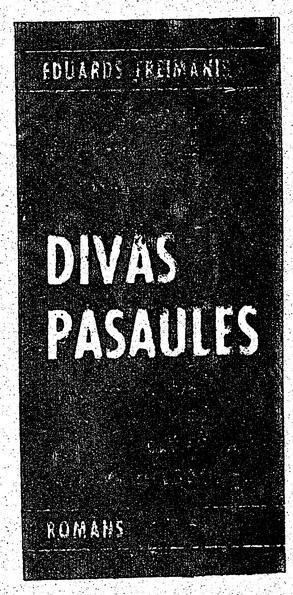

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nesen iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperbeck), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Pastiprinājies ārējās informācijas darbs

DV KV pirmā sēde pēc delegātu sanāksmes 1. aprīlī notika 22. aprīlī DV namā.

Ar klusuma brīdi pieminēja mirušo Bramptonas nodaļas vanadzi Margrietu Peniķi un Hamiltonas vanagu Jūliju Martinovu.

Valdē no jauna ievēlētais Edvīns Kalviņš darbosies par jaunatnes daļas vadītāju, un Ainārs Māliņš, kas palīdzēs kultūras daļas vadītājam priekšsēža vietniekam E. Pulciņam, vajadzības gadījumā palīdzēs arī jaunatnes daļā, jo jāsāk gatavoties DV Kanadā 30 gadu svinībām. Bij. kultūras daļas vad. rūpēsies par informāciju presei.

Revīzijas komisijā darbosies priekšsēdis A. Kalviņš, E. Putniņš un A. Reinberga, bet goda tiesā priekšsēdis J. Gailītis, E. Robežgruntnieks un V. Dāboliņš.

Valdes priekšsēdis V. Plūdons piedalījies sanāksmē Pēdu ritmi, ko organizē Dr. V. Gulēns Latviešu centra Toronto atbalstam. Viņš piedalījies arī ASV DV apvienību delegātu sanāksmē Kalamazū un iepazīstināja valdes locekļus ar saviem iespaidiem un pārrunātajiem aktuālajiem jautājumiem un problēmām. Atzīts, ka ASV delegātu salidojuma laikā organizējami arī jauniešu salidojumi.

Pārrunājot stāvokli ASV, valde piešķīra Patiesības fondam 500 dol.. Priekšsēdis V. Plūdons vēl ziņoja, ka par DV priekšsēdi Otavā ievēlēts Kārlis Vilers, bet Britu Kolumbijā darbosies Kārlis Kajaks.

Aprūpes daļas vadītāja Z. Masīte sakarā ar dažu vanagu, varbūt ne ļauni domātiem, bet netaktiskiem izsaucieniem, ierosināja, labākās nodaļas izvērtēšanas komisijā pieaicināt vairāku nodaļu pārstāvjus.

Sekretārs A. Kalupnieks pašreiz apstrādā delegātu sapulces protokolu, viņš piedalījies arī ASV delegātu sanāksmē Kalamazū.

Finanču daļas vad. R. Britāls ziņoja, ka Sv. Katrīnu vanadzes ziedojušas informācijas darbam 500 dol. Par 25 g. jubilejas filmu izmaksāts vēl 388.61 dol.

Saimniecības daļas vadītājs A. Šterns pārskaitījis 5000 dol. DV KV kasē.

J. Treijs informēja, ka Jaunatnes un sporta svētki notiks Sidrabenē 10. un 11. jūnijā. Latviešu sporta apvien. Kanadā bija atsūtījusi rakstu, kurā motīvē šo svētku rīkošanu, kā daži saka, nepareizā laikā. DV KV motīvācijai piekrita, izņemot gadījumu, ja 14. jūnijs iznāktu tieši sēru dienā. 30. aprīlī DV namā notiks apmācības šaušanā, pēc tam DV KV sporta daļas vad. apspriede ar apkārtējo nodaļu sporta vadītājiem.

DV KV ārējās informācijas daļas vad. P. Vasariņš koncentrējies Ārējā informācijas centra organizēšanā. Sākot ar maija mēnesi, Ārējās informāc. centra apspriedes notiks katru mēnesi. Izkārtojis filmas „Ko slēpj padomju vara" izrādi Sv. Katrīnās 11. jūn. Referēs Imants Purvs Plānots šo filmu rādīt arī Kanadiešu sabiedrībai 14. jūnijā.

No virspulkveža A. Silgaiļa saņemts rakstu, kurā viņš, pēc iepazīšanās ar ārējās informāc. darbu, maina savus delegātu sapulcē izteiktos uzskatus par šīs daļas darbu.

K. Bencons ziņoja, ka Ilze Teilore iesniegusi rakstu, kurā lūdz DVM archīvam. Viņa pārkopējusi daudz archīva materiālu. E. Treilons lūdza rūpēties, lai DV vīru koris Kanadā noliktu ziedus Lommeles brāļu kapos arī no Kanadas vanagiem.

DV KV apstiprināja jaunu DV nodaļu Ķesvikā — Toronto tuvumā.

Jaunatnes žurnālam Mazputniņš grūtību pārvarēšanai valde piešķīra 500 dol.

Izteica pateicību DV Sv. Katrīnu nodaļas biedram Žanim Krūmiņam par labākās nodaļas vairogā ierakstu vapenīšu pārkārtošanu, tā pagarinot izcīņas laiku.

Apbalvojumos, kas bija jāpaziņo DV CV līdz pirmajam maijam, piešķīra 3 zelta nozīmes, 13 DV CV atzinības rakstus un 1 DV KV atzinības rakstu. Pēc tam pārrunāja turpmāko darbību.

et

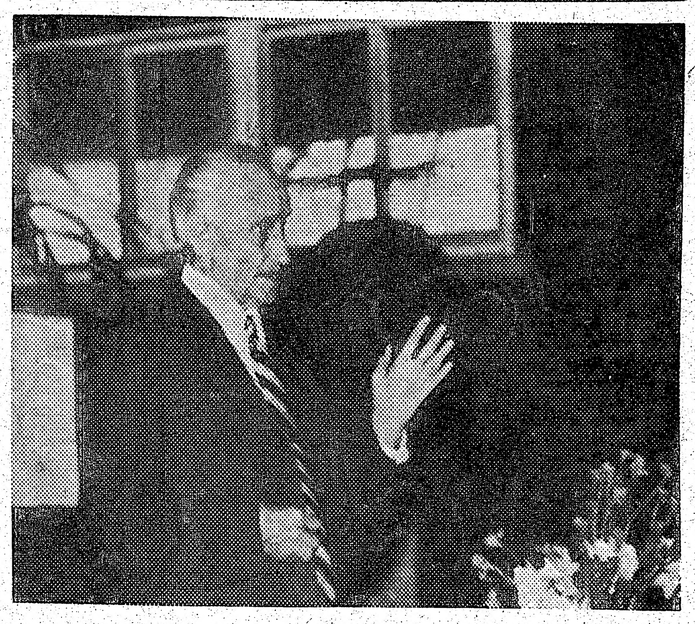

Prof. Dr. philos. Teodors Celms runāja Čikagas latviešu ev. lut. Jāņa draudzē par modernā gara technoloģiju. Viņš norādīja, ka visu valstu valdības lieto propagandu, lai labvēlīgi ietekmētu savus iedzīvotājus. Ja demokratijās iespēja izteikt arī citādas domas, tad diktatūrās šādu iespēju nav. Tās cieši noslēdz savas robežas, lai tur neiekļūtu svešas idejas. Dr. philos. T. Celmam 14. jūnijā apritēs 85 mūža gadi. Viņš Latvijas universitātē lasīja lekcijas ne vien savā fakultātē, bet arī citās. Latvijas neatkarības gados daudz runājis arī publiskajos sarīkojumos ārpus Rīgas. Dr. T.Celms ASV ieceļoja 1949. gadā un strādāja Augustīnu kolledžā Rock Island, Ilinojā, lasot lekcijas arī pēc pensionēšanās. Foto: V. Jaunkalnietis

Vai pārslēgšanās uz . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

lu „brīvprātīgo" armiju, kas apmāca un atbalsta komūnistu partizānus. Vēnsa apmeklējuma laikā padomju prese savukārt turpināja Savienoto valstu apsūdzību „tumšās kombinācijās" Vidējos austrumos. Protams, te ir runa par Vašingtonas starpniecību Izraēlas un Ēģiptes iesākto attieksmju normālizēšanas sarunu atjaunošanā. Ar šo „nekaunīgo" darījumu tiek mazinātas izredzes Vidējo austrumu problēmas apspriest Ženēvas konferencē, kurā arī Maskava teiktu savu vārdu.

Bez ārlietu ministra Vēnsa Maskavas sarunās piedalījās arī Kārtera uzticības vīrs SALT nolīgumu komisijā P. Varnke, padomdevējs Pad. savienības jautājumos B. Šulmanis un amerikāņu politiski militāro lietu direktors Leslijs Gelbs. Amerikāņu delegāciju pavadīja 17 žurnālisti. Pirmo reizi Kārtera ārlietu resora vadītājs amerikāņu preses pārstāvjiem norādīja, ka lietas labā Maskavas sarunu detaļas nebūtu jāizpauž. Iepriekšējā Maskavas apmeklējumā priekš 13 mēnešiem Vēnss katru dienu sīkumos informēja presi par sarunu norisi. Tā bija Kārtera pieteiktā atklātā diplomātija, kuŗas ietvaros tauta būtu informēta par ikvienu savas valdības soli ārpolitikā. Tagad Vēnss pulksteni pagriezis atpakaļ uz Kisingera ēru. Atklātās diplomātijas lietā Vēnss ir pārslēdzies uz slepeno. Tas ir nopietns jauns faktors tieši tādēļ, ka Kārters un Vēnss var tautai nezinot radīt amerikāņu ārpolitikā pārsteidzīgas un grūti labojamas kļūdas.

Žurnālisti, kas pavadīja Vēnsu, bija pārsteigti par amerikāņu ārlietu ministra lidlaukā teikto slavas dziesmu Andrejam Gromiko: „Lai man atļauts kā ārlietu ministram", teica Vēnss, „pievienot savu cieņas apliecinājumu ministram Gromiko. Kā pilnīgi profesionālam diplomātam viņam grūti atrast līdzvērtīgu mūsu modernajā pasaulē. Viņš savas valsts intereses pārstāv ar lielu prasmi, augstu intelliģenci un garā, kas rūdīts ilgā pieredzē." Grūti ticēt, ka lielākās demokratijas ASV ārlietu ministrs vēl neko nezina par Gromiko lomu Pad. savienības noziedzīgās agresijas un ekspansijas politikas īstenošanā visur, kur nav parādījusies rietumu pretestība.

Atzīmēsim, ka Brežņevs jau paspējis deklarēt, ka Kārtera atteikšanās no ņūtrona bumbas produkcijas esot tikai pussolis. Šis solis nekādā gadījumā neietekmēšot SALT sarunu norisi. Ņūtrona bumba apdraudot visu cilvēci, un ja amerikāņi neatteikšoties no šī nehumānā ieroča produkcijas, tad Pad. savienībai cits nekas neatlikšot kā arī sākt producēt šīs bumbas, lai novērstu draudošās briesmas visai pasaulei. Te tomēr ir jāņem vērā viens ļoti svarīgs faktors — ņūtrona bumbu produkcijā Pad. savienība ir vismaz desmit gadus aiz ASV. Nupat arī Francija ziņoja par savas ņūtrona bumbas izmēģinājumu. Arī franču prese uzsvēra, ka Pad. savienībai trūkstot nepieciešamās technoloģiskās pieredzes šādas bumbas radīšanai.

Tā kā Vēnsa Maskavas vizīte iekrita žīdu reliģisko svinamdienu — pasovera periodā, tad vairāki žīdu izcelsmes žurnālisti (bet neviens no Vēnsa diplomātiskajiem pavadoņiem) piektdienas vakarā pulcējās ievērojamā padomju zinātnieka Aleksandra Lēnera mājā. Neņemot vērā Vašingtonas līgumu, Brežņevs Lēneram nedod atļauju izceļot no Pad. savienības tādēļ, ka viņš it kā zinot pārāk daudz noslēpumu.

Pats lielākais valsts noslēpums Pad. savienībā joprojām ir prezidenta Leonīda Brežņeva veselības stāvoklis. Kāds amerikāņu diplomāts 1977. gadā apgalvoja, ka Brežņevam atlicis dzīvot vairs tikai trīs mēnešus. Brežņevam piedēvēto slimību sarakstā ietilpst sirds, plaušu un žokļa kaites. Šis pats diplomāts tagad atzīst, ka padomju ārsti ir Brežņeva veselību sekmīgi remontējuši. Brežņevs ir gan novecojis, bet citādi daudz žirgtāks nekā gadu iepriekš. Neskaidrās runāšanas iemesls varbūt liekams uz mākslīgo zobu rēķina.

Pasovera svinībās Lēnera mājās bijis arī kāds žīdu izcelsmes padomju gaļas kombināta inženieris. Arī tam liegta izceļošana tādēļ, ka viņš it kā zinot svarīgus valsts noslēpumus. Kāds no amerikāņu žurnālistiem jautājis: „Kādi valsts noslēpumi gan var būt gaļas fabrikas vadītājam?" Uz to kāds padomju intellektuālis atbildējis: „Protams, ka viņš zina svarīgus valsts noslēpumus. Viņš zina to, ka jau gadiem patērētāji mūsu zemē saņem desas, kuŗās gaļas saturs labi, ja ir tikai 1 proc."

Nav šaubu, ka pāris nedēļu laikā atklāsies Vēnsa Maskavas misijas diplomātisko noslēpumu lielākā daļa. Jāņem arī vērā, ka Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos Brzežinskis arī netur sveci zem pūra. Viņš pārstāv to ārpolitisko doktrīnu, kas atzīst tikai stingru un nelokāmu nostāju visos darījumos ar Kremli. Ne vien Vēnss, bet arī Brežņevs ir noraizējies, ka šī Brzežinska doktrīna laiž dziļas saknes visā amerikāņu tautā.

ASV ārpolitikas piedauzības akmens ir pats prezidents Kārters. Viņš uzklausa pārāk daudz gudru padomu un rezultātā nespēj pateikt ne jā, ne nē. Pēc dažu komentātoru domām Kārters Vēnsam esot pieteicis paturēt pie dzīvības detantes garu, bet varbūt Brzežinska ietekmē prezidents ārlietu ministram bija aizliedzis dot jebkādus konkrētus vienpusīgus solījumus.

Atzīmēsim, ka šajā apskatā pieminēto 40.000 kubiešu klātiene Afrikā ir nopietns faktors tālākiem asiņainiem notikumiem Melnajā kontinentā. Atzīmēsim arī, ka pats Kastro Havanā piešķīra Kubas augstāko militāro ordeni Abesinijas marksistiskās valdības galvam pulkvežleitnantam Mongistū. Havanā drīzumā ieradīsies arī palestīniešu terroristu delegācija, kas droši vien saņems Kastro atbalsta solījumus.

Izraēlas un Ēģiptes izlīguma sarunas vēl nav apraktas. Amerikāņu diplomāti, kas uzņēmušies starpnieka lomu, raugās nākotnē itin rožaini. Kā žīdi, tā arabi ir vieni no visvecākiem un labākiem kaulēšanās mākas meistariem. Kad kaulēšanās sākusies, tad gan jau arī beigās abi rūdītie parti panāks kādu abiem pieņemamu gala formulu.

Pieminēsim arī aizvadītās nedēļas drāmatisko notikumu Kolas pussalā pad. Arktikā. Tur nomaldījusies Dienvidkorejas civilās satiksmes lidmašīna gāja bojā padomju kaŗa lidmašīnas uzbrukumā. Padomju izniīcinātāji atklāja uguni, un rezultātā nogalināja divus un ievainoja desmitiem pasažieŗu. Lidmašīna avarēja uz ezera ledus, un šis padomju kaŗa lidmašīnas uzbrukums neapbruņotai satiksmes lidmašīnai varbūt atdarīja acis vienam otram naīvam pacifistam un humānistam, kam līdz šim par Pad. savienības morāli bija citi ieskati.

Partizānu nolaupītā italiešu politiķa Aldo Moro liktenis vēl joprojām ir neziņā tīts. Pats pāvests kādā vēstījumā uz ceļiem lūdzās saudzēt Moro dzīvību. Dienu vēlāk gan katoļu baznīcas galva, pareizi novērtējot Sarkanās brigādes nehumāno seju, Moro spīdzinātājus nosauca par noziedzniekiem un slepkavām.

Vēnsa izdabāšanas un laipošanas politika pasaules mieru nenodrošinās. To nodrošinās stipras ASV un viņu rietumu sabiedrotie. Jau tagad runā par iespējamu Vēnsa aizstāšanu ar citu diplomātu. Droši vien Vēnsa pēctecis nedziedās Gromiko ausīm patīkamu slavināšanas kupleju. Varbūt ka šis vēl vārdā nesauktais amerikāņu diplomāts kopā ar Brzežinski uzvedīs Kārteru uz pareizā ceļa.

Aleksandrs Ķegumnieks